

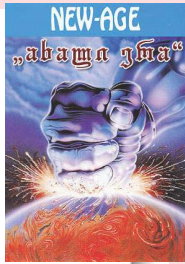

ბიომსწავლი

წმინდა სინოდის სხდომა
ბ3. 3

წმ. ილია მკვირვალის
სიტყვა ახალ წელთან დაკავშირებით
ბ3. 4

„New Age“ - „ახალი ერა“,
ანუ „ახალი“ მოძრაობა
სურს წახდებოდეს
(გაგაძელება) ბ3. 16

წმ. ილია მკვირვალის (ჟანჟანაძე)
შობა მაცხოვრისა
ბ3. 5

ინტელექტუალური
წინადადება მისი მოსაზრებით
სახელი:
„ჩვენი ცოდნით ახ უნდა,
სახდებოდეს სურს“
ბ3. 7

ილიას წინადადება
წინადადებაში ჩადებული
მინდობის ყვავილები
ბ3. 21

ინტელექტუალური
წინადადება მისი მოსაზრებით
სურს საგადა
(გაგაძელება) ბ3. 27

ინტელექტუალური
წინადადება მისი მოსაზრებით:
„მანათლავს მათზე, უაღრეს
და სავანეს, ხომალც მისმა
უნდობისა ბიძანა ყველა-
ნი ეხად, თანაბარი მონა-
ღობით ავამუშავებ“
ბ3. 30

სამომავალ ადრე ბ3. 36

ღირსი ანათონანი
„მე შენს ხმაზე სიწყობებს
ვხედავ...“
ბ3. 38

შემაჯავრობა
მისი მოსაზრებით თანად
ეხად საღირსი ბ3. 41-43

მათ სობო და სიყვარული
სჭიხებათ ბ3. 44

ხუბიყას უძღვება
ახალგაზრდა ფეხმეხთა სახელი
ბ3. 54

მედიცინა
ჯანსაღი ყვება

ბ3. 46

თქვენო უწმიდესობავ!

საქართველოს საპატრიარქოსთან არსებული ახალგაზრდობის სულიერი და ინტელექტუალური განვითარების ცენტრი გილოცავთ შობის დღესასწაულს, აღსაყდრების 33-ე წლისთავსა და დაბადების დღეს, გისურვებთ დღეგრძელობასა და მხნეობას.

ჩვენო პატრიარქო, თქვენი ცხოვრება, თქვენი ქადაგებები, თქვენი გამამხნეებელი სიტყვა თითოული ჩვენგანისთვის ძალიან ბევრს ნიშნავს, რამეთუ იგი ყოველთვის ღვთისა და ადამიანის სიყვარულს გვასწავლის, გვზრდის და გვაძლევს იმედს და ცხოვრების ძალას, რათა უფრო მედგრად გავუძელოვდეთ უამრავ განსაცდელს.

ჩვენთვის დიდი სიხარულია თქვენს მზრუნველ კალთის ქვეშ ყოფნა. ვისურვებდით, დიდხანს არ მოგვეკლებოდეს თქვენი მამობრივი სიყვარული და ზრუნვა.

მრავალქამიერ, თქვენო უწმიდესობავ!

წმიდა სინოდის სხდომა

1. წმიდა სინოდის სხდომამ განიხილა განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი საკითხი და მიიღო ისტორიული გადაწყვეტილება: ცხუმ-აფხაზეთის ეპარქიის მმართველობა, ისტორიულ საბუთებზე დაყრდნობით და დღევანდელი ვითარების გათვალისწინებით გადაეცა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქს და ამიერიდან სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ტიტული იქნება: უწმიდესი და უნეტარესი ილია II, საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, მცხეთათბილისის მთავარეპისკოპოსი და მიტროპოლიტი ბიჭვინთისა და ცხუმ-აფხაზეთის; ხოლო მისი მალაყოვლადუსამღვდელოესობა ცხუმ-აფხაზეთის მიტროპოლიტი დანიელი (დათუაშვილი) გათავისუფლდა ცხუმ-აფხაზეთის ეპარქიიდან, განეული მსახურებისათვის მას გამოეცხადა მადლობა და დაინიშნა ქიათურისა და საჩხერის მიტროპოლიტად.

2. წმიდა სინოდმა განიხილა ღარიბ სოფლებში მოღვაწე სასულიერო პირთა საკითხი და განაჩინა, რომ მათ გაეწიოთ გარკვეული ფინანსური დახმარება.

3. ის პირები, რომლებიც განათლების მისაღებად რეგიონებიდან თბილისის სასულიერო სასწავლებლებში იგზავნებიან, აუცილებლად უნდა დაუბრუნდნენ თავიანთ ეპარქებს.

4. კიდევ ერთხელ გაესვა ხაზი იმ ფაქტს, რომ საქართველოს საპატრიარქოში შემავალ ყველა ეკლესიაში წირვა-ლოცვა უნდა ჩატარდეს ქართული მრავალხმიანი გალობით. ამ განჩინების დამრღვევთა მიმართ კი გამოეყენებულ იქნება კანონიკური ზომები.

5. დადგინდა: შეიქმნას წმინდანად შესარაცხ პირთა შესახებ შემოსული მასალის შემსწავლელი კომისია შემდეგი შემადგენლობით: მიტროპოლიტი ანანია (ჯაფარიძე), მიტროპოლიტი შიო (მუჯირი) და მთავარეპისკოპოსი იოანე (გამრეკელი).

6. განაჩინეს: დედოფლისწყაროს ეპარქიას დაუბრუნდეს ისტორიული სახელწოდება და ამიერიდან ამ მხარის მღვდელმთავარს ეწოდოს ხორნაბუჯისა და ჰერეთის ეპარქიის მმართველი. ხოლო ცურტავის ეპისკოპოსი იაკობი (იაკობიშვილი) დაინიშნა გარდაბნისა და მარტყოფის ეპარქიის მმართველად.

21. 12. 2010

წმ. იოანე მოქროპირი

სიცხვა ახალ წელთან დაკავშირებით

ეშმაკურმა გამხიარულებამ, სიცილ-ხარხარმა, ბილწსიტყვაობამ, ცეკვა-თამაშმა და სასაცილო მასხრობამ, რომელიც მთელი ღამე გრძელდებოდა, დაატყვევა ჩვენი ქალაქი... ყველაზე მეტ წყენას მაყენებენ თამაშობები, რომელნიც სასტუმროებში იმართება, აღსავსენი თავშეუკავებლობითა და დიდი უღირსებით; — უღირსებით, რამეთუ მით თავშეუკავებულნი ყურადღებას აქცევენ დღეს, მკითხაობენ და ფიქრობენ, რომ თუ ამ თვის პირველ დღეს მხიარულებასა და სიამოვნებაში გაატარებენ, მაშინ მთელი წელიწადი მათთვის ასევე ჩაივლის. თავშეუკავებლობით კი იმიტომაც აღსავსე, რომ ქალ-კაცი გათენებისას პირთამდე ავსებენ ჭიქებს ღვინით და უზომოდ თვრებიან (ნეტარი ავგუსტინე მოგვითხრობს, რომ ამ დღეს დათრობა მათთვისაც აუცილებელი იყო, ვინც ღვინოს საერთოდ არ სვამდა).

თუკი შენ გასურს, ამ თვის პირველი დღიდანაც სარგებლობა მიიღო, მაშინ ასე მოიქეცი: როდესაც წლის ბოლოს მიანევ, მადლობა შესწირე უფალს, რომ მიგანია წელიწადების ამგვარ წრებრუნვას, გულის შემუსვრილებით, გამოთვალე წლები შენი სიცოცხლისა, საკუთარ თავს უთხარი: დღეები მიფრინავენ, წლები იღვევა... რა სიკეთე გვაქვს გაკეთებული?... ესრეთ სიბრძნისმეტყველებდე თვეთა დასაწყისში, ამას მოიგონებდე წელიწადთა წრებრუნვაში... დღეებს ყურადღებას აქცევდე, ქრისტიანულ სიბრძნეს არ შეეფერება, წარმართული ცდომილებისათვის არის დამახასიათებელი... მართლაც, ქრისტიანისათვის გასაკვირველი და მიუტყვებელია, განსაკუთრებულ კეთილდღეობას ელოდოს მთელი წლისაგან იმისდა მიხედვით, თუ როგორ შეხვდება ახალ წელს, ავინყდება რა, რომ ჭეშმარიტი ბედნიერება და კეთილდღეობა დროთა ბრუნვაზე კი არაა დამოკიდებული, არამედ ღვთის ნებაზე და ჩვენი საქმიანობის ხასიათზე; მიუტყვებელია ახალ წელს სმაურიანი ღრეობით შეხვდეთ საღამოდან გვიან ღამემდე, რაც პირწმინდად წარმართული ჩვეულებაა და სამარცხვინოა ღვთისმოსავი ქრისტიანისთვის... ამგვარი რამ არა მარტო ღვთისმოსაობის არქონაზე მიუთითებს, არამედ ქრისტიანობასა და ეკლესიასაც ეწინააღმდეგება.

შობა ჩვენს ცხოვრებაში

ნაქრისალი მიტროპოლიტი სერგი (ჩაპუჩიშვილი)

— ყველაზე მეტად დამამახსოვრდა საფაროს მონასტერში გატარებული პირველი შობა. ძალიან დიდი თოვლი იყო, ჩამოვედით სატვირთო მანქანით, უახლოესი დასახლებული პუნქტი 10 კილომეტრშიაო, — გაგვაფრთხილეს. ჩვენი ქართული ხასიათი ხომ იცით, დაგვაინწყდა სეფისკვერებისთვის საფუარისა და ბორჯომის ყიდვა. ჩემთან ერთად იყო მამა სერაფიმე კიკონიშვილი და მამა მიქაელი. ვზივართ სამნი, რა ვქნათ, შობა თენდება, სეფისკვერები არ გვაქვს... სეფისკვერის გარეშე წირვას ვერ ჩავატარებდით... გავიდა ცოტა ხანი და... მოვიდნენ ვაჟა ძია და მისი მეუღლე. მოგვიტანეს საფუარიც და ერთი ყუთი ბორჯომიც, თანაც გვითხრეს — ვიცოდით, რომ არ გექნებოდათო... ეს იყო პირველი დაბრკოლება და 15 წუთში ყველაფერი მოგვარდა. მერე სასწრაფოდ გამოვაცხეთ სეფისკვერები... წირვა ახლოვდებოდა და ჩვენ 5 კაცის მეტი არავინ ვიყავით... გამოვდივართ წირვის ჩასატარებლად და ვხედავთ — ჩამწკრივებული 20 კაცი მოემართება წირვაზე. მათ შორის იყო სტეფანეც (ამჟამად მეუფე სტეფანე)... ძალიან დიდი სიხარული იყო და დამამახსოვრდა, თუმცა საფარაში ყოველი შობა განსაკუთრებული იყო, იმდენი სიხარული მოდიოდა, რომ ვერც კი წარმომიედგინა.

წმინდა ილია ბართალი (ჭავჭავაძე)

შობა მაცხოვრისა

დაუმიძიდა კაცთა ნათესავსა ძველი რჯული, ძველი აღთქმა, შეერყა საძირკველი კაცთა ცხოვრებასა, რომელსაც ქვაკუთხედად ედვა ძველის აღთქმის მოძღვრება: თვალი თვალისა წილ, კბილი კბილისა წილ. სხვა მადლის მწყურვალმა სულმა კაცისამ იგრძნო, რომ ამ მოძღვრების საფარქვეშ ველარ იდგომილება დიდხანს, — და ძველი ქვეყანა ირყევა, ირღვევა, მიდის და იფუშება. იგრძნო, რომ იგი ღმერთი მსჯავრისა და შურისგებისა, ღმერთი წყრომისა და რისხვისა ამასთანავე კაცთმოყვარე, მადლის მომფენი, ყოვლად მოწყალე და ყოველთა შემწყნარებელი ღმერთიც უნდა იყო.

ამ ქვეყნის რყევასა და რღვევაში ჯერ კარგად ვერგამორკვეული სასოება ადამიანისა, ჰხედავს-რა ძველს დედა-ბოძს სულის საფარისას წარსაქცევად გამზადებულს, ჰკვნესის და ჰლაღადებს ზეგარდამო შთაგონებულთ კაცთა ბაგითა. რყევისა და რღვევისაგან თავის ბუდიდამ ამომფრთხალი გული ადამიანის უთვისტომოდ, უბინაოდ ჰრჩება. გული შეშინებული, ელდაცემული ეძიებს ახალ სადგურს, ახალს ბინას, რომ ამოვიდეს ახალი ვარსკვლავი, ახალი ალიონი, რომელმაც უნდა გზა აჩვენოს და გააგებინოს ძველის ქვეყნის რყევისაგან ატეხილს მტვერ-ბუქსა და ბინდ-ბუნდში. ერთხელ წაირღვნა ქვეყანა, ესლა-ვი უნდა დახსნილ იქმნას და აი, ამ მხსნელს ელის ხსნის მწყურვალე სული.

„შენ, ბეთლემ, ქვეყანა ეგე იუდასი!“ — ჰლაღადებს ზეგარდამო შთაგონებული წინასწარმეტყველი: — „არა სადა უმრწემეს ხარ მთავართა შორის იუდასთა, რამეთუ შენგან გამოვიდეს წინამძღვარი, რომელმან დამწყოსოს ერი ჩემი, ისრაელი!“

ადამიანი რაღაც ლოდინშია, გარღვეულ უფსკრულის წინაშე მდგომარე, სასოს არ იკვეთს, რომ მოვა მაცხოვარი და თავის ყოვლად-მხსნელს ხელსა მომანვდისო, სასოებით აღსავსენი, სულით განდიდებულნი და აღფრთოვანებულნი წინასწარმეტყველნი წინათ-ჰგრძნობენ ამა მოსვლასა და ვითა მახარობელი ნუგეშს სცემენ გულწასულს ადამიანს, მოვაო, ოღონდ შენ განმზადნე გზანი მისნიო. „აჰა ესერა, მე წარვაგლინო ანგელოსი

ჩემი წინაშე პირსა შესა, რომელმან განმზადნეს გზანი შენნი წინაშე შესა“ — ჰლაღადებს სრულის რწმენის ლაღადითა წინასწარ-გრძნობით აღტაცებული ისაია წინასწარმეტყველი: — „განმზადენით გზანი უფლისანი და წრფელ-ჰყვენით ალაგნი მისნი“.

და აჰა, ამა გზათა განმზადებად და წრფელ-ყოფად ალაგთა მისთა, მოევიდნა ქვეყანას იოანე წინამორბედი, მლაღადებელი უდაბნოსა შინა. გულშერყეულს და ნუგეშის მწყურვალს ქვეყანას ჰგონია, რომ აი ეს არის იგი, ვინც ასე ძლიერ სწყურიან ჩვენს ობლად შთენილ სულსა და ვისაც ასეთის სასოებით მოველოდებითო. არაო, — ეუბნება წინამორბედი იოანე:

„ესერა მოვალს უძლიერესი ჩემსა შემდგომად ჩემსა, რომლისა ვერ ღირს ვარ განხსნად ხამლთა მისთასა. მე ნათელ-გცეთ თქვენ წყლითა, ხოლო მან ნათელ-გცეთ თქვენ სულითა წმიდითა“.

იშვა ქრისტე, იშვა იგი, რომელმან ნათელსცა ქვეყანას სულითა წმიდითა, იშვა იგი დედისაგან, რომელ კურთხეულ არს დედათა შორის. იშვა იგი, რომელიც, როგორც იოანე მახარობელი ამბობს, — დაემკვიდრა ჩვენ შორის და ვიხილეთ დიდება მისი, დიდება ვითარცა მხოლოდშობილისა მამისა მიერ, საცხე მადლითა და ჭეშმარიტებითა... რამეთუ რჯული მოსესაგან მოეცა, ხოლო მადლი და ჭეშმარიტება იესოს მიერ იქმნა... რამეთუ არა მოავლინა ღმერთმან ძე თვისი სოფლად, რათა დასაჯოს სოფელი, არამედ რათა აცხოვნოს სოფელი მის მიერ. იშვა იგი, რომლის გამო სთქვა იოანე წინამორბედმავე:

„აჰა ტარიგი ღვთისა, რომელმან აღიხვნეს ცოდვანი სოფლისანი! ესე არს, რომლისათვის იგი ვსთქუ: შემდგომად ჩემსა მოვალს კაცი, რომელიც პირველ ჩემსა იყო, რამეთუ უპირატეს ჩემსა არს“.

„ნუ გეშინნ“ — ახარებს ქვეყანას ანგელოზი: — „ნუ გეშინნ, რამეთუ აჰა იშვა დღეს თქვენდა მაცხოვარი... და ესე იყო თქვენდა სასწაულად: ჰპოვოთ ყრმა იგი, შეხვეული და მწოლარე ბაგასა“.

რა დიდებული სახება, რა დიდებული ხატია!.. ღმერთი, მოვლინებ-

ული ცხოვრებად და ხსნად ქვეყნისა, ღმერთი ახლის ალთქმისა, რომელმან უნდა აღიხვნას ცოდვანი სოფლისანი. ძე ღვთისა და კაცისა, რომელმან უნდა ნუგეშ-სცეს ქვეყანას, — „მოვედინ, მაშვრალნი და ტვირთმძიმენი, და მე განგისვენოთ თქვენ“, ღმერთი, რომელმანც უნდა ნათელ-სცეს ბნელს ქვეყანას სულითა ნმიდითა, იშვა ვითა ღარიბი ღარიბ საფარ ქვეშ და არის შეხვეული და მწოლარე ბაგასა... მარტო ერთი ვარსკვლავიღაა აღმომხდარი აღმოსავლეთით და იგი დაჰნათის ზედ ადგილსა მას შობისასა ნიშნად მისად თუ, რა სხივოსანი მაღლი მოეფინა ქვეყანას დედისაგან, რომელიც ამიტომ კურთხეულ არს დედათა შორის: ყრმა-ღმერთი შეხვეული და მწოლარე ბაგასა, არისღა სადმე სხვა ხატი, რომ დიდებამ ასე ადიდოს სიღარიბე და სიღარიბემ ასე ადიდოს დიდება: ყველაზედ უწინარეს ამ ხატითა უთქვა შობისავე უმაღ იგი თავდაბლობა კაცთმოყვარე ქრისტე-ღმერთისა, რომელმაც მერე გააოცა ცუდმედილობით გარყვნილი ძველი ქვეყანა.

იშვა იგი, ვინც გაჭირვებულს და ძირით თხემამდე შერყეულს ქვეყანას მოაცალა ულმობელის საძირკველი: „თვალი თვალისა წილ, კბილი კბილისა წილ“ და ამის მაგიერ შთაუდგა: „გიყვარდეს მოყვასი შენი, ვითარცა თავი შენი“ და ამაზედ ხელახლად დაადგინა დასარღვევად გამზადებული ქვეყანა, ვითარცა კლდეზედ, რომელსაც ვერც უამი და ვერც დრო ვერ შეჰმუსრავს და ვერ შეარყევს. ამ კლდეს ზედ დაანთხია მან თავისი ღვთაებრივი სისხლი და ზედ მოვ-

ლინებული, კაცმავე ჯვარს აცვა და ჯვარცმული მაინც ჯვართმცემლათვის ჰლაღადებდა ღვთისა მიმართ: „ღმერთო, შეუხდევე, რამეთუ არა უწყიან რას იქმნან“; აი რა სულგრძელი, რა კაცთმოყვარე, რა ყოვლადმონყალე ღმერთი იშვა დღეს და ამას სამართლიანად ჰხარობს და დღესასწაულობს მთელი ქრისტიანობა.

მას აქეთ, აღსდგა ქვეყანა ახლის ალთქმისა, ახალი ცხოვრებისათვის. მას აქეთ შეაფარა კაცმა თავი თვისი ღმერთსა სიყვარულისას, მშვიდობისას, მონყალებისას და შენდობისას. განახლდა კაცი და დღეს განახლებულს კაცს ძალუძს სასოებით სთქვას: შენ ხელახლად შემქმენ მე, ქრისტე-ღმერთო, და დამდევე ჩემზედა ხელი შენი... შენ სცან დაჯდომი ჩემი და აღდგომი ჩემი. ალაგნი ჩემი და ნაწილნი ჩემნი შენ გამოიკვლიენ და ყოველნი გზანი ჩემნი წინასწარ იხილენ... საკვირველ იქმნა ცნობა შენი ჩემგან, განძლიერდა და ვერ შეუძლო მას, შენ ხარ ხსნა ჩემი, შენი მოძღვრება — მაცხოვარ ჩემდა, და ველარსად განვერინო სულისა შენისაგან და პირისა შენისაგან ველარსად ვივლტოდე: „აღ-თუ-ვჰხდე ცად, შენ მუნ ხარ. შთა-თუ-ვჰხდე ჯოჯოხეთად, ახლოსვე ხარ: აღ-თუ-ვიპყრნე ფრთენი ჩემნი განთიად და დავემკვიდრო მე დასასრულსა ზღვისასა, — და რამეთუ მუნცა ხელი შენი მიძლოდეს მე და მარჯვენემან შენმან შემინყნაროს მე“.

1886 წ. 24 დეკემბერი

შობა ჩვენს ცხოვრებაში

პაატა ბურჭულაძე:

— მქონდა ასეთი ბედნიერება — 2006 წელს რუსეთის პატრიარქის, ალექსი II-ის მიწვევით, შობის დღესასწაულს მოსკოვის საკათედრო ტაძარში შევხვდი. წირვის დროს, საგალობლების შესრულება მთხოვა და ვიგალობე.

შემდეგი წლის შობაც უბედნიერესი იყო, ბეთლემში ვიყავით მაცხოვრის შობის ტაძარში მთელი ფონდი ჩვენს მხარდამჭერებთან ერთად შევხვდით შობის ბრწყინვალე დღესასწაულს. საოცარი დღე იყო... თელავის საოპერო თეატრში 10 იანვარს საქველმოქმედო გალა-კონცერტს ვატარებდით და რამდენიმე დღით ადრე წმინდა მიწაზე შევხვდით შობას.

ნაქრესალი მიტროპოლიტი სერგი:

„ჩვეს ცოდნით ურ კეთილგზა, სურნაქუნოქით სრულგზა“

საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის გაუქმების შემდეგ, ნეკრესის უძველესი ეპარქია კახეთში შექმნილ კახეთ-ალავერდის ეპარქიაში გაერთიანდა და მისი აღდგენა მხოლოდ 1995 წელს გახდა შესაძლებელი. 2002 წლის 17 ოქტომბერს საქართველოს წმიდა სინოდის განჩინებით ნეკრესის ეპარქიას — ნეკრესისა და ჰერეთის ეპარქია ეწოდა. ეპარქიას 1997 წლის ნოემბრიდან მართავს მიტროპოლიტი სერგი (ჩეკურიშვილი).

ამ ხნის განმავლობაში ძირძველ ეპარქიაში, უძველეს ტაძრებში აღდგა ნირვალოცვა. ადგილობრივმა მოსახლეობამ დაიწყო ტაძარში სიარული. განახლდა და შენდება ეკლესია-მონასტრები. ეპარქიაში აღდგა სულიერო ცხოვრება. ეს კი მუუფე სერგის, აქ მოღვაწე მამებისა და დედეების დაუღალავი შრომითა და ლოცვით ხდება.

ჟურნალის სტუმარია ნაქრესალი მიტროპოლიტი სერგი (ჩეკურიშვილი).

— როგორ გაიხსენებდით თქვენს ბავშვობას?

როგორც ყველა ქართველ ბავშვს, მეც უბრალო ბავშობა მექონდა. ოჯახში ყველაზე პატარა ვიყავი და-ძმებს შორის. ოჯახში ხუთი დედმამიშვილი ვიყავით. როგორც პატარას, სულ მანებივრებდნენ. კარგად იმოქმედა ამან ჩემზე თუ ცუდად, ალბათ, ამაზე ჩემს გარშემო მყოფმა ადამიანებმა უნდა თქვან. აბა მე თვითონ რა ვიცი. ვფიქრობ, რომ ჯიუტი ბავშვი ვიყავი — ცოტა რთუ-

ლიც. ფეხბურთს ვთამაშობდი და სულ ვვარჯიშობდი. ვიცოდი, რომ ღმერთი არსებობდა, მაგრამ რწმენაში განსამტკიცებლად რა უნდა გამეკეთებინა, არ ვიცოდი. ვერ ვიტყვი, რომ ოჯახი ღრმადმორწმუნე მყავდა. თუმცა აღდგომის დღესასწაულს ყოველთვის აღნიშნავდნენ, კვერცხებსაც ღებავდნენ. მამას რწმენა ჰქონდა, მაგრამ, ალბათ, უფრო ზნეობრივი საკითხები იცოდა. ერთხელ მახსოვს, დაახლოებით მე-6-7 კლასში ვიყავი, მამა მესაუბრა და მითხრა, —

მღვდელ-მონაზონი სერგი

შვილო იცოდე, ადამიანი ისეთია, რომ სხვა ადამიანთან ტყულის თქმა მაინც მოუწევს. მაფრთხილდებდა, რომ ღმერთთან არასდროს შეიძლება ტყუილი, თუ რამეს შეპირდები, ეტყვი, ჩაიფიქრებ, ეს აუცილებლად უნდა შეასრულო. დღემდე კარგად მახსოვს მამის ეს დარღება. დედა მასწავლებელი იყო, ბევრი

რამ მასწავლა, მაგრამ მაინც ვერ ვიტყვი, რომ ჩემი ოჯახი მორწმუნე იყო. როდესაც სარწმუნოებაში მოვექეცი და ბერი გავხდი, მამაჩემმაც დაიწყო ლოცვა და დედაჩემმაც. გარდაცვალების წინ მამა ეზიარა და ისე გარდაიცვალა, დედა სამწუხაროდ, სიკვდილის წინ ვერ აზიარეს, მაგრამ ისე, ნაზიარები კი იყო.

— როგორი იყო თქვენი ოჯახისა და იმდროინდელი საზოგადოების დამოკიდებულება რწმენის მიმართ?

— იმდროინდელი საზოგადოების დამოკიდებულება რწმენის მიმართ, მხოლოდ სააღდგომო კვრცხის შეღებვითა და სენსაციური ამბების მოყოლით გამოიხატებოდა. ვიცოდით რომ არსებობდა ღმერთი, მაგრამ კონკრეტულად ეკლესიაში რა უნდა გაგვეკეთებინა — არ ვიცოდით. ესეც მახსოვს, მამაჩემი აღდგომის დღესასწაულზე ცხვარს კლავდა, სანთლებს ანთებდა...

ბებია მყავდა მლოცველი, დედის დედა, ნინა, ჩადუნელის ქალი. ხშირად მარხულობდა და ეზიარებოდა. მისგან გავიგეთ ზიარება რა იყო, აღსარება რა იყო... ჩვენ ბავშვებმა არ ვიცოდით ღვთის შესახებ, დავცინოდით ხოლმე. ამიტომ ბოსელში გადიოდა და იქ ლოცულობდა. ერთხელ ტელევიზორზე თქვა — აქ გარყვნილობებს აჩვენებენ და ბოლოს ანტიქრისტი გამოვაო. ჩვენ ამაზეც დავცინოდით, ახლა კი ვხვდები რას ამბობდა...

ერთი კიდევ მამის მხრიდან მყავდა მლოცველი — მამაჩემის ბიძა იყო, რომელიც კომუნისტებმა მონასტრიდან გამოაგდეს. გლახაკს ეძახდნენ — „გლახაკი ლადო“. ლადო პაპა ახალსოფელში ცხოვრობდა, ჩვენთანაც ჩამოდიოდა, მაგრამ ქალაქს დიდხანს ვერ უძლებდა. ღრმად მორწმუნე გლეხი კაცი იყო, რომელიც მარხვას არასოდეს არღვევდა. ყოველ საღამოს სანთელს ანთებდა და ლოცულობდა. ქალაქში გაუჭირდა, ახალსოფელში წავიდა და იქ გარდაიცვალა. ჩემი ოჯახიდან ეს ორი ადამიანი იყო სარწმუნოებასთან ახლოს. სხვა ღრმად მორწმუნე არავინ გვეყოლია.

— თქვენ რა ასაკიდან დაიწყეთ ტაძარში სიარული?

— 17 წლამდე ტაძარში არასდროს ვყოფილვარ. ამ ასაკში საქართველოს ჭაბუკ ფეხბურთელთა ნაკრებში მოხვდი და ვარჯიშზე ვაკეში დავინწყე სიარული. ჭადრაკის სასახლესთან იოანე ნათლისმცემლის სახელობის ტაძარია, პირველად იქ შევედი და დავანთე სანთელი. ჯვარცმასთან ვიდექი და მახსოვს, როგორ ვიგრძენი შინაგანი შვება. შემდეგ ყოველთვის, ვარჯიშის წინ თითო-თითო სანთელს ვანთებდი ხოლმე. ერთხელ ავად გავხდი და კიევში სამკურნალოდ გამგზავნეს. იქაც მივდიოდი ხოლმე ტაძარში. შემდეგ, რალაც პრობლემები შემექმნა და იალტაში წამიყვანეს საოპერაციოდ. მახსოვს, იქ ერთი თბილისელი მეგობარი ბიჭიც იყო ჩამოსული ოპერაციისთვის, ძალიან იოლი ოპერაცია უნდა გაეკეთებინა, მაგრამ საუბედუროდ, გარდაიცვალა. შეძრწუნებული წავედი ტაძარში და სანთელი დავანთე, გულით ვთხოვე უფალს, გადავერჩინე.

ჯარში ყოფნის პარალელურად სპორტზე სიარულს ისევ განვაგრძობდი, საკმაოდ სერიოზული სპორტსმენი

მოსაოპის სასულიერო სემინარიაში

ვიყავი, ფეხბურთსაც კარგად ვთამაშობდი და ფრენბურთსაც. ჯარიდან მაიორმა ერთ-ერთ გუნდში გამაგზავნა სათამაშოდ, სადაც ოთხი თვე ვთამაშობდი. ეს სერიოზულ დარღვევად ითვლებოდა, მაიორმა თავის თავზე არ აიღო და დამაბრალა — თვითონ გაიპარაო. 7 წელიწადი ციხე მემუქრებოდა. შინაგანად ძალიან ცუდად ვიყავი, მახსოვს, როგორ ვილოცე და უფალს ვთხოვე — ამ მდგომარეობიდან გამომიყვანე და ყოველწლიურად სამ ცხვარს შემოგწირავმეთქი. სასწაული მოხდა, აღმოჩნდა, რომ მაიორს ჩემს გარდა 18 კაცი ჰყავდა ასე გაგზავნილი, ყველას კუთვნილ ფულს იღებდა. მაიორმა ბოდიში მომიხადა. სწორედ მაშინ ნათლად ვიგრძენი, რომ ღმერთი მართლა არსებობდა. ყველაფერი მშვიდობით დამთავრდა.

1981 წელს სწავლა ხარკოვის პედაგოგიურ ინსტიტუტში განვაგრძე. როდესაც თბილისში ჩამოვედი, მამას ვუთხარი, ცხვარს შევპირდი ღმერთს და უნდა დავკლა-მეთქი. კარგიო — მითხრა. მომეხმარა, თანხაც მომცა. დავკალით ცხვარი და დავპატიჟეთ ხალხი.

შემდეგ წელს, ხარკოვიდან ჩამოსულმა ისევ გადავწყვიტე ცხვრის შეწირვა, მამამ მთელი ამბავი ამიტება — ეშინოდა რომ მორწმუნე პაპა-ბებუის გზას არ დავდგომოდი. მიუხედავად დიდი წინააღმდეგობისა, თელის ეკლესიას ცხვარი მაინც შევწირე.

მესამე ჩამოსვლაზეც იგივე განმეორდა, მაგრამ ჩემს სიძესთან ერთად გავიპარე და

ცხვარი მაინც დავკალით. მამამ როცა მნახა, აღარაფერი უთქვამს...

კვლავ დავბრუნდი ხარკოვის ინსტიტუტში. ერთხელ საშინლად ამტკიცდა კბილი, საერთოდ ფიზიკურად დიდი და ძლიერი ვიყავი, მაგრამ კბილის ამოღების ძალიან მეშინოდა. ჩემმა ძმამ ერთ დამსახურებულ ყბასახის ქრურგთან მიმიყვანა, ნარკოზის გაკეთება შემომთავაზეს, გავიკეთე და მოვკვდი, 15 წუთი ჩემს თავს დავეყრებდი ზემოდან, საიქიოც ვნახე და ჯოჯოხეთიც... ამ ყველაფრის მერე ხარკოვში, ხარების სახელობის დიდ ტაძარში მივედი, იქ შემხვდა ერთი მონოზონი ქალი, 82 წლის მატუშკა

ანტონინა, რომელიც 16 წლისა იყო მონასტერში რომ წავიდა. მივედი მასთან, დამარიგა ნიგნი მომცა „ჩვენთან არს ღმერთი“. ამის მერე ჩემი ცხოვრება შეიცვალა, დავინყე ლოცვა, მარხვა, ზიარება... შემდეგ უკვე მივხვდი, რომ იქ ველარ ვძლებდი, პედაგოგიურ ინსტიტუტში სწავლა აღარ მინდოდა, გადანყვეტილება მივიღე, რომ სწავლა სხვაგან გამეგრძელებინა. მასწავლებლებს ბოდიშს ვუხდიდი — მე თქვენ კი არ გაგირბივართ, ისეთი შინაგანი მდგომარეობა მაქვს, რომ აქ ველარ დავრჩები-მეთქი...

ერთ კურორტს მოგიყვებით. მე უკვე სარწმუნოებაში შესული ვიყავი და თუ პედაგოგები რაიმე არარელიგიურს იტყოდნენ, ყველას ვუტყვდი, შეკითხვებს ვუსვამდი და „ვაშავებდი“.

ერთხელაც ფილოსოფიის ლექციაზე მივედი. ფაქტობრივად ფილოსოფიას არ ვსწავლობდი, რადგანაც ათეიზმს ქადაგებდა და ღმერთს უარყოფდა. რექტორს ფილოსოფიის ლექტორისთვის დაუვალებია, ცუდი ნიშანი დაუნერეთ და გარიცხეთო. ეს ლექტორი დიდხანს მელაპარაკა, გამომკითხა ეკლესიის შესახებ. ვუთხარი, რომ პირველადი მატერია კი არ არის, ღმერთმა შექმნა სამყარო-მეთქი. ადამიანის გარდაცვალებაზეც შემიკითხა. სხვათა შორის, ძალიან სიმპათიური კაცი იყო, ხომ ათეიზმს ასწავლიდა, მაგრამ შინაგანად რწმენისკენ იხრებოდა. ბოლოს, იცით რა მითხრა? — მე არავისი მარიონეტი არ

გეგონო, ჩემად იმასაც გეტყვი, რომ მორწმუნე და მყავსო და ოთხიანიც დამინერა.

კიდევ ერთი პედაგოგი მასსოვს — თამარა ვიქტოროვნა, რუსულს გვასწავლიდა. გარდა რუსულისა მან ძალიან ბევრი რამ გვასწავლა, მაგალითად, როგორ უნდა ჩავიცვათ... რალაც დონემდე რომ მიმიყვანა, მითხრა — შენ აქ ისე გაიზარდე, მე მეტს ვერაფერს ვასწავლი, ბიბლიის წიგნი იშოვე და წაიკითხო...

ვთამაშობდი ხარკოვის მეორე ლიგის გუნდში — „მაიაკში“, რომელიც უკრაინის ჩემპიონიც იყო, მეკარე ვიყავი.

ინსტიტუტიდან წასვლა რომ დავაპირე, ყველამ ძალიან განიცადა, ტიროდნენ, ავუხსენი, ეს რომ არ გავაკეთო, მოვკვდები-მეთქი და, თანაც, ამით ჩვენი მეგობრობა არ მთავრდებოდა... ისინიც სვდებოდნენ, რაც სდებოდა შინაგანად ჩემში...

სახელი რომ გამივარდა — მორწმუნე ვახდამო, უშიშროებაც დაინტერესდა... ერთხელ, ტაძარში მივედი და მღვდელს ვთხოვე, პანაშვიდი გადაეხადა ბებისთვის, მან მითხრა — წადი შვილო, ნუ დადიხარ ტაძარშიო. მე რისი ქართველი ვიყავი, გავჯიუტდი — არსადაც არ წავალ, პანაშვიდი უნდა გადავუხადო-მეთქი. იმდენი ვქენი, მაინც გადავუხადე ბებიას პანაშვიდი. მაშინაც და მისი დასრულების შემდეგაც გულში დიდ სიბოს და სიყვარულს ვგრძობდი, რომელიც ბებისგან მოდიოდა. პანაშვიდის დასრულებისთანავე ჩემთან მესანთლე მოვიდა და მკითხა — თქვენ გინდოდათ ბიბლიის შექმნა? თანხმობა ვუთხარი. გამოიარე და შეგინახავო, 70 მანეთი ღირსო. ფული არ მქონდა...

მშობლებმა გამომიცხადეს, თუ ასეთი მაგარი ხარ და ღმერთს ასე უყვარხარ, იმან გარჩინოსო და ფულსაც აღარ მიგზავნიდნენ... ხარკოვის საფეხბურთო გუნდიდანაც წამოსული ვიყავი... გამოვედი და ხარების ტაძრის ეზოში ვდგავარ... მომიახლოვდა ჩემი თანაგუნდელი ანატოლი პლაშჩინიკი, მითხრა, წადი პრემია გამოგვინერეს და ფული აიღეო. მივედი და 100 მანეთი ავიღე. მაშინვე ვიგრძენი, რომ ბებიამ მიყიდა ბიბლია, დიდი სასწაული იყო...

ამის შემდეგ, 1985 წელს მოსკოვის სა-

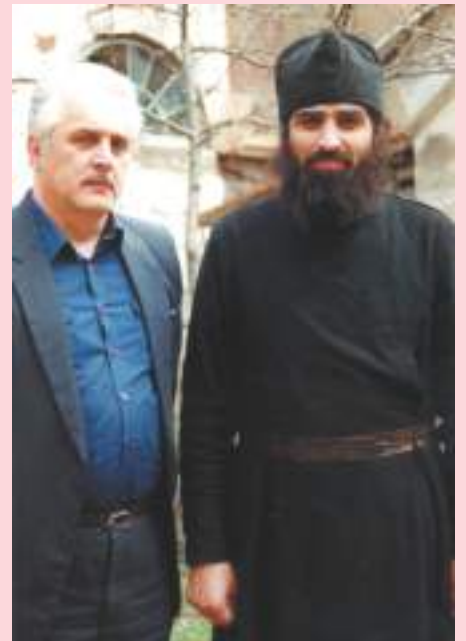
მეუფე სერგი საფარაში

სულიერო სემინარიაში ჩავაბარე. ხარკოველ მეგობრებთან ურთიერთობა არ შემინეცვებია, ისინი მუდმივად ჩამოდიოდნენ ხოლმე ჩემთან. ახლაც კი მაქვს მათთან კონტაქტი.

ახლახანს ხარკოვში ვიყავი, მეგობრები ძალიან თბილად შემხვდნენ, ერთი კრაფჩუკი გვყავდა, რომ დამინახა, დამავლო ხელი და აწნა. მე ვუთხარი — შე, სულელიო, ეპისკოპოსი ვარ და არ შეიძლება-მეთქი... მიპასუხა, — დიდი ამბავიო...

— როგორ გაიხსენებთ მოსკოვის სასულიერო სემინარიას?

— სემინარიაში ისეთი ატმოსფერო იყო, რომ მუდამ იგრძნობოდა უშიშროების ზენოლა, არავის გასაქანს არ გვაძლევდნენ. მუდმივი მეთვალყურეობის ქვეშ ვიყავით. ჩემამდე ერთი ქუთაისელი სტუდენტი ჩასულა, როგორც მერე მითხრეს — დიდი რესტორნის მინა ჩაუტეხავს და სამი ათასი მანეთი გადაახდევინეს, ამის მერე ქართველებს ცუდი თვალთ

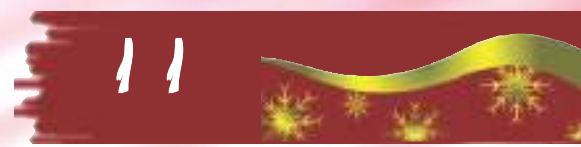
ახალციხისა და სამცხე-ჯავახეთის ეპისკოპოსი სერგი

გვიყურებდნენ, სულ გვიჩრეკდნენ, ოთახებს გვიმონებდნენ. და მაინც, იცით რა მომწონდა მოსკოვის სასულიერო სემინარიაში? — ახალგაზრდებს უფლის რწმენას უნერგავდნენ. ძალიან ბევრი კარგი პედაგოგი გვყავდა — ოსიპოვი, ალექსეი ლიჩი, მამა მატვეი, ივანე მასლოვი... გვასწავლიდნენ ძველ და ახალ აღთქმას, დოგმატიკას, სლავურს, რომელსაც ძალიან საინტერესოდ ხსნიდნენ, რუსულს, ისტორიას, ჰომილეტიკას (როგორ უნდა აიგოს ქადაგება), ასევე საღვთისმეტყველო საგნებს. რაც მთავარია, იქ მონასტერი იყო და აღსარებაზე ბერებთან დავდიოდით. ყველაზე მთავარი რაც იყო — ლოცვას ასწავლიდნენ. სარწმუნოების მხრივ ძალიან ძლიერი სკოლა იყო. ჩემთან ერთად სწავლობდნენ მოსკოვის წმიდა სამების ლავრის წინამძღვარი მეუფე ფეოგნოსტი, ამჟამად უკრაინაში მოღვაწე მთავარეპისკოპოსი პავლე ლებედი. ყოველ დილით ადგომა 7 საათზე იყო, მე კი 5 საათზე ვდგებოდი და ვესწრებოდი „ბრატსკის“ — პარაკლისს, რომელსაც მამები იხდიდნენ. რამდენჯერმე მალვიძარაც კი გადამიგდეს ფანჯრიდან, მაგრამ მე მაინც ვდგებოდი. პარაკლისის დროს იესოს ლოცვებს ვასრულებდი.

ასკეტობა მოვინდომე, იქაურ რეჟიმს არ ვემორჩილებოდი 3 თვეში დავსუსტდი და ძალიან ცუდად გავხდი... ყველაფერში მამა ნაუმი მშველოდა, ჩემი

სულიერი მოძღვარი იყო და მასთან ყოველდღე დავდიოდი... მახსოვს სასულიერო სემინარიაში ერთი პედაგოგი გვყავდა — ფადიკ (ალექსი) ფროლოვი, მაშინ დიაკონი იყო, ძალიან ძლიერი ბერი. მახსოვს, შინაგანად ვყოყმანობდი — ბერად წავსულიყავი თუ ცოლი მომეყვანა. ფროლოვმა მარკოზ თრაკიელის ცხოვრება წაგვიკითხა და განმარტებაც გააკეთა — გორას რომ უთხრა გადადეთო გადადგა, მერე კი უკან დააბრუნაო... — თუ გინდა შენი ერისთვის რამე გააკეთო, ერთ კაცსაც კი ძალიან დიდი ძალა აქვს, თუ ის ბერად წავაო... ამის შემდეგ შინაგანად ძალიან მომინდა ბერობა...

აი, როგორი შემთხვევა მქონდა — წმიდა სამების ლავრაში შევედი და ივერიის ღვთისმშობლის ხატის წინაშე სანთელი დავანთე, თან გულით შევევედრე: უფალო, ღვთისმშობელო - თუ შესაძლებელია ბერობა მინდა და რამეთი დამეხმარე-თქო. უცებ თითქოს დავიჩრუტე, თითქოს ძალა გამომეცალა, სულ სხვანაირი გავხდი. გამოვედი და იქვე ერთ-ერთ მოძღვარს ყველაფერი ვუთხარი. მოძღვარმა მიპასუხა — რა ბერობა, რის ბერობა, წადი სახლში და ცოლი მოიყვანეო. ცუდად გავხდი, გადავწყვიტე პატრიარქთან ჩამოვსულიყავი. ჩამოვედი და უწმინდესს ვუთხარი — ღვთისმშობელს ბერობა ვთხოვე და იქ კი მამაომ ცოლის მოყვანაზე მაკურთხაო. პატრიარქს გაეცინა — არა უშავს, იქნები ბეროო...

მოსკოვში რომ ჩავედი, ყველაფერი ჩემს მოძღვარს — მამა ნაუმს ვუთხარი, აღშფოთდა, არაერთარ შემთხვევაში გოგოებისკენ არ გაიხედო, ისევ ისე გააგრძელე ცხოვრებაო. ქადაგებაც ამიკრძალა... მაკურთხა — 6 თვის მერე პატრიარქთან ჩადი და თხოვე იქნებ აქ გადმოგიყვანოსო.

ექვსი თვის განმავლობაში ყოველდღე ვცდილობდი პატრიარქთან დაკავშირებას, მაგრამ ვერეფრით ვერ ვუკავშირდებოდი. 6 თვის მერე ისე მოხდა, რომ პატრიარქი ფინეთიდან მომავალი თვითონ ჩამობრძანდა მოსკოვში. იქ შევხვდი. მასსოვს, აღდგომის ძალიან ლამაზი ხავერდის კვერცი მაჩუქა და გამომკითხა როგორ ვიყავი. მე ისევ ვთხოვე კურთხევა ბერობაზე და თანხმობა მივიღე. პატრიარქის თანხმობის წერილით წმიდა სამების სერგის ლაფრაში მიმიღეს. 1987 წლის 13 აპრილს, როცა 28 წლის გავხდი ბერად აღვიკვეცე და უწმიდესის კურთხევით სახელად სერგი მიწოდეს. ერთხელაც ფული და მომმარაგებელი გამომაყოლეს და საქართველოში გამომიშვეს, რათა ახაშენის ღვინო შემეძინა. პატრი-

არქთან ლოცვა-კურთხევის ასაღებად რომ მივედი, პირდაპირ მაკურთხა საფარაში მონასტრის წინამძღვრად წავსულიყავი. ასე დაფრჩი საქართველოში...

— რომელ ეპარქიაში დაგადგინათ პატრიარქმა და რა მდგომარეობა დაგხვდათ იქ?

— პირველად ახალციხის ეპარქიაში საფარის წინამძღვრად დავინიშნე. უაღრესად მოსიყვარულე ხალხი დამხვდა, რა თქმა უნდა, არ იცოდნენ როგორ მოქცეულიყვნენ, მაგრამ მაინც ძალიან გულთბილნი იყვნენ. მონასტერში ამოდიოდნენ, გვესიყვარულებოდნენ, იცოდნენ, ბერობას რა ძალა აქვს და რა დიდი რამ არის... შეიძლება ბევრი რამ არ ესმოდათ, მაგრამ შინაგანად გამოხატავდნენ სიყვარულს, სითბოს, მეგობრობასა და თანადგომას, ამან ძალიან გამახარა. აქ გავიცანი სტეფანე კალაიჯიშვილი (ამჟამად მთავარეპისკოპოსი სტეფანე). მაშინ რუსთაველის საზოგადოების ხელმძღვანელი იყო. ამოვიდა და გვკითხა — რით შეგვიძლია დაგეხმაროთო. მე ვუთხარი — არაფრით-მეთქი. არც ვიცოდი, თუ მონასტრის სახურავი დაზიანებული იყო.

მან კი ამაში დიდი დახმარება გაგვიწია. ამის მერე გახდა მორწმუნე, ლოცვა დაიწყო, გაძლიერდა... ერთხელ მოვიდა ჩემთან და მითხრა — თუ ჩემს დაბადების დღემდე ცოლი არ მოვიყვანე, ბერად წავალ... მართლაც, როგორი განსაცდელი მოევლინა — სწორედ დაბადების დღეს მივიდა მასთან გოგონა, რომელსაც ელოდა და უთხრა, რომ თანახმა იყო ცოლად გაჰყოლოდა... მაშინ ამოვიდა ჩემთან (უკვე ქრისტიანული გონება ჰქონდა) და მითხრა — ეს ბოროტისგან არის და ბერად მივდივარ... ამის შემდეგ იგი წავიდა მონასტერში.

ახალციხეში იმ ხანებში მხოლოდ ერთი მონასტერი მოქმედებდა და იქაც ჩვენ ვმოღვაწეობდით. მეუფე ანანია ყვებოდა, — ვარძიაში რომ მივდიოდი, ბილეთის აღებას მთხოვდნენო. წარმოიდგინეთ ეპისკოპოსს რომ ბილეთებს ააღებინებ...

1993 წელს სამცხე-ჯავახეთის ეპისკოპოსად დამადგინეს, მეუფე ანანიას ძალიან ბევრი რამ ჰქონდა ამ ეპარქიისთვის გაკეთებული...

— ამჟამად თქვენ ნეკრესის ეპარქიას ხელმძღვანელობთ, რამდენი ეკლესია-მონასტერია თქვენს ეპარქიაში?

— ჩვენს ეპარქიაში 15 ეკლესიაა. გვაქვს ნეკრესის, გრემის, იოანე მეომრის მამათა მონასტრები; დუბის, ხარების, წმ. ბარბარეს დედათა მონასტრები და მალე გაიხსნება კიდევ ორი... თავიდან ეპარქიაში რომ ჩამოვედი, მარტო მამა ბენიამინი და კიდევ სამი მღვდელი მოღვაწეობდა. ბერებს რომ გვხედავდნენ, შეკრული თმის გამო ჰიპები ვეგონეთ, თხებს გვეძახდნენ... ყვარული მძიმე რეგიონია, ხალხი ნაკლებად მორწმუნეა, ამიტომ იყო პრობლემები, მაგრამ ბევრი კეთილი და გონიერი ადამიანიცაა და იმედი მაქვს მალე სულიერადაც გაძლიერდებიან...

— სასულიერო გიმნაზიასა და სემინარიზე რას გვეტყვით?

— სასულიერო გიმნაზია 1998 წელს გაიხსნა. თავიდან არც შენობა გვქონდა ჩვენს საკუთრებაში — სკოლა-ინტერნატის ბაზაზე ვიყავით და არც დაფინანსება გვქონდა, მაგრამ მაინც რალაცას ვახერხებდით. ამჯერად

მდგომარეობა გამოსწორებულია და მთაწარის დახმარებით დაფინანსებაც გვაქვს. დღეს გიმნაზიაში 265 ბავშვი სწავლობს. აქ ვასწავლით ძირითადად რელიგიას, ხელსაქმეს, ხეზე კვეთას, მედავითნეობას, გალობას. მადლობა ღმერთს, ბავშვები იცვლებიან, კეთილშობილები ხდებიან.

შარშან უწმიდესის კურთხევით სემინარიაც გავხსენით. ჯერ სასწავლებლის სახე ჰქონდა, მაგრამ მერე შევცვალეთ. ვასწავლით ქართულს, ისტორიას, ინგლისურს, რუსულს, ასევე ძველ და ახალ აღთქმას, დოგმატიკას, მოციქულთა საქმეს, კატეხიზმოს; ჰომილეტიკას მესამე კურსიდან ვიწყებთ, მერე ძირითადად ღვთისმეტყველება იწყება. ამ ბავშვებიდან თუ რომელიმე მასწავლებელი გახდება, კარგი იქნება, თუ არადა ჩვენ მათ მომავალ ბერებად და მონოზენებად ვზრდით.

— ჩვენ ვიცით, რომ თქვენ ღვინის წარმოებაც აამოქმედეთ...

— ღვინის წარმოება ეპარქიაში ჩამოსვლისთანავე დავიწყეთ, რამდენჯერმე გავაკეთეთ საბარძიმე ღვინო, ძალიან კარგი გამოგვივიდა. 30 ტონა ღვინო გვქონდა, მისი ჩამოსხმისა მე არაფერი მესმოდა. დახმარება გამიწია ჩემმა მოგვარემ — ზურაბ ჩეკურიშვილმა. ეს ღვინო იმდენად კარგი გამოვიდა, რომ გერმანიიდან ჩამოდიოდნენ მის წასალე-

ბად. ერთმა უცხოელმა ორი ყუთი ღვინის ყიდვა გადაწყვიტა, მე ვუთხარი — გაჩუქებ-მეთქი, გაგიჟდა. მერე გავიგე თურმე ერთი ბოთლი ასეთი ღვინო უცხოეთში 200 დოლარზე მეტი ღირს. „მასის“ ჯილდოთი რომ დაგვაჯილდოვებს, ეს ჩვენი ღვინო არ იყო — ალექსანდრე ხარებავას ეკუთვნოდა; მას მუდმივად აქვს მაცვივარში ღვინო, რომელსაც რომ გადმოდგამ 4 საათში დუღილს იწყებს. აი, სწორედ ეს გასინჯვის იტალიელმა მეცენატებმა ვერონიდან და გვითხრეს — უძვირფასესი ღვინო გაქვთო. ვაჩვენეთ ღვინის ქარხანაც, სადაც ქინძმარაულს ასხამენ. მოხიბლულები წავიდნენ. რომ ჩავიდნენ, მალევე დაგვირეკეს — თუ შეიძლება დაჯილდოვებაზე ჩამოდიეთო. უწმიდესის კურთხევით ჩავედით. ეს იყო ჯილდო, რომელიც ჩვენ ღვინის წარმოების ხელშეწყობისთვის გადმოგვცეს.

— როგორ გაიხსენებდით თქვენს სულიერ შვილებს — მეუფე თეოდორეს და მეუფე საბას?

— მასსოვს ჩვენთან პოლიტიკური ინსტიტუტის ლექტორი გოჩა ჩოგოვაძე ჩამოვიდა, ვისაუბრეთ სარწმუნოებაზე, მერე ჯვარცმასთან მივიყვანე. თურმე შვილი ჰყოლია მკვდარი და ცრემლი მოადგა, მითხრა — მინდა რომ მჯეროდეს, მაგრამ ვერ ვიჯერებო... შემპირდა, რომ ყოველ წელიწადს თავისი ხარჯით გამოგზავნიდა სტუდენტებს მონას-

ტერში მოსახმარებლად. ასე ჩამოვიდნენ ჩვენთან დიმიტრი ჭუაძე (ამჟამად მეუფე თეოდორე), ზაზა გიგიბერია (ამჟამად მეუფე საბა), გია ბარამიძე, ლევან სვანიძე და გოჩა ცუტიშვილი. შემდეგ მათგან მეუფე თეოდორე და მეუფე საბა ხშირი სტუმრები გახდნენ — აქაურობის გარეშე ვეღარ ვძლებთო. ასე დარჩნენ, გაძლიერდნენ და ღრმად მიიღეს სარწმუნოება.

— რას უსურვებდით ამ შობა-ახალ წელს ახალგაზრდობას და სრულიად საქართველოს?

— პირველ რიგში — რწმენაში გაძლიერებას. იცით რა, რომ ვუკვირდები, დღესდღეობით ადამიანები ვითარდებიან, ძლიერდებიან, ღრმავდებიან, მაგრამ ჩვენს ახალგაზრდობას სარწმუნოება უჭირს. მართო ეკლესიაში სიარული და ზედაპირული რწმენა საკმარისი არ არის, საჭიროა ძიება, სწავლა, ცოდნა, რომლის მიღებასაც შინაგანი ძალისხმევა და ცოტა ასკეტური ცხოვრება სჭირდება. მე ვიცი, რომ სარწმუნოება უფრო ბედნიერებაა, ვიდრე ცოდნა. ვუსურვებდი ახალგაზრდებს სარწმუნოება მიეღოთ და გაძლიერებულიყვნენ. რაც ცოდნით არ კეთდება, სარწმუნოებით სრულდება. ღმერთმა უშველოს და ძალა მისცეს საქართველოს. მთელ საქართველოს ვუსურვებ, რომ უწმიდესი და უნეტარესი ღმერთმა კარგად გვიმყოფოს, გამოგვიჯანმრთელოს და დიდხანს გვყავდეს.

ინტერვიუ მოამზადა ნათია შოგუაძემ

შობა ჩვენს ცხოვრებაში

ჯანსუღ ჩარკვიანი:

— ერთი რამ მინდა გითხრა — სიყვარული თუ შექმნის მომავალს! უსიყვარულოდ არაფერი არ არსებობს ამ ქვეყანაზე. ზოგს ჰგონია, რომ სიძულვილი რამეს ნიშნავს, მაგრამ ეს ასე არ არის. ჩემი ერთი პატარა ლექსი ასე მთავრდება — ვისაც ვუყვარვარ, მიყვარს და ვისაც ვძულვარ, არ მიძულს.

ღმერთი სიყვარულია, მაგრამ ეს, რომ იცოდე უნდა მორწმუნე კაცი იყო. ბიბლიაში ჩახედული. კაცი უნდა იყო, უნდა იცოდე შობა რას ნიშნავს. რა უნდა იყოს უფრო ლამაზი და უფრო მნიშვნელოვანი ამ ქვეყანაზე, როცა მარიამის წილხვედრ ქვეყანაში შობა გვაქვს.

მთელი ჩემი ცხოვრება შობა იყო განსაკუთრებული დღე. მამა-პაპიდან მოყოლებული ყოველთვის გვეუბნებოდნენ — ეს დღე არ გამოტოვოთ, აუცილებლად მიდით ტაძარში. მიუხედავად იმისა, რომ იმ დროში ვცხოვრობდით, რასაც კომუნისტური ერქვა, მაშინაც იყვნენ მორწმუნე ადამიანები: დედ-მამა, ბებიები და ბაბუები. მაშინ შეიძლება რწმენა არ იყო იმდენად ხალხში, როგორც დღეს, როდესაც ჩვენ უწმიდესი და უნეტარესი, უტკბილესი პიროვნება ხელმძღვანელობს. თავისი მრევლი ჰყავს და ეს შესანიშნავია.

უხერხულიც შეიძლება იყოს, მაგრამ ჩვენს დროს შობას სშირად ქეიფითაც აღვნიშნავდით. გვიხაროდა — ქრისტე იშვა ბეთლემსაო — ვმღეროდით. 1 მაისიც იყო და 7 ნოემბერიც — რა არ იყო კომუნისტების დროს, მაგრამ შობას სულ სხვა დატვირთვა ჰქონდა.

კაცი მორწმუნე თუ არ ხარ, უნდა ეცადო, რომ მორწმუნე გახდე.

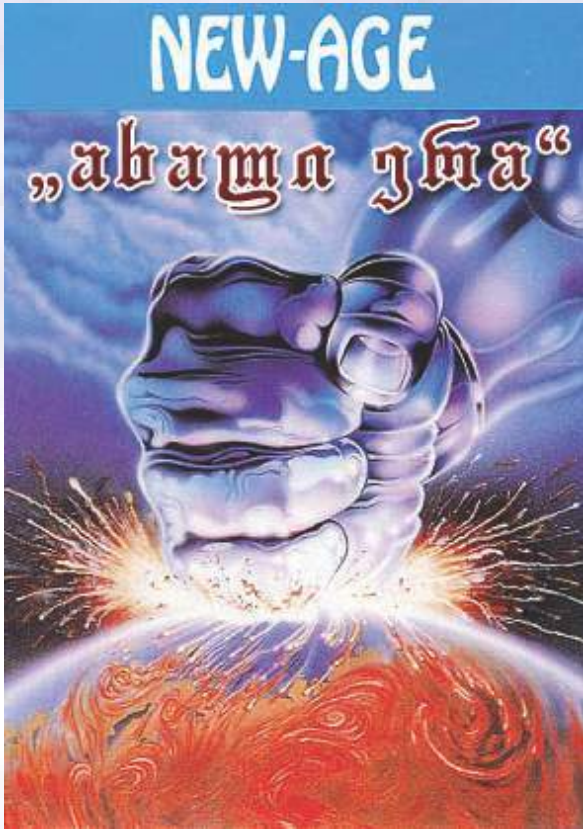
სრულიად საქართველოს ერთ რამეს ვუსურვებ, მთელი ჩემი ცხოვრება ამას ვფიქრობ — შეერთდით, შეერთდით.

როცა გალაქტიონი ამბობდა, — „დროშები ჩქარა“ — იმას კი არ ამბობდა, „წითელი დროშებიო“ — არამედ შეერთდითო. შენ იმ ძველ დროშას მოუარეო — საქართველოს ერთიანობაზე ფიქრობდა.

ჩვენს ახალგაზრდობას ვუსურვებ, რომ ჭეშმარიტების მოძურე იყვნენ. ღმერთი ხომ ჭეშმარიტებაა. წარსულის ფასი უნდა ვიცოდეთ. ვინც წარსული არ იცის — მას აწმყო არ აქვს. ვინც აწმყო არ იცის — მას მომავალი არ ექნება.

ვიღაცა შემეკამათება — მაშ, ილიამ რათა თქვაო — „აწმყო თუ არ გწყალობს მომავალი შენა“. ილიამ ეს იმიტომ თქვა, რომ აწმყოს გარეშე დარჩენილ ქვეყანას შეუძახა — არ შეშინდეო. თუ სამი დრო არ გვექნება და სამ დროში არ ვიცხოვრებთ, მაშინ არავინ ვიქნებით. ახალგაზრდებს მოვუწოდებ — იცხოვრონ სამ დროში.

გიორგობა დღე გვაქვს ყოველდღე. „ჯორჯია“-ს, რომ გვეძახიან, ეს სახელი წმ. გიორგიდან მომდინარეობს. ჩვენ ვართ მორწმუნე ხალხი. ყველანი დავუბრუნდეთ ჩვენს ქვეყანას, რომ გვექონდეს მომავალი.

**კრისტალომანია, „პირამიდოლოგია“,
ნიუეიჯერული მუსიკა**

„ნიუ ეიჯის“ კიდევ ერთი ელემენტი მასიური გატაცება კრისტალებითა და ძვირფასი ქვებით, რაც გასული საუკუნის 70-იანი წლებიდან დაიწყო. ნიუეიჯერელთა აზრით, კრისტალების ენერჯიას შეუძლია სხვადასხვა ავადმყოფობისგან განკურნება. თითქოს-და კრისტალების მეშვეობით ადამიანს შეუძლია კონცენტრირება, რადგან, მათი აზრით, კრისტალებს გააჩნია რაღაც შინაგანი პოზიტიური ენერჯია.

არსებობს ე.წ. კრისტალების მაგია, რომელიც სწამთ ნიუეიჯერელებს. მაგ. ჟურნალ „თაიმში“ გამოქვეყნდა სტატია ქალზე, რომელსაც ჰქონდა „კრისტალური ჯადოსნური ჯოხი“, რომლის მეშვეობითაც ის „კურნავდა“ ავადმყოფებს. ნიუეიჯერელთა მადლიერებაში, გამოსაჩენ ადგილას, აუცილებლად არის კრისტალების განყოფილება.

„როცა თქვენ მედიტირებთ, მედიტაციას დაამატეთ კრისტალი, დაე ის იყოს თქვენი მედიტაციის აუცილებელი ელემენტი და, თქვენ დაინახავთ, თქვენი მედიტაცია გაცილებით უფრო ეფექტური გახდება“ – გვმოდერავენ

მთავარეპისკოპოსი სტეფანე

**ანუ „ახალი“
მოძრაობა სულის
წარწყმელისაკენ**

(გაგრძელება, დას. იხ. „ახალგაზრდობა“ №8)

ნიუეიჯერელთა მასწავლებლები.

„კრისტალური ენერჯია, – გეტყვიან ისინი, – „ფაქიზი ვიბრაციებისგან“ შესდგება, ხოლო თქვენი სხეულიც, ასევე, ვიბრაციებისგან შესდგება. ნაწილი ვიბრაციებისა – სხეულებათა შესაბამისია, ნაწილი კი – ჯანმრთელი მდგომარეობისა. კრისტალური ვიბრაციები გარდაქმნიან თქვენი სხეულის ვიბრაციებს და გამოჰყავთ იგი ავადმყოფური მდგომარეობიდან.“

კიდევ ერთი ელემენტი, რომელიც აუცილებელია იმისთვის, რომ „სრულად გამოათავისუფლო კრისტალის პოტენციალი“ – კრისტალური ქანქარაა, რომელიც გიჭირავთ ხელში და შეხედვით (ისე, რომ ხელი არ მოძრაობდეს) აიძულებთ იმოძრაოს. ჯერ – საათის ისრის მიმართულებით, შემდეგ – საწინააღმდეგოდ.

აქეთ, აგრეთვე, „მესამე თვალის“ „გასახსნელი“ ვარჯიშები. ნიუეიჯერელების აზრით „მესამე თვალი“ ენერჯიის ცენტრია, რომელიც შუბლის შუაში მდებარეობს. ამ თვალის „გასახსნელად“ გვირჩევენ დავიჭიროთ დიდი კრისტალი თვალწინ და ნელ-ნელა დაგწიოთ იგი ჭიპის დონეზე 5 სანტიმეტრით ქვევით. დაუჩინებთ უნდა მიაჩერდე კრისტალს და გამუდმებით იმეორო კითხვა: „ვინ ვარ მე?“

ასეთ ბოდვას მრავლად ნახავთ მათ „ლიტერატურაში“. თუ დაკვირვებისა-რთ, როგორ გაქრა სასწრაფო დახმარების მანქანებზე ჯვრები და განჩნდა კრისტალები.

კრისტალი არ არის მათი ერთადერთი „წმინდა“ საგანი. ასეთი საგნების სია ძალზედ გრძელია და

შეიცავს ისეთ საგნებს, როგორცაა ტიბეტური ზანზალაკები, ეკსოტიკური ბალახის ჩაი, სკანდინავური რუნები, მზის ენერჯია, ფერადი სანთლები და ა.შ. ზოგიერთი ნიუეიჯერელი ექიმბაში ვაჭრობს ძვირფასი ქვების ნაყენებით. მაგალითად, წყლიან ფინჯანში, მზის ან სავსე მთვარის შუქზე აყენებენ მარგალიტს და, შემდეგ, ასაღებენ „მარგალიტის ბულიონად“.

ნიუეიჯერელთა კიდევ ერთი „სიწმინდე“ პირამიდაა. პირამიდის შესახებ მათ მთელი „მეცნიერება“ მოიგონეს – „პირამიდოლოგია“. ისინი „შეისწავლიან“ ეგვიპტურ პირამიდებს და ახალ პირამიდულ კონსტრუქციებს აგებენ, „მედიტაციური ვიბრაციების გასაძლიერებლად“.

უნდა აღინიშნოს, რომ „იელოველთა“ პირველი უფროსი ჩარლზ რასელიც იყო გატაცებული „პირამიდოლოგიით“. მან უწოდა ხეოფსის პირამიდას – „ქვის ბიბლია“ და დაიწყო მისი პარამეტრების გაზომვა და ეთმანეთზე გამრავლება და გაყოფა. ბოლოსდაბოლოს მრავალი გამრავლება გაყოფის შემდეგ მან მიიღო 1914, რაც დიდი ამბით გამოაცხადა ქრისტეს მეორედ მოსვლის უამად. სხვათა შორის, რასელის საფლავს დაადგეს მასიური ქვის პირამიდა, რომელიც დღესაც დგას პიტსბურგის მახლობლად სასაფლაოზე. ჯოზეფ ფრანკლინ რუტერფორდმა, რომელიც გახდა „იელოველების“ უფროსი ჩარლზ რასელის შემდეგ პირამიდას რასელისგან განსხვავებით „ეშმაკის ბიბლია“ უწოდა.

ხეოფსის პირამიდის თაყვანისმცემელთა რიგს მიეკუთვნებოდა სექტანტური ნეოქარიზმატიული „სარწმუნოებრივი მოძრაობის“ ერთ-ერთი ლიდერი უილიამ ბრანჰემი (1909 – 1965). ის ამბობდა, რომ მას ბავშვობაში ჰქონდა „გამოცხადება“, რომ თითქოს წმიდა სამების იდეა – ბოროტისგანაა, და რომ ყველა, ვინც

სამების სახელზეა მონათლული, უნდა თავიდან მოინათლოს „უფალ იესო ქრისტეს სახელით“. ის ასწავლიდა, რომ ჯოჯოხეთი მუდმივი არ არის, რომ სატანა და ცოდვილები საბოლოოდ განადგურდებიან, რომ ხეოფსის პირამიდის დერეფნები და ზოდიაქოს ნიშნები – უფლის გამოცხ-

უილიამ ბრანჰემი

ადებაა, არანაკლები, ვიდრე ბიბლია, რომ ადამიანის სიცოცხლე დაბადებული ჩვილის პირველი სუნთქვით იწყება და ამიტომ, აბორტი დასაშვებია, რომ იესო ქრისტე მიწიერი ცხოვრების დროს მხოლოდ ძე კაცისა იყო და არა ძე ღმრთისა, რომ იესო ქრისტე ამაღლების შემდეგ გახდა „ძე ღმრთისა და სული წმიდა“ (ღმერთმა შეგვინდოს ამდენი მკრეხელობის განმეორება).

ყველა დროისა და ხალხის ოკულტისტებს უყვარდათ ხეოფსის პირამიდის „კვლევა“. დღესაც შეგვიძლია ვიხილოთ ტელევიზიით ვიღაც „მეცნიერ-ჯადოქრები“, რომლებიც გვიყვებიან პირამიდის „ჯადოსნურ თვისებებზე“. ყოველი მათგანი ამრავლებს, ყოფს, ამატებს, აკლებს მის სხვადასხვა პარამეტრს ერთმანეთზე. ასე დებულბენ ნებისმიერ ციფრს – გინდ დედამიწიდან მთვარემდე მანძილს, გინდაც ნებისმიერ მისთვის საჭირო თარიღს.

არსებობს ნიუეიჯერული მუსიკაც. ეს მუსიკა სხვადასხვა სტილში იწერება, მაგრამ ყველაზე მეტად გავრცელებულია – მედიტაციური, გაწველილი, ძილის მომგვრელი მუსიკა, რომელ-

საც ერწყმის ჩიტების ჭიკჭიკი, ვეშაბთა ღმუილი, მგლების ყმუილი, ჭრიჭინების ჭრიჭინი, ქარის შუილი, ჩანჩქერის ხმაური და ა.შ. მიუხედავად იმისა, რომ ადამიანთა ძირითადი ნაწილი, რომელიც ისმენს ამგვარ მუსიკას ნიუეიჯერელები არ არიან, თავად ნიუეიჯერელები მას ძალზედ სერიოზულად უდგებიან და რელიგიურ მსახურებას უწოდებენ.

ნიუეიჯერელები წერენ, რომ მათი მოძრაობის მთავარი პრინციპია – ვიბრაცია. რომ თითქოს ვიბრაცია – ღვთაებრივი ენერჯია „აუშია“, რომელიც არ აძლევს სამყაროს დაშლის საშუალებას. მათი აზრით, ჭეშმარიტი მუსიკა იქმნება მათ მიერ, ვინც ნახულობს გზას „დიად აუშთან“ (ან „ომთან“) შეხებისა, ვინც შესძლო ამ ვიბრაციაში შეღწევა და ამ მუსიკის მეშვეობით მიაღწია „უზენაეს გონიერებას“.

ასტროლოგია და უფოლოგია

კიდევ ერთი ნიუეიჯერული სენი, რომლითაც მასიურადაა შეპყრობილი ჩვენი თანამედროვენი – ასტროლოგიაა. მრავალი ქვეყნის ხელისუფლების წარმომადგენელნი მიმართავენ ასტროლოგებს კონსულტაციისთვის, სპეცსამსახურები ინახავენ სრულიად გასაიდუმლოებულ ასტროლოგიური პროგნოზების ბიუროებს. ამინდის პროგნოზივით, ყოველდღიურად, უამრავ ჟურნალ-გაზეთში იბეჭდება ასტროლოგიური პროგნოზები, დღეში რამდენიმეჯერ მათ გადმოსცემენ ტელევიზიები, რადიოები, მათ შესახებ ინფორმაციის შექმნას გთავაზობენ მობილური ოპერატორები, ინტერნეტ-სივრცე სავსეა ათასგვარი ასტროლოგიური

პროგნოზით. ასტროლოგიური პროდუქციით სავსეა საგაზეთო კიოსკები და წიგნების მაღაზიები. ყოველივე ეს ანეგლოტურ დონემდეა მისული. თქვენ შეგიძლიათ შეიძინოთ: „თქვენი ძაღლის ასტროლოგიური ჰოროსკოპი“, „კატების ასტროლოგიური ჰოროსკოპი“, „თქვენი პატარის პირველი ჰოროსკოპი“, „ჰოროსკოპების წიგნი მოზარდთათვის“, „მოძებნეთ ცხოვრების მეგზური ასტროლოგიის მეშვეობით“,

„ასტროლოგიის სექსუალური ნიშნები“, „ჰომოსექსუალურობა ჰოროსკოპში“, „ასტროლოგიური კერძების წიგნი“, „ფასიანი ქაღალდების კურსის წინასწარმეტყველება“, არსებობს, აგრეთვე „სამედიცინო ასტროლოგია“ და, თქვენ წარმოიდგინეთ, „ასტროლოგია და ბიბლია“-ც.

ასტროლოგია შეიძლება იყოს მარტივიც და რთულიც, გააჩნია რა უფრო გაწყობთ. მოვიყვანოთ რამდენიმე მაგალითი:

მარტივი ჰოროსკოპი „ლომის“ შესახებ ამბობს, რომ „ლომები – ისეთი ადამიანებია, რომლებსაც უყვართ მოვლენათა ცენტრში ყოფნა, მათ გააჩნიათ დრამატიზმის გრძნობა და ტენდენცია, ყველაფერი სახალხოდ წარმოაჩინონ, მათ აქვთ ძალაუფლებისკენ ლტოლვა, კარგი ლიდერები არიან, მაგრამ ხანდახან შესაძლოა გამოიჩინონ ზედმეტი მფარველობა ან იყვნენ ზედმეტად ავტორიტარულნი. ლომები ბავშვებივით არიან, შეუძლიათ იყვნენ ზედმეტად გახსნილნი და ზედმეტად მიმდობნი, მათთვის უცხოა ცბიერება.“

როგორც ვხედავთ, პორტრეტი დახატულია ფართო ხაზებით, ისე რომ ასეთად შეიძლება მრავალი ადამიანი მივიჩნიოთ. მეტიც, რადგან მოყვანილი თვისებები ძირითადად დადებითია, ხოლო უარყოფითი თვისებები, არც თუ ისე მძიმე, ადამიანები განეწყობიან მიიჩნიონ თავისად ეს თვისებები, მიუხედავად იმისა, რომ, შესაძლოა, რაიმე ამ თვისებათაგან მათ არ ახასიათებდეთ.

ახლა კი გადავხედოთ რთულ ჰოროსკოპს, რომელიც ლომებისთვის დაახლოებით ასე გამოიყურება: „სახლი, რომელშიც თქვენ ნახულობთ ლომს, გვიჩვენებს მისი „ეგო“-ს მოთხ-

ოვნილებათა პოტენციურ აღსრულებას და აღწერს მის დაუოკებელ ლტოლვას მიზნის მიღწევისაკენ. ამ სახლის ყველა საქმეში თქვენ უნდა გამოხატოთ ვერძის არსობა, ხარის ღირსებები და ტყუილების ცოდნა და აგრეთვე კიბოს გრძნობა ყველაფერში, რასაც აკეთებთ, რათა დაინახოთ მათი ანარეკლი საკუთარ თავში და თქვენს შინაგან იდეალებში. დატოვოთ კვალი თქვენს გარემოცვაში, არის ზუსტად ის ხერხი, რომლითაც დაუმტკიცებთ საკუთარ თავს, რომ თქვენ ხართ დამოუკიდებელი პიროვნება“ და ა.შ. და ა.შ.

ასეთი ბუნდოვანი დახასიათება, მართლაც, ნებისმიერ ადამიანს შეიძლება მოარგო, რომელიც მოიხიბლება თავისი პერსონის „სირთულთა და მრავალწახნაგოვნობით“.

ახლა გამოჩნდა მოდერნისტული „მთვარის კალენდრები“. მათი მეშვეობით შეიძლება ყველაფერი მიუსადაგო ყველაფერს, თანაც ამ დროს მისცე ახალგამომცხვარ „პროგნოზებს“ მეცნიერული შესახედაობა.

რადგან „ნიუეიჯის“ მეშვეობით ასტროლოგია თანამედროვე მასკულტურის მნიშვნელოვანი ნაწილი გახდა, მიზანშეწონილია ვამხილოთ ეს ოკულტური სწავლება ქრისტიანული სწავლებით.

ასტროლოგია, ანუ ვარსკვლავთმრიცხაობა ძველ ბაბილონში წარმოიშვა, რომლის მოქალაქენიც ვარსკვლავებს მძლეთამძლე ღმერთებად მიიჩნევდნენ. მათთვის, ბუნებრივი იყო, რწმენა იმისა, რომ ღმერთები თავის თვისებებს ანიჭებდნენ და განსაკუთრებულ მფარველობას უწევენ მათ, ვინც მათი ზეციური მმართველობის დროს იბადებოდა. ასე რომ, მათთვის, წარმართულ რელიგიურ კონტექსტში, ასტროლოგიას აზრი ჰქონდა.

თუმცა თანამედროვე ასტროლოგიის დამცველები იფიცებიან, რომ ის – მეცნიერებაა და რომ ჰოროსკოპები წმინდად მეცნიერული გამოანგარიშებებით დგინდება. მაგრამ, მეცნიერული თვალსაზრისით ვის შეუძლია ახსნას, როგორ ახდენს რომელიღაც ვარსკვლავი, რომელიც ფიზიკური სხეულია და დედამიწისაგან მილიონობით სინათლის წლითაა დაშორებული, ადამიანის ხასიათის ფორმირებაზე გავლენას? ასეთი აზრი არა მხოლოდ მეცნიერულობის პრინციპს ეწინააღმდეგება, არამედ, ელემენტარულად, სად აზრსაც.

ესე იგი, ასტროლოგია – სარწმუნოებაა, რომელიც არ გამოიცდება მეცნიერებით, არამედ თავად ასაბუთებს თავის თავს. რაღა

თქმა უნდა, ნებისმიერი რწმენა ირაციონალურია, ყველა რწმენის ადამიანს სჯერა სასწაულებსა, რომლებიც არ თავსდებიან მეცნიერულ ჩარჩოებში.

მაგრამ ასტროლოგიური რწმენა სრულიად ეწინააღმდეგება ქრისტიანობას. არც ერთი ასტროლოგი არ შეიძლება იყოს ქრისტიანი, ისევე, როგორც იუდეველი ვერ იქნება იმავდროულად ბუდისტიც, ან ინდუისტი – მაჰმადიანი. ასე რომ ჩვენში ასტროლოგიის მოტრფიალებს, რომლებიც თავს მართლმადიდებელ ქრისტიანებად მიიჩნევენ მოუწევთ ან უარყონ ასტროლოგია, ან აღიარონ, რომ ქრისტიანები არ არიან, რადგან ეს ორი რამ აბსოლუტურად შეუთავსებელია.

აი, რას ამბობს ისაია წინასწარმეტყველი, როდესაც ბაბილონს განადგურებას წინასწარმეტყველებს მისი უკეთურებისა და მაგიით დამღუპველი გატაცების გამო:

„იდექი შენს ჯადოებზე და შენს უამრავ გრძნეულებებზე, რისთვისაც ზრუნავდი სიყმაწვილიდანვე! იქნებ გიხსნას, იქნებ ზარი დასცე. დაღლილი ხარ მრავალი თათბირით; აბა წარსდგნენ ცათა მზომელნი, ვარსკვლავთმჭერებელნი, ახალ მთვარეთა მცნობელნი და იქნებ გიხსნან იმისგან, რაც მოგელის! აჰა, ჩაღასავით არიან, ცეცხლმა გადაბუგა ისინი, – თავისი სულიც კი ვერ იხსნეს ცეცხლისგან“ (ეს. 47; 12-14)

ხოლო პავლე მოციქული წერს წარმართეებზე:

„და რაკი შეიცნეს ღმერთი, მაგრამ არ ადიდეს, როგორც ღმერთი და არც მადლი შესწირეს, არამედ ამაონი იქმნენ თავიანთი ზრახვით, და დაბნელდა მათი უგონო გული; ბრძენკაცებად მოჰქონდათ თავი და შლევგ-

ბად იქცნენ; და უხრწნელი ღმერთის დიდება ხრწნადი კაცის, ფრინველთა და ქვეწარმავალთა გამოსახულებებზე გაცვალებს, ამიტომაც მისცა ისინი ღმერთმა მათსავე გულისთქმითა უწმინდურებას, ასე რომ, შებილწეს საკუთარი სხეულები; სიცრუეზე გაცვალებს ჭეშმარიტება ღმერთისა, და მსახურებდნენ შექმნილსა და არა შემოქმედს, რომელიც კურთხეულია უკუნისამდე. ამინ.“

ნათელია, რომ ღვთაებრივ ჭეშმარიტებას – ქრისტეს, არაფერი აქვს საერთო ვარსკვლავთმრიცხველებთან.

„ასტროლოგიური მეცნიერებების“ ვილაც „მაგისტრები“ და „დოქტორები“ მუდმივად აქვეყნებენ თავიანთ „წინასწარმეტყველებებს“ ჟურნალ-გაზეთებსა და რადიო-ტელევიზიებში. არც ერთი მათი „წინასწარმეტყველება“ არ ახდა, თუმცა მათ თავჯანისმცემლებს ძალზედ მოკლე მესხიერება აქვთ.

რომ გადახედონ, თუნდაც ხუთი წლის წინანდელ გაზეთებს, დაინახავენ, თუ რამდენი სისულელე აქვთ მათ „წინასწარმეტყველები“. ესე იგი ისინი ცრუწინასწარმეტყველები არიან, ვისზეც წერია წმიდა წერილში:

„ითხრა უფალმა: სიცრუეა, რასაც წინასწარმეტყველები ჩემი სახელით ქადაგებენ. მე არ გამომიგზავნია, არ დამირიგებია ისინი, არ მილაპარაკია მათთან. ცრუ ხილვებს, მისნობას, სიყალბეს და თავიანთი გულის გამონაგონს გიქადაგებენ ისინი“ (იერ. 14; 14). „იყვნენ ცრუწინასწარმეტყველებიც ხალხში, ისევე, როგორც თქვენ გეყოლებათ ცრუმოდგარნი, რომელნიც შემოიღებენ წარსაწყმედელ მწვალებლობას, უარყოფენ მათ გამომსყიდველ უფალს და თვითონვე დაიტყვენ მსწრაფლ წარწყმედას თავზე. მრავალნი გაჰყვებიან მათ ხრწნილებას და მათი წყალობით დაიგმობა ჭეშმარიტების გზა“ (III პეტ. 2; 1-2).

ჰოროსკოპების მორწმუნე ადამიანი, გარკვეულწილად, იცილებს პასუხისმგებლობას: ასე განდგნენ ვარსკვლავები, ვერაფერს გააწყობ. ასეთი ვარ და სხვაგვარი ვერ გავხდები – ვარსკვლავებს ვერ უბრძანებ. ძალზედ მოხერხებული პოზიციაა – ცოდვებთან ბრძოლა

და გამოსწორებისკენ სწრაფვა გაცილებით რთულია. ერთს ვერ ამჩნევს ასეთი ადამიანი – ის უარს ამბობს თავისუფლებაზე და ემონება, არათუ ვარსკვლავებს, არამედ მათი „ნების“ „ამსხნელებს“. გ. ჩესტერტონი ამბობდა – როცა ადამიანები უარს ამბობენ ღმერთის რწმენაზე, ისინი იწყებენ სხვა დანარჩენის რწმენას.

ასტროლოგიიდან უფოლოგიაამდე – ერთი ნაბიჯია. უფოლოგია არის გატაცება „მფრინავი თეფშებით“, „უცხოპლანეტელებით“ და მსგავსი მითოლოგიით. არ არის საიდუმლო, რომ კონტაქტები „პატარა მწვანე კაცუნებთან“ უცნობი მფრინავი ობიექტებიდან და მსგავსი ამბები, სრულიად შეესაბამება იმ აღწერილობებს, რომლებსაც გვაძლევენ წმიდა მამები იმ კონტაქტების შესახებ, რომლებიც ხდებოდა კუდიან და რქებიან „კაცუნებთან“. ცნობილია, რომ ეშმაკები – ტექნიკური პროგრესის დიდი მოტრფიალენი არიან და ყოველ საუკუნეში ისეთი სახით ეცხადებიან ადამიანებს, როგორც ყველაზე მეტად აცდუნებენ მათ.

ცნობილია, აგრეთვე, რომ ნიუეიჯერელთა სულ მცირე 70 % სწამს, რომ ახლო მომავალში დედამიწაზე მოხდება უცხოპლანეტელთა მასირებული შემოსვლა (Baer Randall N. Inside the New Age Nightmare. Nuntington House, 1989, p.47).

რით მთავრდება ასეთი სახის გატაცებები, სულ ცოტა ხნის წინ ვიხილეთ, 1997 წლის გაზაფხულზე, როცა უფოლოგიური კომპიუტერული სექტის „ხეციური კარიბჭის“ (კალიფორნია) 39 წევრი „ავტოსტოპით“ „გაემგზავრა“ „მფრინავ თეფშეზე“. მანამდე მათ დამაძინებელი წამლის სასიკვდილო დოზა მიიღეს და თავზე პოლიეთილენის ტომრები ჩამოიცვეს. სამწუხაროდ, ეს არ არის ერთადერთი მასობრივი თვითმკვლელობა, რომელიც „ნიუ ეიჯის“ სექტის წაქეზებით მოხდა.

ვაგრძელება იქნება

შედგენილია: ა. დვორკინის „სექტოვედენიეს“ მიხედვით.

w e r i l e b S i C a d e b u l i m i n d v r i s y v a v i l e b i

1837

1837 წლის 8 ნოემბერს სოფელ ყვარელში ბიჭი დაიბადა. მარიამ ბებურიშვილისა და გრიგოლ ჭავჭავაძის ოჯახში ქართველ ხალხს ა ღ უ ზ ა რ და უდიდესი გენოსი, პოეტი, ბელეტრისტი, მწერალი, დრამატურგი, პუბლიცისტი, რედაქტორი და

ა ნ ო დ ე ბ და ქართულ ჟურნალ-გაზეთებს. მან დააარსა მრავალი სკოლა, გახსნა ბიბლიოთეკა-სამკითხველოები, გამოსცა მრავალი მხატვრულ-ლიტერატურული და მეცნიერული წიგნი. აგროვებდა ძველ ქართულ ხელნაწერებს, რითაც საფუძვე-

ლი ჩაუყარა მდიდარ ხელნაწერთსაცავებს. იგი ილაშქრებდა ქართული ენის შეზღუდვისა და გაუქმების, ცარიზმისა და სიკვდილით დასჯის წინააღმდეგ. ერის სულიერი მამა და უგვირგვინო მეფე ავაზაკურად მოკლეს წინამართან 1907 წელს. ქართველთა ქომიგობისთვის და განეული ღვანლისთვის იგი წმინდანად — ილია მართლად შერაცხეს.

მთელ კახეთში ილიას იცნობდნენ, როგორც ენამახვილსა და სიტყვამოსწრებულს. ის სიმართლეს ემსახურებოდა და სძაგდა მატყუარა ხალხი. ამას არც მალავდა — პუბლიცისტურ წერილებში დაუფარავად ამხელდა ფლიდებს, მოლაყბეებს, უცოდინრებსა და უკუდო ამპარტავნებს. არად დაგიდევდათ ასაკსა და „ჩინ-მენდლებს“. არ ზოგავდა არც გამოუცდელ ყმანვილს და არც ჭარმაგ მოხუცს. დამნაშავეებს ჭკუას ასწავლიდა და კრიტიკის ქარცეცხლში ატარებდა,

ილია ჭავჭავაძემ თავის შემოქმედებაში სიღრმით და ნათლად ასახა ქართული საზოგადოების სხვადასხვა ფენის მდგომარეობა. მთელი ცხოვრება მშრომელი ხალხის დაცვასა და ბატონყმური ურთიერთობების წინააღმდეგ ბრძოლას შესწირა. იგი ხელმძღვანელობდა ყოველგვარ კულტურულ-საგანმანათლებლო წამოწყებას: დააარსა ჟურნალ-გაზეთები, უძღვებოდა ქართულ დრამატულ საზოგადოებას, ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოებას, თავჯდომარეობდა თავადაზნაურთა საადგილიმამულო ბანკს. სოფლიდან სოფელში სიარულისას პოეტი სწავლობდა მოსახლეობის ზნე-ჩვეულებებს და იწერდა ხალხური შემოქმედების მასალებს: ზღაპრებს, ლეგენდებს, ლექსებს, ანდაზებს, გამოცანებს და

მწარე ენას მათრახვით მოიქნევდა და ზურგზე გადააწინდა უგნურებსა და არაფრისმაქნისებს. მისი ყოველი სიტყვა გულზე ეკალივით ესობოდათ პოეტის უხეირო და უცოდინარ მოტიშპეებს.

1863 წელს ილიამ ცოლად შეირთო თადეოზ გურამიშვილის ასული ოლლა. „გულჩათხრობილი ილიასგან განსხვავებით მისი მეუღლე, ოლლა სულ სხვა ხასიათისა იყო: გულჩვილი, მშვიდი, სათნო, გულშემატკივარი, თავმდაბალი. ილიას ხომ სულ თვალწარბში შეჰყურებდა. ილიას ერთი წარბის შესრა საკმარისი იყო, რომ მოყვარული ცოლი მიმხვდარიყო მის გულისწადილს და მყისვე აესრულებინა. ოლლა ბედნიერად თვლიდა თავის თავს, რომ ბედმა არგუნა მეუღლედ ასეთი შესანიშნავი, დიდ-ბუნებოვანი ადამიანი და ამით სრულიად კმაყოფილი იყო, მეტს არაფერს ნატრულობდა. ილია მისთვის სათაყვანო კერა იყო, რომლის წინ მუხლს იდრეკდა. თავს დასტრიალებდა, რომ არც თვითონ და არც სხვას არა ეწყენებინა რა და არ განერისხებინა. ილიას მუშაობას უყურებდა როგორც მღვდელთ-მოქმედებას და ამიტომ მის სამუშაო კაბინეტს ფეხაკრებით დასტრიალებდა, ახლო არავის მიაკარებდა. ყველას წელის ხმით უნდა ელაპარაკნა, რომ ილია არ შეეწუხებინა, მის მუშაობისთვის ხელი არ შეეშალა — იხსენებს ილია მანსვეტაშვილი.

წავიკითხე რა ილიას წერილები ოლლასადმი მიწერილი, დავინახე რამდენად სავსე იყო პოეტის გული უდიდესი სითბოთი და სიყვარულით. ეს ერთი შეხედვით მკაცრი და კუმტი ადამიანი, ამავდროულად საოცრად ნაზი და გულჩვილი ყოფილა.

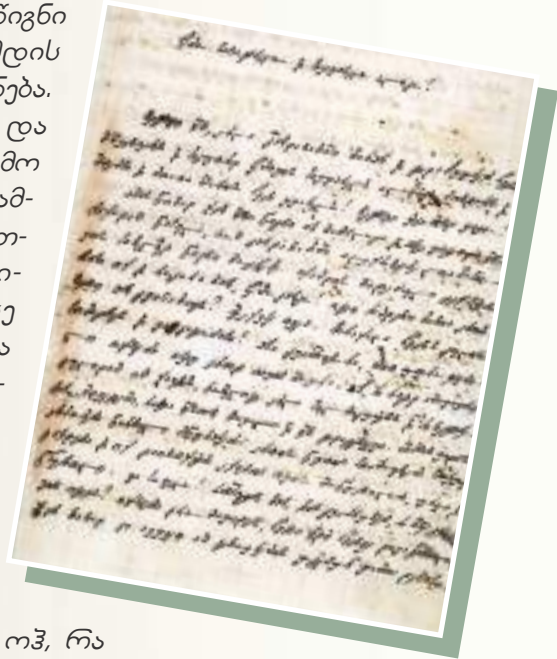
აი, ამ წერილთაგან რამდენიმე:

ჩემო საყვარელო და სანატრელო ოლიუო ნეტავი შენ, ახლა კარდნახში ზიხარ და გადაჰყურებ ჩვენს მშვენიერსა და საყუთრად ჩემთვის საყვარელს ალაზნის მინდორსა და მათათა შორის ჩვენ ყვარულსა! ნეტავი მეც მანდ ვიყო!

ამას წინადა ჯერ შენი წიგნი არ მომსვლოდა და არც ვიცოდი შენი ბაქოდან წასვლა, რომ კარდნახში ალექსანდრე ლიაზონო-

ვის სახელებდ წიგნი მოგწერე. აქამდის მიღებული გექნება. რასა იქ და როგორხარ, ჩემო კარგო! იცი რამდენი ხანია ერთმანეთი არ გვიანახავს? მეექვსე თვეა. ბარაქლა ჩვენს გულის სიმაგრესა და ვაჟაყვობასა! არა გვიშავს რა, მითუფროტებილი იქნება ისევ ერთად თავის მოყრა. ოჰ, რა

რიგად ამოვიყრი გულიდამ იმ ჯავრსა, რომელიც ახლა სულს მიგუბებს და რა ნეტარებას მივეცემი როცა შენთან მოვალ და გადაგვხვები. მაშინ ვილას ეხსომება წარსული მწუხარება: ერთის წუთის სიამოვნება მორევად გახდება და იქ დაინთქმება ექვსი თვის მოწყენილობა, ურვა და წუხილი. ვა სოფელო რა შიგან ხარ, რას გვაბრუნებ, რა ზნე გჭირსა. ვინ იცის? იქნებ დრო მოვიდეს, ჩვენი ბედი ჩვენვე დავატრიალოთ. ამ ხანად კი ავყვეთ ამ ცხოვრების უგემურ ჟამთა დენასა.

ჩემო კარგო და სანახავად სანატრელო ოლიუო! ამ უკანასკნელს დროს ძალიან გამოინადირე შენს ქმარზედ. ამას წინადა მომწერე, რომ მე ვითომც გაზილა უფრო მახსოვდეს, ვიდრე შენ. ეხლა მწერ, რომ შენაო ჩემს წიგნებს არა კითხულობო, ამიტომაც არც ერთზედ პასუხს არა მწერო. არ ვიცი ამგვარი საყვედურები საილამ და როგორ დავიმსახურე. შენ რომ იცოდე რა რიგად მანუხებს ხოლმე ამისთანა საყვედურები, შემიბრალებდი და არ მომწერდი. ჩემს აქაურ ბედნიერებას ეგლა აქლდა და ეგეც მელირსა. ეხლა ფიალა სავსეა...

მე აქამდე ვფიქრობ მასზედ თუ რა მომწერე იმისთანა, რომ მე პასუხი არ მოგე.

წირისას იწერები გთხოვეო ხელნაწერი გამომიგზავნეო, ჯერ არ გითხოვნია და თუნდაც გითხოვნა შენ თხოვნას ვერ ავასრულებდი იმიტომ, რომ წირე ორმოცდაათ თაბახამდე არის და ვინ გადაჰსწერდა, რომ შენთვის გამომიგზავნა. მეორე ითხოვდი ჩემ პორტრეტს და მწერდი თან წამომელო. ახლა კი იწერები, რომ მე გთხოვეო პორტრეტი გამომიგზავნეო. არც ეს არის მართალი, შენ მწერდი თან წამომიღეო და არ მოიცდიდი, იქნებ მომეტანა. მაშასადამე შენი საყვედური აქაც უსაფუძვლო და უმიზეზოა. ყოველი ამისთვის ჩემი უკუტუშა მიმიცია სამართალში და ის სამართალი გადაჰსწყვეს, რომ იგი უკუტუშა ცილის წამებისთვის უნდა დაისაჯოს. იცი რითა? იმითა, რომ ბრწყინვალე თავადმა ილია ჭავჭავაძემ უნდა უკუტუშას ყურები გაუწიოს და თითო განევაზე ასჯერ აკოცოს. აბა მაშინ იგრძნობ რა ძნელია ცილის წამება. დამაცა, დამაცა, ერთი მოვიდე მანდ და მაშინ ნახავ შენ ყოფასა!

შენი დის წიგნი მომივიდა და ცოტა ოდნავ მანყინა. მწერს, რომ თუმცა საზოგადო საქმეზედა ხარ, მაგრამ ოლიჯო რო დაივიწყო-ეგ შენის აღთქმის დატყობაო. ღმერთო ჩემო! სეკვასავით კი ცვივა ჩემს ბებერ თავზე ყოვლის მხრით საყვედურები!... საკვირველი, მაგრამ რუსთაველი ამბობს: ჯარგი რამ გჭირდეს გიკვირდეს, ავი რა საკვირველიაო. მაგრამ შენი და მე ჯარგად არ მიცნობს, შენი კი ფრიად საძრახისი იქნები, რომ მე ვერ მიცნობდე. შენ დას მიეტყვება და შენ კი _ არასდროს. რა ვქნა რა მიზეზი მოგეცით, რომ შენცა და შენი დაც უგულოდ მამცირებთ. მომტაცეთ ყოველ ჯაცობრიულ ფიქრსა და გრძნობას. რა ვქმენი იმისთანა? ათი თვე დავრჩი რუსეთში? ნუთუ გგონით, რომ ქეიფისთვის დავრჩი!... ეგ იყო რომ მწერდი არ დაანე-

ბო თავიო მაგ ბანჯის საქმესო, ეგ იყო რომ გულის მიმაგრებდი და მახალისებდი!... მოთმინებითა ჩემითა უნდა მოვიპოვო სული ჩემი, იგი სული, რომელსაც მაგისთანა ჩრდილი მიაყენა ჩემთა უკეთესთა მეგობართა და მახლობელთა.

მე ამას იმიტომ კი არ გწერ, რომ შენ განყენიწო, ან შენზედ ძალიან ვჯავრობდე. მე მარტო იმის თქმა მიწოდდა, რომ მე აღერსი მიჭირდა ამ ჩემს მდგომარეობაში და არა საყვედურები, მერე საყვედური იმისთანა, რომელსაცა არა რაიმე საფუძველი არა აქვს. დაიცა, დაიცა მოვალე მანდ და ყველაფერში გავსწოროდები, ჩემო უკუტუშა! სულ ლოყებს დაგიკებენ, დამაცა!...

ჩვენი ბანჯის საქმე ძალიან ჯარგად მიდის, ეჭვი არ არის, რომ დაამტკიცებენ. მაისამდე გათავდება ეს საქმე სრულიად და ღვთით გამარჯვებითაც. მაგრამ მე მის გათავებას აღარ მოვეცდი, რადგან მე ახლა საჭირო აღარა ვარ, უჩემოდაც გარიგდება. მე წამოვალ პეტერბურგიდამ ან დიდს შაბათს ან არადა 2რს აპრილს უსათუოდ და გადაწყვეტილად. ამ წიგნის შემდეგ შენ წიგნს ნულარ მოიწერები, იმიტომ, რომ მე წამოსული ვიქნები და შენი წიგნი მე აღარ მომიწერებს.

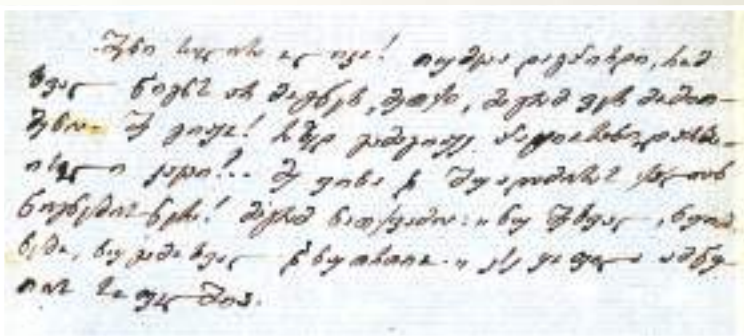
ნიკოლოზი, ნინო შვილებითურთ მომიკითხე და ჩემ მაგიერ აკოცე მრავალჯერ ერთს ქალს, რომელსაც ოლიჯოს ეძახიან და უთხარი, რომ უბრწყინვალესი თავადი ილია ჭავჭავაძე მისი ქმარია საუკუნოდ და უკუნის იქითაც.

შენი ილია ჭავჭავაძე

შენი სულისა ოლიჯო! თუმცა დაგპირდი, რომ ხვალ წიგნს არ მოგწერ, მეტქი, მაგრამ, ვერ მომითმენია. შენ გიყო! რაზედ გამაგიყე პატიოსანი, დარბაისელი ჯაცი?... მე ვინა და შუალამისას ქალთან წიგნების წერა! მაგრამ ნათქვამია: „ნუ შეხვალ, ნუ იბანებო, ნუ გამოხვალ და ნუ თრთიო.“ ესე ყოფილა ამ წუთისოფელშია.

19 მარტი

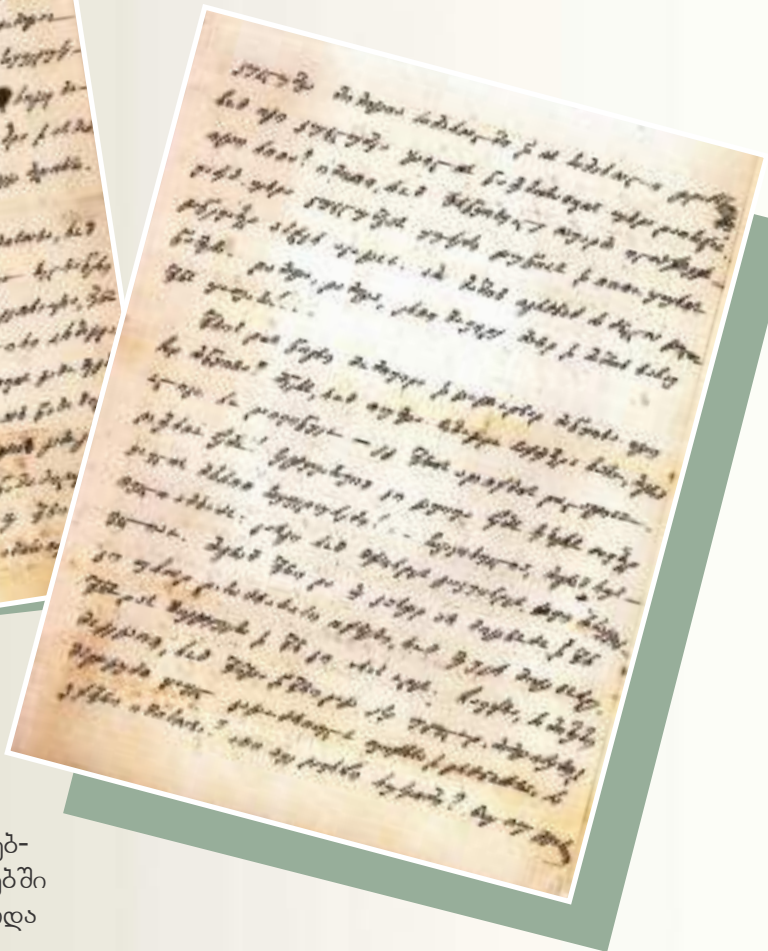
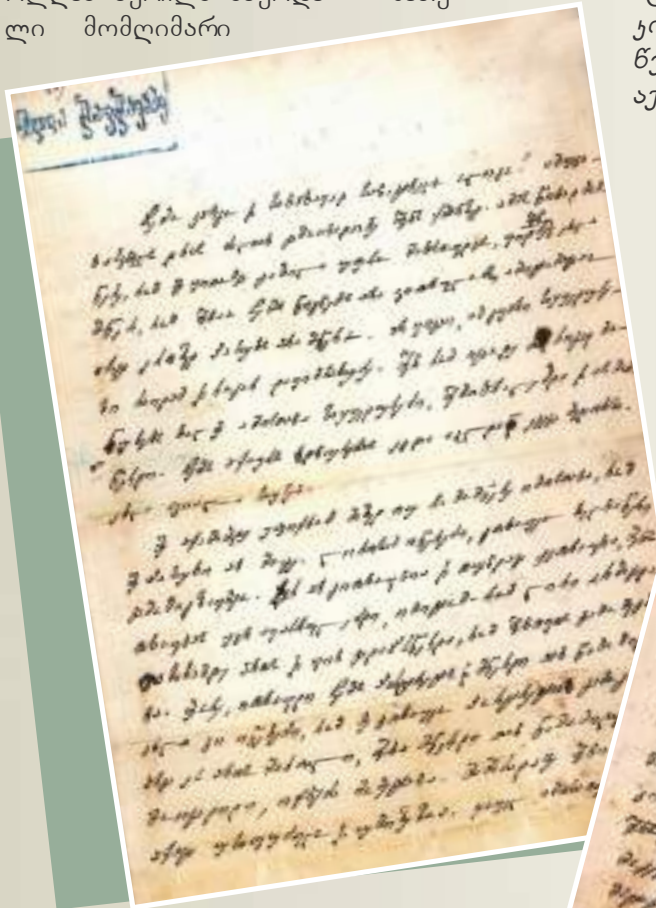

წერილების კითხვისას ხან მეღიებოდა, ხანაც კი გულაჩუყებული ცრემლებს ვიკავებდი. ვცდილობდი ემოციები დამეფარა. უცბად, ილია წარმომიდგა თვალწინ კალმით ხელში, ოღლას წერილს სწერდა — ნათელი მომღიმარი

ჭირი, მამწერე დეპუტით როგორ გაათავე ვზაიბნი ერედიტში საქმე. ეგ ძალიან მანუხებს. იყავ ჯარვად ჩემდა სასიხარულოდ, მაკო და ლიზო დამიკოცნე. ალექსანდრე საგინოვი მომიკითხე და მაკოს საქმროს ამბავი დანვრილებით მომწერე: ვინ არის, რა არის, რა სამსახური აქვს?

საუკუნოდ შენი ილია ჭავჭავაძე
მთებერვალი
(1886)

სახე ჰქონდა და ასოები უდიდესი სინაზითა და სიფაქზით გამოჰყავდა, ცდილობდა მათში რაც შეიძლება მეტი სიტბო და სიყვარული ჩაეესოვა. სახეზე ხან ღიმილი დასთამაშებდა, ხანაც კი მოიქუფრებოდა და თვალბში სევდა და მონატრება ერთად ჩაუდგებოდა

ჩემო ჯარვო ოლიკოვ! არა გრცხვენინან, რომ სამი ჯვირას, რაც შენ მოგმორდი და ერთის წიგნის მეტი არ მოგიწერია. ჯარგი, დამაცა, ერთი მშვიდობით გადმოვიდე მაინთ და მე გიჩვენებ შენს ყოფასა. ხუმრობა გაშვებით იყოს და რატომ არასა მწერ?

შენ ჩემთვის ნუ შენუხდები. თუ ფული დამჭირდა ბანკიდან მოვიტხოვ. შენი

ჩემო საყვარელო ოლიკო! რა რიგად მოუთმენლად მოველოდი ამ ჯვირას შენს წიგნსა, მაგრამ არ მომივიდა. არ ვიცი რას მივანერო, რატომ არა მწერ?

აქ დუშეთში ასეთი ცარიელობაა, რომ არცაი ვიცი რა მოგწერო და რით შეგაქციო შენ. ჩვენი ბანკის საქმე ჯერ კიდევ დამშია. მეც ამისგამო ორ წყალ შუა ვარ დარჩენილი, არ ვიცი საით და როგორ უნდა წავიდე. თუმცა შენის მიხეზით

ძალიან მეძნელება სამსახურიდან გამოსვლა, მაგრამ მაინც და მაინც უნდა გამოვიდეთ. აპრილში ვაპირებ ქალაქის მიცემას, თუ უეცარმა რამ მიზეზმა არ დაბრუნოლა ჯილდო. ერთი ფიქრი მანუხებს: ვაი თუ ამ ვაინაჩრობის ცხოვრებიდან სიღარიბეში ჩავცვივდეთ და შენ, ანუ მე ეგ ვერ ავიტანოთ. ეს ფიქრი რომ არა მწყალადღეს, დღესვე ამ ოხერს სამსახურს თავს დავანებებდი. აი რა არის ჯაცის უხეირობა და ის აღზრდა, რომელიც ჩვენ მიგვიღია: თავით თვისით ცხოვრება გვაძინებს და გვაბთობს. ცუდადა ვართ გაზრდილნი და დავგეშილნი. ნაცარქეჩიობით პურის შოვნას ჯაცის ხასიათი უმცირებია, წაუღუნებია. აბა ეხლა მე და შენ ანგლიური გაზრდილობა გვქონოდა, რარიგ უშიშრად დავინყობდით ბრძოლას ბედთანა და რა ძლიერ-მოსილობით ბოლოს გავატანდით!... და რადგანაც მე და შენ ანგლიკელები არა ვართ და ვეკუთვნით უხეირო ხალხს, რომელსაც ქართველობას ეძახიან, ამისათვის ხვალინდელის დღისა შიშიცა გვაქვს და ფიქრიცა და არც ჩვენს თავზედა გვაქვს დანდობა და იმედი. ჯაცი, რომელიც თავის თავს არ ენდობა და თავის თავის იმედი არა აქვს, ის ჯაცი ჯაცი აღარ არის. ნუ თუ მე და შენ მართლა ამისთანანი ვართ? ღმერთმა ნუ ქნას.

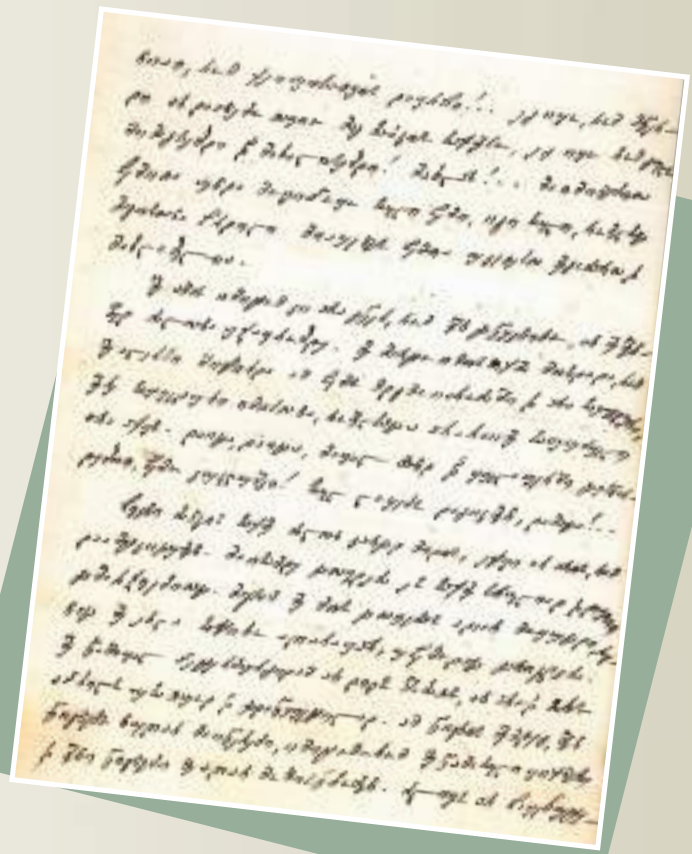
სამუდამოდ შენი ილია ჭავჭავაძე
16 მარტი

ჩემო ხარგო ოლიკო! შენგან გამოგზავნილი ფული მომივიდა და სამი შენი წიგნი ერთად მივიღე, უსათუოდ მთებში დაბრუნებულან, თორემ ერთად რად მივიღებდი. მე ჯი გემდუროდი, წიგნს რატომ არა მწერ მეთქი. რა ვიცოდი, რომ შენ თურმე მოგიწერია ჯილდო სამი წიგნი და მე ჯი არც ერთი არ მიმეღო.

შენ გეთაყვა, ოლიკო, ტელეგრამით მაცნობე რამდენ ნომრიანს ფულჩატებსა ყიდულობ ხოლმე, აქ ძალიან იაფია და ხარგიც: მინდა გიყიდო. ამას გარდა გიყიდი სამს საკაბეს, არვიცი მოგეწონება თუ არა. იმ დღეს გავსინჯე და მე ძალიან მომეწონა. ერთი დუყინი დანაჩანგალი, ერთი დუყინი ჯოჯუხები და ორი ჩაისათვის სეტორჩა ვიყიდე. ამას გარდა

ვიყიდე ერთი იმისთანა რამ, რომელიც გაგაჯვირვებს როცა ნახამ. ეხლა ჯი არას მოგწერ ის ერთი რამ რა არის. ამას ჯი ვიტყვი, რომ ხარგი რამ არის. ვიცი შენი ხასიათი: როცა ნახამ, აიმრიხები და

გულში ჯი გიამება. წარმოიდგინე, ამოდენა ფული დაიხარჯა და მე სერტუკიც ვერ შევიკერე. არა მიშავს რა. მე მანდაც მოვახერხებ ტანსაცმლის ყიდვასა.

ილიას პირადმა წერილებმა ჩვენამდე საკმაოდ დიდი ოდენობით მოაღწია. მათი ნაწილი — მეუღლისადმი მინწერილი.

ოღლა გურამიშვილს მეუღლის წერილების გარდა, მათში ჩადებული მინდვრის ყვავილებიც კი შეუნახავს. ამ შეკვრას ყველგან თან დაატარებდა და 1907 წელს, საბუდისწერო თავდასხმის დროსაც, ხელჩანთაში ჰქონია.

წერილების მოწოდებისთვის მადლობას ვუხდით ხელნაწერთა ეროვნულ ცენტრს.

მასალებზე მუშაობდა
თინათინ ჯაფარიძე

შობა ჩვენს ცხოვრებაში

ირაკლე სალიანი:

— მე გავისხენებ ბავშობისდროინდელ შთაბეჭდილებას.

გვიან შუა საუკუნეებში, როცა სვანეთი მოსწყდა დედასაქართველოს სულიერი კულტურის ცენტრებს, ეს კუთხე თავის თავში ჩაიკეტა. ეს არ ნიშნავს იმას, რომ იქ არაფერი ხდებოდა. პირიქით, არ განიბნა და მცდელობა უფრო მეტი იყო, რომ არ მოსწყვეტოდა ამ ძირებს.

საბჭოთა პერიოდში სასულიერო პირები აღარ იყვნენ და მოქმედმა ეკლესიებმაც ფუნქციონირება შეწყვიტეს. მაშინ სასულიერო პირთა მოვალეობა ხევისკაცებმა და ოჯახ-ისკაცებმა შეითავსეს.

საშობაოდ სვანეთში აცხობდნენ პატარა პურებს, რომლებზეც აუცილებლად ჯვარი უნდა ყოფილიყო გამოსახული, ხოლო თუ არ იქნებოდა, იტყოდნენ — ამას უფალი აღარ იწირავსო. ქალები დასაცხობად რომ გაამზადებდნენ ამ პურებს, პატარებს ერთი სული გვექონდა ჩვენი თითებით გამოგვესახა ეს ჯვარი.

მერე ანთებდნენ ხოლმე სანთლებს და იმ ჯვრიან პურში არჭობდნენ. პურის ნატეხი, რომელზეც სანთელი დაენვეთებოდა, არ უნდა გადაგეგდო. ის წმინდა პური იყო და მისი გადაგდება ცოდვად ითვლებოდა.

სვანეთში ყველა ოჯახი საგანგებოდ ემზადებოდა შობისთვის. გადანახული ჰქონდათ ყველაზე წმინდა სასმელი, რომელსაც ზედაშეს ეძახიან. ზოგი ოჯახი საკლავსაც კლავდა შობაზე, მაგრამ იყვნენ ოჯახები, რომლებიც საჭიროდ არ თვლიდნენ ამის გაკეთებას. ისინი იმონებდნენ გამოთქმას — „ღმერთის ყველაზე დიდი შესანიშნავი არის სუფთა გული, საკლავის დაკვლით ადამიანი უფლის გულს ვერ მოიგებსო“.

და აი, ერთხელაც ამ ჩემთვის განსაკუთრებულ დღეს — შობას ჩვენს ოჯახს ესტუმრნენ ახლო ნათესავები. როგორც კი თორმეტს გადასცდა, ფართოდ გახსნეს ფანჯარა. ამას აკეთებენ იმ რწმენით და იმ შეგნებით, რომ ამ დროს თითოეული ჩვენგანი ხსნის გულის კარს, სადაც შემოდის უფალი.

ამის შემდეგ დასხდნენ ბაბუაჩემი, მამიდაჩემი, მამაჩემი და სტუმრებთან ერთად შეასრულეს სიმღერა ჭუნორზე. სამწუხაროდ, ეს სიმღერა არ მახსოვს და იგი მას შემდეგ არც გამიგია, მაგრამ განწყობა მახსოვს. აი, იმ მომენტში, იმ ჰანგმა რა განცდა აღძრა ჩემში. ერთადერთი რაც დამრჩა ის არის, რომ ის სიმღერა იყო უდიდესი სიხარულის გამოხატველი — რომ სამყაროში მოხდა დიდი სასწაული, მოხდა უფლის განკაცება.

ერთ-ერთმა სტუმართაგან ასეთი სადღეგრძელო თქვა: „ყოველი ჩვენგანი, ყოველი ჩვენგანის ოჯახი და ჩვენი ქვეყანა უწყვეტი შობის მომსწრე ყოფილიყოს“ — ეს სიტყვები დღესაც ჩამესმის.

საშობაო ღვინო გრძელდებოდა, როცა მოვიდა მახარებელი და ჩვენთან მყოფ ნათესავს ახარა — ვაჟი შეგეძინაო. მე გავიფიქრე — ხომ ასე უხარია ჩემებს, მე რომ ვარსებობ და დაფრბივარ, და რა გახარებული იქნება ის ჩვენი სტუმარიც, რომ უკვე შვილი ჰყავს-მეთქი.

კიდევ იცით რა მახსოვს ამ შობიდან? — მივედი რადიოსთან, მაშინ ახალი შემოსული იყო, ჩავრთე და ბებია გამიწერა: არ შეიძლებაო. ამ დღეს ტექნიკის მიღწევებს სვანები არ იყენებდნენ, მათვის ეს წმინდა დღესასწაული იყო. რადიოდან წამოსული ჰანგები სრულ შეუსაბამობაში იყო იმ დღესასწაულთან, რომელსაც ჩვენს ოჯახში აღნიშნავდნენ. კიდევ მაგონდება, რომ უფროსები პატარებს ხელში აყვანისას პირჯვარს გვსახავდნენ ხოლმე.

ამ დღეს აკრძალული იყო ღრეობა. მოილხნენდნენ და კარგ განწყობაზე მყოფთ უნდა დაესვენათ. დღეს ასეთი რამ აღარ ხდება და ამიტომაც დამამახსოვრდა ეს შობა ყველაზე მეტად.

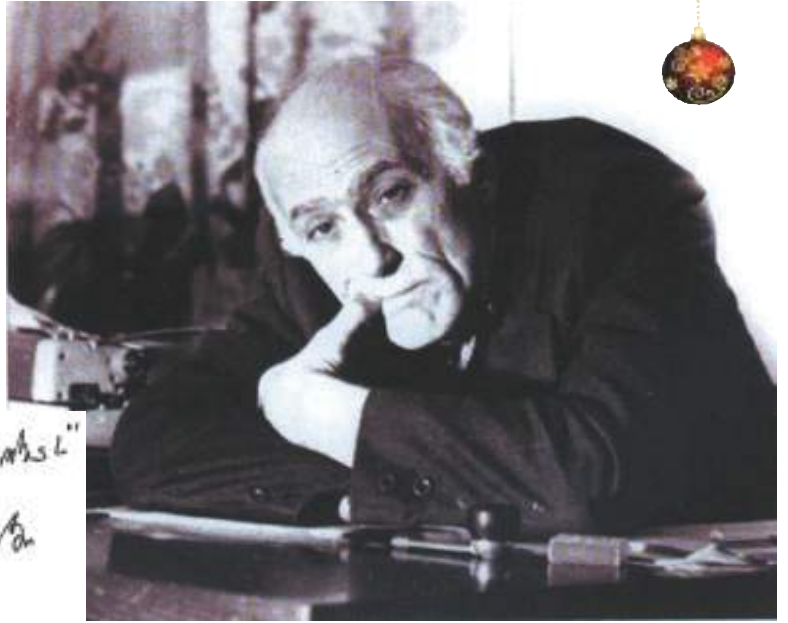
მე ქართველ ხალხს და საქართველოს ვუსურვებ, რომ მათში ყოველწამიერად და ყოველდღიურად შობილიყოს ქრისტე.

"საუკუნო საგზაო"

ინტერვიუ მწერალ
ჭაბუა ამირეჯიბთან
(გაბრიელა)

უკანა „საგზაო“
ჭაბუა ამირეჯიბი

— თქვენი ურთიერთობა ცნობილ ქართველ მწერლებთან და მოგონებები მათ შესახებ.

— უნდა მოგახსენოთ, რომ ქართულ მწერლობას ორმოც წელს მიტანებული მიუყურთდი. იმ დროს ცნობილ ახალგაზრდა მწერლებად ითვლებოდნენ: არჩილ სულაკაური, ედიშერ ყიფიანი, მუხრან მაჭავარიანი, ძმები ჭილაძეები, ჯანსუღ ჩარკვიანი, ნოდარ რუხაძე, ტარიელ ჭანტურია, გივი გეგეჭკორი და სხვანი — ვინც მაპატიებს, რომ ბებერი ვარ და სათვალავში გამომჩინენ. მოგონებები კი მრავლად შემომჩნა. მოდით, გიამბობთ, როგორ შემოვდგი ფეხი ქართულ მწერლობაში. პატიმრობიდან დავბრუნდი ერთობ ცნობილ კაცად, ალბათ ჩემი ექვსი გაქცევის წყალობით. ვიყავი ოცდათვრამეტი წლის. პატიმრობაში ქალაქს კალმით ვეჭიდებოდი, თუმცა

მნიშვნელოვანს ვერაფერს მივალწიე. იქ მხოლოდ ცდები იყო, ცდები და კითხვა იმ მიზნით, თუ ვინ როგორ წერდა, რა საშუალებებით აღწევდა ჩანაფიქრის თხზულებად ქცევას.

დიახ, ათასწრაას ორმოცდაცხრამეტი წლის ოცდაექვს დეკემბერს დავბრუნდი ოჯახში და მეორე დღესვე დავიწყე წერა მოთხრობისა, „რატომ არ დამაცადე. დავწერე. მეზობელ-ქალბატონმა გადამიბეჭდა რედაქციაში მისატანად. უნდა ავლნიშნო, რომ ბიძაჩემმა (მამიდის მეუღლემ), ბატონმა გერონტი ქიქოცემ მომიწონა ის თხზულება და ჩემივ თანდასწრებით დაურეკა ჟურნალ მნათობის მთავარ რედაქტორს, ბატონ სიმონ ჩიქოვანს... დამამახსოვრდა ფრაზა — „მგონია, არაფრით ჩამოუვარდება იმას, რაც დღეს ქვეყნდება..“

ასე იყო თუ ისე, იმავე დღეს — (1960 წლის 3 იანვარი), ძველი თერთმეტსაათულიანი სახლის მეორე სართულზე განლაგებულ „მნათობში“ შევადე მხატვრული ლიტერატურის განყოფილების კარი, ვიკითხე ხელმძღვანელი, რომელიც არჩილ სულაკაური აღმოჩნდა... პალტო ეცვა, წასვლას აპირებდა. მოვასხენე, რომ პატარა მოთხრობა მაქვს მოტანილი... დადეთ მაგიდაზე და ერთი კვირის მერე მობრძანდითო, დავდე, დახედა, მე გავბრუნდი წასასვლელად. ეტყობა ავტორის გვარსახელს მოჰკრა თვალი და მკითხა, — თქვენ რომელი ჭაბუა ამირეჯიბი ხართო, მივუგე — სენია არა მყავს-მეთქი. გაიხადა პალტო, დაჯდა, დაიწყო კითხვა, კარგად დამამახსოვრდა, ორჯერ მიბრუნდა რალაცა ნაწყვეტების წასაკითხად და მითხრა: მწერალი ყოფილხარ ძმაო, დაჯექი, რედაქტორს წავაკითხებო. სამი იანვარი იყო, ანუ ჟურნალი აწყობილი გახლდათ და არ

ვიცი რა ამოიღეს, მაგრამ ჩემი მწერლობა იმ დღეს 1959 წლის 3 იანვარს დაიწყო. ბატონმა სიმონმა ნაკითხისთანავე ტექ. რედაქტორს უთხრა პირველ ნომერში შეიტანეთო.

— ლიტერატურული გმირი დათა თუთაშხია კავშირშია თუ არა თქვენს ცხოვრებასთან?

— ლიტერატურული გმირები, ჩემი აზრით ავტორის ცხოვრებისეული გამოცდილების შედეგია, ვგულისხმობ, თუ რა მიიღო განსაცდელებისაგან, ადამიანებთან ურთიერთობიდან, ნაკითხულიდან და მთავარი ალზრდის მეთოდებიდან. მე ჭირვეული ბავშვი ვიყავი, გამოსასწორებლად ცნობილი ქართველი საზოგადო მოღვაწის გრიგოლ გველესიანის ქვრივს მიმაბარეს. იქ ორწელიწად-ნახევარი დავყავი და დღესაც მიმაჩნია, რომ რაც ვარ, იქ მიღებულ ნიადაგზე აღმოცენებული მცენარე ვარ, ქალბატონი მელანია მეძმარაშვილ-გველესიანის პედაგოგობის შედეგი ვარ მეც და ჩემი თხზულებებიც, მათ შორის — „დათა თუთაშხიაც“.

— როგორ იქნებოდა „გორამ მბორგალი“?

— „გორა მბორგალზე“ მუშაობა მაშინ გაგებდნენ, როცა „დათა თუთაშხიამ“

გამარჯვება მოიპოვა. სხვათაშორის ვიტყვი — ამ წიგნს გაცილებით ნაკლები დრო მოვანდომე, ვიდრე დათას, მაგრამ ვამაყოფ, რომ რამოდენიმე მწერალმა გამიზარა თავისი აზრი, რომ „გორამ“ „დათას“ ოსტატობითა და ქართველი ერის საჭიროებით აჯობა.

— რას გვეტყვით თქვენი ბოლო რომანის — „გიორგი ბრწყინვალეს“ შესახებ?

— „გიორგი ბრწყინვალეს“ ის აზრიც ჩავატანე, რომ ქართველებს და მსოფლიო მკითხველს სქელ-სქელი წიგნების საკითხავად ალარ ცალია. წიგნი იმისთვის იწერება, რომ შენი თვალსაზრისი, რაც შეიძლება მრავალრიცხოვან მკითხველს მიანოდო. ამიტომ არის „გიორგი“ მოკლე და ბარემ აქვე ვიტყვი, რომ მიზანს ვერ მივალნივ, ამ წიგნს მკითხველი ნაკლები ჰყავს — მსოფლიო ლიტერატურული კონიუნქტურაც არის ამის მიზეზი.

— ამჟამად რაზე მუშაობთ და როდის გაახარებთ მკითხველს ახალი ნაწარმოებით?

— ამჟამად, მხოლოდ რალაცა ნაწყვეტებით ვერთობი. დავბერდი. ოთხმოცდაათს ალარაფერი მიკლია; ამ ასაკში, ვის, რა დაუნეროა, მნიშვნელოვანი. საფიქრებელია, რომ როგორც მწერალმა და საზოგადო მოღვაწემ სიცოცხლის დასასრულს მივატანე.

— თქვენ ოჯახზე, შვილებზე, შვილიშვილებზე რას გვეტყოდით?

— უნდა გითხრათ, რომ თუ არა ჩემი ცხოვრების თანამგზავრის, ცნობილი პოეტის — ქალბატონ თამარ ჯავახიშვილის მომვლელობა, ზრუნვა და სიყვარული, დღეს ცოცხალიც ალარ ვიქნებოდი. ვარ ექვსი შვილის, მათ შორის აფხაზეთში რუსეთის მიერ მოკ-

ლულ ირაკლი ამრეჯიბის მამა. ორი ქალიშვილი, სამი ვაჟი, ათი შვილიშვილი და ოთხი შვილიშვილი შვემეტე ქართველ ერს — ცოტაა?!... ვენაცვალე ყველას, ვინც მაჯობა.

— თქვენი თვლით დანახული საქართველო XX და XXI-ე საუკუნეებში. მსგავსებები და განსხვავებები.

— მეოცე საუკუნის ქართველი ერი, ჩემი აზრით, გაცილებით მიზანსწრაფი და ეროვნული საქმის გაცილებით უმჯობესი და ერთგული მგონია, ვიდრე ოცდამეერთე საუკუნისა. ერთი კი აუცილებლად აღსანიშნავია მეოცეში დაპყრობილი ერი ვიყავით, ოცდამეერთეში ხელახალი დაპყრობის მომლოდინე ხალხი ვართ, მაგრამ, თუ გავითვალისწინებთ, იმას რომ ჩვენი ისტორიის წარსულ ათასწლეულებში ასეთი მსოფლიო ვითარების მოაზროვნეები მრავალგზის ვყოფილვართ და იმდენი სიცოცხლის უნარიანობა ყოველთვის გამოგვიჩენია, რომ დღევანდელიობისთვის მოგვედინია, ვიყოთ ოპტიმისტები, ამჯერადაც გამოვავლენთ ბრძოლისა და სწორი გამოსავლის პოვნის უნარს.

— თქვენი აზრი დღევანდელ ახალგაზრდობაზე?

— საქმე ის არის, რომ ხალხი, მათ შორის ახალგაზრდობაც განვითარების პროცესს განიცდის — mutantur tempoza, et nos mutamus in illis. (იცვლებიან დრონი და ჩვეც ვიცვლებით მათთან ერთად). აქ უკვე ვერაფერს რასმე გახდება. ადამიანის ბუნების ცვალებადობის პროცესია და ერთადერთი, რაც აუცილებლად გემართებს, მე ლოზუნგის სახით მრავალგზის მითქვამს — ჭკუით ქართველებო.

— საზოგადოების რალაც ნაწილისთვის თქვენი ბერად აღკვეცა მოულოდნელი და უცაბედი იყო. როდის მი-

წიგნი უკვეთილი ვიყავი, ზემოთა, საყვარელი
შვილი ამოვიღე და ვაბრუნებდი მკითხველს.

ამ წოდებაში ისევე, როგორც საერო ვითარებაში ვიყავი. ერთ-ერთი მიზეზი ჩემი ბერად აღკვეცისა, როგორც არაერთგზის მაქვს ნათქვამი: ქართველი ერი, მისი აზროვნება, თვალსაზრისი და მიზანსწრაფვა უმწეო ნაწილებად დანაწევრდა. ჩვენ აღარ გაგვაჩნია მომავლისკენ სვლის მატერია, პატრიოტების არქაულადი ვართ და ჩემი ხნის კაცისთვის საუკეთესო გამოსავალია — „საცა არა სჯობს გაცლა სჯობს...“ გავცალე აქაურობას და შევეკედლე ჩვენი წინაპრების ათასწლობით ნაცად სავანეს — ღმერთსა და მონასტერს.

უნმინდესი და უნეტარესი ილია მეორე, დღევანდელი საქართველოსი და ქართველი ერის ერთადერთი კეთილმოსურნე, სწორად მოქმედი და ჭეშმარიტი მამაა. ჩემი ურთიერთობა ამ უდიდეს მრავალმხრივ და მრავალგვარი ნიჭის პატრონთან ასეთია — ვეთაყვანები და მჯერა, რომ იგი ღმერთმა ქართველი ერის ფიზიკური განადგურებისგან მხსნელად მოუვლინა ციქვეშეთს.

— რას უსურვებთ ამ შობა-ახალწელს ქართველ ერს და სრულიად საქართველოს?
ამ შობა-ახალ წელს ქართველ ერს მოთმინებას, გონიერებას, ქრისტესმიერი რწმენის ერთადერთ ჭეშმარიტებად აღიარებასა და იღბლიანობას ვუსურვებ.

— თქვენი ურთიერთობა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქთან, უნივერსიტეტთან და უნეტარესთან, ილია II-სთან.

— სრულიად საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის კათოლიკოს-პატრიარქ

ქ. თბილისი 17.12.2010
ბერო დავითი, (ჭაბუა ამრუჯიძე)
ინტერვიუ მოამზადეს ნათია გომეზაძემ და თინათინ ჯაფარიძემ

მე ვ.წ. აყალა ბუბი ვაბ, ანუ ვახუშტის აბ მონასტრის ალექსი სოფორე ზუგდიდის ეპისკოპოსი ვიყავი.

იღეთ სასულიერო გზაზე შედგომის გადაწყვეტილება?
— მე ერში ცხოვრებას განვაგრძობ, ანუ ვმოღვაწეობ

შობა ჩვენს ცხოვრებაში

ზაალ სულააკაური:

— კომუნისტების დროს ვარ დაბადებული. მაშინ, შობის დღესასწაული მნიშვნელოვნად არ ითვლებოდა და მორწმუნე ოჯახები მას ჩუმად სვდებოდნენ. მაშინ, უფრო ახალ წელს აღნიშნავდნენ. მასხენდება, ერთ-ერთი ახალი წლის ღამე. სუთი ნუთით ადრე, ჩვენს ნაძვის ხეს ცეცხლი გაუჩნდა. მთელი ოჯახი ცეცხლს ვაქრობდით. ყველაფერს პირველ საათზე მოვრჩით. მაგარი სანახავი ვიყავი. სამზარეულოში შევბოდი, ჭიქით წყალი გამომქონდა და ნაძვის ხეს ვაქრობდი. მთელი ოთახი სველი იყო და ნაძვის ხის სათამაშოები დამტვრეული.

ყველაფერი ჩემი დის ბრალი იყო. მან ჩემს ტყუპისცალს სთხოვა შუშუნა (ხლაბუშკა) მომანოდო. ჩემს ძმას შუშუნა ნაძვის ძირთან დაუვარდა, იქ კი თეთრი ბამბები იყო დაფენილი. სწორედ ამის გამო გაჩნდა ცეცხლი.

ამჟამად კი შობა ჩემთვის არის მნიშვნელოვანი დღესასწაული — სიმშვიდე და სულიერი სიხარული. ასე არის ჩემი ოჯახის ყველა წევრისთვის და ახლობლისთვის. განსაკუთრებულს ვერაფერს გავიხსენებ შობის დღესასწაულზე, უბრალოდ ვიტყვი, რომ ყველასთვის დიდი სიხარულია.

ყველას მივულოცავ შობა-ახალი წლის დადგომას. ახალგაზრდებს ვუსურვებ სიყვარულს — სიყვარული ხომ თვით ღმერთია. ხალხს კი შრომას — შრომისუნარიანობას.

პაატა ბურჭულაძე.

ალბათ, ძნელია ჩამოთვალოთ ყველა ის ჯილდო და ნოდება, რომელიც მსოფლიოში აღიარებული ქართველი მომღერლის პაატა ბურჭულაძის სახელს უკავშირდება. 2006 წლიდან ის გაეროს კეთილი ნების ელჩია, 2010 წლის 3 დეკემბრიდან კი პაატა ბურჭულაძე პირველი ქართველია, ვისაც განუელი ქველმოქმედებისთვის, გაეროს ბავშვთა ფონდის „იუნისეფის“ კეთილი ნების ელჩის ნოდება მიენიჭა.

ბატონი პაატა 2011 წელს საფრანგეთში შეხვდება, დეკემბრის ბოლომდე მას გადატვირთული საკონცერტო დღეები ელოდება. მსოფლიო ბანს საქართველოდან გამგზავრებამდე ერთი დღით ადრე შეხვდით, მან ჩვენი დიდი თხოვნა გაითვალისწინა და დროის სიმცირის მიუხედავად, დასმულ შეკითხვებზე გვიპასუხა.

— ბატონო პაატა, როგორ ბავშვი იყავით?
— რატომღაც მახსოვს, რომ ძალიან კარგად ვიქცეოდი, მაგრამ დედაჩემი მეუბნება — ცელქ იყავიო. ენერგია ყოველთვის დიდი მქონდა. მიყვარდა შოკოლადები და მთელი ბავშვობა კანფეტებს ვჭამდი. დღესაც მიყვარს ეს კანფეტები, ვერ გადავეჩვიე. ეტყობა ენერგიას მმატებს.

— ბავშვობაში თუ გიფიქრიათ რომ მომღერალი გახდებოდით?

— არა, ჩემი მომღერლობა დედას სურვილი იყო, ერთხელ მახსოვს გამოცხადდა, რომ არტოს ბაღში იქმნებოდა ვაჟთა გუნდი, დედამ წამიყვანა. ბავშვობაშივე ბოჩი ხმა მქონდა, გამსინჯეს და უთხრეს, — დიდი ბოდიში ქალბატონო, აქ კაცების კი არა, ბავშვთა გუნდია და ვერ მივიღებთო. დავამთავრე 24-ე სკოლა და კონსერვატორიაში დედას დაუჟინებელი თხოვნით ჩავაბარე, მაგრამ მუსიკალურ კარიერაზე სერიოზულად მაინც არ ვფიქრობდი. მამის ხათრით, კონსერვატორიის პარალელურად, პოლიტექნიკური უნივერსიტეტის სტუდენტი გავხდი. პროფესიული არჩევანი მხოლოდ სტუდენტურ სპექტაკლში — გუნოს „ფაუსტში“ შესრულებული მე-

ფისტოფელის პარტიის წარმატებამ განაპირობა. ჩემზე იმოქმედა იმან, რომ მაყურებელს ესმოდა, გრძნობდა იმას, რაც ჩემი სიმღერით მინდოდა გამოემხატა.

— დებიუტი დიდ სცენაზე...

— მე-4 კურსზე ვიყავი, როცა თბილისის ოპერისა და ბალეტის თეატრში მიმინვიეს, ოთარ თაქთაქაშვილის „მთვარის მოტაცებაში“, ბაბუა ტარიელის პარტიის შესასრულებლად. დიდ სცენაზე პირველი სერიოზული როლისთვის მზადებამ კიდევ უფრო დამაახლოვა ჩემს პედ-

მხნათას მთაზე, ცაძარსა და სავანეს, როგორც მისმა უწმიდესობამ ბრძანა ყველანი ერთად, თანაბარი მონაწილეობით ზეპქენებთ

აგოგთან — დიზი ხელაშვილთან. სპექტაკლზე მუშაობისას კი გავიცანი უკვე აღიარებული დირიჟორი, გივი აზმაიფარაშვილი და რეჟისორი გიზო ჟორდანია. მომღერლები: ნოდარ ანდლულაძე, მედეა ამირანაშვილი, ცისანა ტატიშვილი, ირაკლი შუშანია და თენგიზ მუშკუდიანი.

— პირველი შეხვედრა ლუჩანო პავაროტისთან...

— მომღერლის კარიერაში ხმასთან ერთად განსაკუთრებულ მნიშვნელობას ვანიჭებ ილბალს, შემდეგ უკვე პიროვნულ თვისებებს. პიროვნება თუ არ ხარ, ხმასაც და სიმღერასაც ფასი მალე ეკარგება... ეს სამივე ფაქტორი აუცილებელია. ლეგენდარული ლუჩანო პავაროტიც, პირველ რიგში დიდი ადამიანი იყო. როცა მას ვუსმენდი, სულ სხვა სამყარო იხსნებოდა... არ მახსოვს მას რომელიმე მომღერალი გაეკრიტიკებინოს, კარგის თქმას კი ვერავინ დაასწრებდა.

ილბალი ვახსენე და მართლაც, რომ არა ილბალი არ შედგებოდა ჩემი პირველი გამოსვლა „კოვენ გარდენის“ სცენაზე. ერთმა ბანმა უარი თქვა ამ სპექტაკლში მონაწილეობაზე და მის მაგივრად მოვხვდი პარტნიორად ლუჩანო პავაროტისა და კატია რიჩარელის გვერდით. „აიდას“ პრემიერა იყო, დირიჟორობდა ზუბინ მეთა... თანაც, ლუჩანო პირველად მღეროდა რადამესს. მთელი მუსიკალური სამყაროს ყურადღება ამ სპექტაკლისკენ იყო მიპყრობილი. ასეთ ვარსკვლავურ შემადგენლობაში შედგა ჩემი საერთაშორისო დებიუტი, რასაც, პირველ რიგში, ილბალს ვუმადლი.

— „ლა სკალას“ სახელმწიფო ოპერა...

— 1978 წელს, კონსერვატორიის დამთავრების შემდეგ, „ლა სკალას“ სტაჟიორი გავხვდი. არასოდეს დამავინწყდება როგორ შემძრა „სიმონ ბოკანგრამი“, რომელშიც მღეროდნენ მირელა ფრენი, პეტრო კაპუჩილი, ნიკოლაი გიაუროვი. დირიჟორობდა კლაუდიო აბადო. გე-

პაატა ლუჩანო პავაროტისთან

ნიალური სპექტაკლი იყო! ჩემი სიყვარული ვერდის მუსიკისადმი იტალიაში იშვა. იქვე გავაცნობიერე, რაოდენ ბეჭს ნიშნავს ახალბედა მომღერლისთვის პედაგოგის სმენა, გემოვნება, პიროვნული ხიბლი. ვსწავლობდი ისეთ ოსტატთან, როგორიცაა ჯულიეტა სიმონატო. ჩემთან მუშაობდა აგრეთვე, შესანიშნავი დირიჟორი ედუარდო მიულერი. სახლში ყოფნისას, როგორც წესი, საკონცერტო პროგრამას ვამზადებდი დიზი ხელაშვილთან და ოდესის კონსერვატორიის პროფესორ ევგენი ივანოვთან ერთად, რომლისაც ძალიან მჯეროდა.

ჩემთვის ერთ-ერთ ძვირფას მოგონებად რჩება მონაწილეობა „ლა სკალას“ სპექტაკლში „ნაბუ-

პაატა მონსერატ კაბალიესთან

ქო“, რომელიც 1986 წლის 7 დეკემბერს შედგა. გარდა ამისა, ამ სპექტაკლში პირველად შევხვდი ჩვენი დროის ერთ-ერთ უდიდეს რეჟისორს რიკარდო მუტის. ბევრი რამ შემძინა ამ შესანიშნავ მუსიკოსთან და ადამიანთან შემოქმედებითა ურთიერთობამ, ისევე როგორც განუმეორებელ ჰერბერტ ფონ კარაიანთან. უზარმაზარი სკოლაა ასეთი უმაღლესი რანგის მუსიკოსებთან თანამშრომლობა.

— მსოფლიო მნიშვნელობის მანქანები და მათგან მიღებული გამოცდილება...

— ჩემს კარიერაში ორმა გამოჩენილმა პროფესორმა ითამაშა გადამწყვეტი როლი. ერთი მათგანი ჰერბერტ ფონ კარაიანია, რომელიც ავადმყოფობის გამო ოცი წელი არ დასწრებია არცერთ კონცერტს, მაგრამ ზალცბურგში მოვიდა ჩემს სოლო პროგრამაზე. მან მთლიანად შეცვალა ჩემი შემოქმედებითი ცხოვრება. თუ დღეს მე კარგი მომღერალი ვარ, ამას კარაიანს უნდა ვუმაძღლოდე, რადგან მასთან ძალიან ინტენსიურად ვიმუშავე და იგი, მართლაც, ჩემი კარგი მეგობარი იყო. მასთან მოვამზადე „დონ ჯოვანი“ (კომანდორი), ვერდის „რეკვიემი“ და ჩაგნერეთ მოცარტის „რეკვიემი“. ჩვენ კიდევ ბევრი რამ გვექონდა ჩაფიქრებული, მაგრამ, სამწუხაროდ, დიდი მანუსკრიპტით გარდაიცვალა... არასდროს დამავინწყდება ჩემი მონაწილეობა ზალცბურგის „რეკვიემში“ კარაიანის დირიჟორობით. ეს იყო მისი ბოლო კონცერტი... არაჩვეულებრივი იყო... მე ამ ნაწარმოებს ხშირად ვმღერე და ბევრჯერ მომისმენია, მაგრამ ეს შესრულება მართლაც გამაოგნებელი იყო...

მეორე დიდი პროფესორი და ჩემი მეგობარი ლუჩანო პავაროტი გახლდათ, გამოჩენილი

პაატა ჰერბერტ ფონ კარაიანთან

მომღერალი და შესანიშნავი ადამიანი. ასეთი არტისტი, ვგონებ, არ ყოფილა და არც იქნება. შესაძლოა ქვეყნად ბევრს ჰქონდეს მშვენიერი ხმა, მაგრამ უკეთესი მომღერალი, დარწმუნებული ვარ, ვერავინ იქნება. ახალგაზრდა მომღერალს ყოველთვის სჭირდება დახმარება და ლუჩანო მე კარიერის დასაწყისში ძალიან დამეხმარა.

ვენის საოპერო თეატრში „ხოვანშჩინაში“ ნიკოლაი გიაუროვი თავად ხოვანსკის პარტიას ასრულებდა, მე — დოსიფეის. ამის შემდეგ ძალიან დავუმეგობრდი მას და მის მეუღლეს — მირელა ფრენის. ნიკოლაი გიაუროვი იყო XX საუკუნის უდიდესი ბანი და საოპერო ხელოვნების ისტორიაში თავისი წარუშლელი კვალი დატოვა. რამდენიმე წლის წინ, ჩილეში მქონდა სოლო-კონცერტი, რომელიც მის სსოვნას მივუძღვენი.

— 1982 წლიდან ლუდმილა ივანოვასთან ერთად სოლო-კონცერტებს მართავდით მილანის „ლა სკალას“, პარიზის, ზალცბურგის, მადრიდის, სანტიაგოსა და მსოფლიოს სხვა პრესტიჟულ საოპერო თეატრებსა და საკონცერტო დარბაზებში.

— ბედნიერი ვარ, რომ ლუდმილასა და მის მეუღლეს, ასევე გენიალურ პედაგოგს, ევგენი ივანოვს დაუკავშირდა ჩემი შემოქმედებითი ცხოვრება. მათი 150-ზე მეტი მონაწილე საერთაშორისო კონკურსის ლაურეატი გახდა, ეს ძალიან დიდი რიცხვია. 2011 წლის 2 იანვარს, 29 წელი ხდება, რაც ლუდმილა ივანოვასთან ერთად ვმართავ სოლო-კონცერტებს, ეს ჩემთვის დიდი ბედნიერება და დიდი პატივია. იგი კლასიკური და კამერული მუსიკის ტრადიციების საუკეთესო მცოდნეა, მისი სმენა ძალიან ბევრს ნიშნავს ყველა ასაკის მომღერლისათვის,

პაატა მიშელ კრაიდერთან

რადგანაც განსაკუთრებულ მნიშვნელობას ანიჭებს კომპოზიტორის ემოციურ სამყაროს და ზუსტად გადმოგვცემს, თუ როგორ უნდა შეხრულდეს ესა თუ ის ნაწარმოები.

ფონდი „იავნანა“ და ძველმოქმედა.

პირველი საქველმოქმედო გალაკონცერტი თბილისის ქართველი ბავშვების დასახმარებლად, პაატა ბურჭულაძემ 1991 წელს ლომანაში გამართა მეგობრებთან ერთად.

2004 წელს კი დააარსა საქველმოქმედო ფონდი „იავნანა“. ამ ხნის განმავლობაში საკუთარ ოჯახს, ბავშვთა სახლებიდან 800-ზე მეტი მშრუნველობამოკლებული ბავშვი დაუბრუნდა. ბინა გადაეცა სოციალურად დაუცველ 62 მრავალშვილიან ოჯახს. უცხოეთში მცხოვრები ქართველების დახმარებით, მშრუნველობამოკლებულმა 300-მა ბავშვმა დაისვენა და იმკურნალა საბერძნეთის სამაფხულო ბანაკებსა და სლოვაკეთის სარეაბილიტაციო ცენტრში.

სხვადასხვა უმაღლესი სასწავლებლის 38 საუკეთესო სტუდენტს დაენიშნა სტიპენდია.

ფონდმა „იავნანამ“ 44 საქველმოქმედო საღამო გამართა, როგორც საქართველოში, ასევე უცხოეთის პრესტიჟულ საკონცერტო დარბაზებში. აღიარებულ ქართველ შემსრულებლებთან ერთად ფონდის საქველმოქმედო აქციებში მონაწილეობა მიიღეს მსოფლიოში აღიარებულმა მუსიკოსებმა და მომღერლებმა: ლეგენდარულმა მონსერაგ კაბალიემ, ფერუხო ფურლანგომ, მიშელ კრაიდერმა, დოლორა მაჯიკმა, რამონ ვარგასმა, ოლგა რომანკომ, ლუჩიანა დინგინომ, მიგელ გომეს-მარგინესმა, იური გე-

მირკანოვმა, მარკო ბერგიმ, პიერო ჯულიანიმ, ამბროჯიო მესტრიმ, დიმიტრი ხვოროს-გოვსკიმ, ჯუმბეუ ჯაკომინიმ, დიმიტრი იუროვსკიმ, მარჩელო ალვარესმა.

„იავნანა“ საიმედო თავშესაფარი გახდა თბილისი და მშრუნველობამოკლებული ბავშვებისთვის.

2008 წლის აგვისტოს თმის დროს დაზარალებული ოჯახებისა და დაობლებული ბავშვების დასახმარებლად ფონდმა არაერთი აქცია გამართა.

25 სექტემბერს თბილისის სპორტის სასახლეში ათასობით ანთებული სანთლის ფონზე „იავნანას“ მოწვევით მსოფლიოს საუკეთესო სოლისტებმა შეასრულეს ვერდის „რეკვიემი“. ამ აქციის შედეგად გრძელვადიანი ყოველთვიური დახმარება დაენიშნა თმის დროს დაობლებულ 123 ბავშვს, ფონდმა 4 ოჯახს შეუძინა საკუთარი სახლი, 7 წლის დიგო რამბაძე კი „იავნანას“ შვილობილი გახდა. დიგოს გორის დაბომბვის დროს დაეღუპა ფეხმძიმე დედა და მამა. ფონდმა დიგოს შეუძინა ბინა და ვალდებულება აიღო, თვრამეც წლამდე გაუწიოს მეურვეობა.

— **ბატონო პაატა, საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა თქვენ მასათას მთაზე ივერის ღვთისმშობლის ხატის სახელობის სამონასტრო კომპლექსის მშენებლობის პროექტის ხელმძღვანელობა დაგაფლათ, ალბათ, ეს პირველ რგვში უდიდესი პასუხისმგებლობაა თქვენთვის?**

— რა თქმა უნდა, ეს უდიდესი პასუხისმგებლობაა. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქს, უწმინდესისა და უნეტარესის ილია II ლოცვა-კურთხევით, თბილის-

ში, მახათას მთაზე, 2002 წელს დაარსდა მამათა მონასტერი და აშენდა ივერთა მონასტრის ქტიტორების: იოანე, ექვთიმე და გიორგი მთაწმინდელების ტაძარი.

ტაძრის საძირკველი კურთხევაში მის უწმიდესობასთან ერთად მონაწილეობდნენ ივერონისა და ათონის მთის სხვა მონასტრების ბერებიც.

სამონასტრო კომპლექსის პროექტი ასევე მოიცავს საგანმანათლებლო ცენტრს, თავშესაფარს ობოლი და მშობლების მზრუნველობას მოკლებული ბავშვებისათვის. თბილისის მერიის ინიციატივით სამონასტრო კომპლექსთან აგრეთვე დაარსდება ნარკომანთა რეაბილიტაციის ცენტრი.

სამონასტრო კომპლექსის მთავარი ტაძარი, რომელიც ივერიის ღვთისმშობლის სახელობისაა, მისი უწმიდესობის გადანიშნულებით უნდა ააშენოს სრულიად საქართველომ. ამის შესახებ სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა 2010 წლის 24 მაისს აუნჯა — ფონდ „იავნანას“ აქციაზე.

უწმინდესის ლოცვა-კურთხევით, 2010 წლის 14 სექტემბერს საქართველოს საპატრიარქოსთან არსებულ ახალგაზრდობის სულიერ და ინტელექტუალურ განვითარების ცენტრში გაიმართა პროექტის წარდგინება, პირველი შემოწირულობა მშენებლობისთვის უწმიდესმა და უნეტარესმა ილია II-მ გაიღო თავისი წინაპრების, ქართველი მეფეებისა და პატრიარქების სახელზე.

ტაძრის მშენებლობის საქმე ყველა ადამიანს აძლევს აქციაში თანაბარი მონაწილეობის საშუალებას. შემოწირვებს შეუძლიათ ყოველთვიურად ახლობლების, ოჯახის წევრების და გარდაცვლილი წინაპრების სახელზე ხელფასიდან გაიღონ თითო ლარი.

მახათას მთაზე ტაძრის მშენებლობის ანგარიში გახსნილია საქართველოში მოქმედ ყველა ბანკში. ნებისმიერ მსურველს შეუძლია მივიდეს ბანკში მხოლოდ ერთხელ და აგვომა-

ტური მომსახურების მეშვეობით ჩაერთოს აქციაში, თვეში ერთხელ მას ანგარიშიდან ჩამოეჭრება ერთი ლარი და გადაირიცხება მშენებლობის ანგარიშზე. ბანკის მეშვეობით და იგივე პრინციპით აქციაში მონაწილეობა პენსიონრებსაც შეუძლიათ. მათ, ვისაც არ აქვთ მაგერიალური საშუალება, მაგრამ აქვთ სურვილი ჩაერთონ ამ პროექტში, უნდა დარეკონ ნომერზე 14-04-84, ჩააწერინონ ოპერატორს პირადი მონაცემები (სახელი და გვარი) გარდაცვლილი ახლობლების სახელი – გვარი და მათ სახელზე ვიდაც აუცილებლად შეიგანს თანხას. იმ ადამიანებს, რომლებიც საზღვარგარეთ ცხოვრობენ, შემოწირულობის გაღება ფონდის ელექტრონული ვერდის www.iveriisa.ge მეშვეობით შეუძლიათ.

პაატა ბურჭულაძე: ამ ტაძარს ცოცხლები და გარდაცვლილები ერთად ვაშენებთ. იქმნება ორი სახის წიგნი, ერთში ჩაინერება ცოცხლების, ხოლო მეორეში გარდაცვლილთა სახელები. აქციაში უკვე 83000 ადამიანია განეწვრიანებული, ძალიან ბევრი ორგანიზაცია ჩაერთო უკვე, განსაკუთრებით აქტიურობენ საზღვარგარეთ მცხოვრები ქართველები და პენსიონერები.

ტაძრის საძირკველი 12

მაისს გაიჭრება, ანდრია პირველწოდებულის ხსენების დღეს, ეს დღე პატრიარქმა დაანე-
სა და ივერონიდან დელეგაციაც ჩამოდის.

— **გაიხსენეთ თქვენი პირველი შესვედრა უნმიდეს და უნეტარეს ილია II-სთან. როგორ გაგრძელდა შემდგომ ეს ურთიერთობა?**

— ჩემი პირველი შესვედრა პატრიარქთან შედგა აღდგომას, 1979 წელს, მაშინ პატარა ბიჭი ვიყავი (კონსერვატორიის პირველი კურსის სტუდენტი), მარხვას არ ვიცავდი. მე და ნუკრი ნაჭყებია, ჩემი მეგობარი, სუფრაზე ვისხედით და ცოტა ნასვამები ვიყავით. აღდგომა, მოდი ეკლესიაში მივიდეთო და წავედით სიონში.

მაშინ პატრიარქმა ეტყობა ჩემს შესახებ უკვე იცოდა და რომ უთხრეს პაატა არისო, დამიძახა. როგორც კი მითხრეს პატრიარქი გეძახისო, გამოვფხზლდი. საკურთხეველში შეგვიყვანა და მთელი ლოცვის მანძილზე გატრუნული ვიჯექი. მერე სატრაპეზოში შევედით, პატრიარქმა გვერდით დამისვა და მომეფერა.

უნმიდესმა და უნეტარესმა ორი კვერციხი მომანოდა, — ამოირჩიე რომელიც გინდაო. ამოვირჩიე, მერე თავისი კვერციხი დამირტყა, რომელიც გატყდა და ისე ესიამოვნა, ასე მითხრა — შენ რა მაგარი ბიჭი ხარო. გატყეხილი კვერციხი კი გამიფცქენა და მაჭამა.

ბოლოს 2-3 დღის წინ შევხვდი. მე მეუფე დანიელთან მივდიოდი აღსარების სათქმელად. მხოლოდ პიჯაკი მეცვა, ვიფიქრე აღსარებას ჩავაბარებ და უცებ ჩამოვალ-მეთქი. მეუფე გასული იყო. დედა ელენემ დაურეკა და უთხრა — პაატა მოსული აღსარების სათქმელადო. მეუფე პატრიარქთან ერთად იყო და ბრძანა ეზოში დაგველოდოსო. საკმაოდ ციოდა, გამობრძანდა პატრიარქი, დამინახა და მითხრა — „ბატონო პაატა თქვენ შეგცივდებათ“, თავისი პალტო ჩამაცვა, კაშნე მოიხსნა და ისიც მე მომახვია. ძალიან მომერიდა, მაგრამ ასეთი იყო მისი უნმიდესობის გადაწყვეტილება. ხუთი წუთი ელოდა სანამ მეორე პალტო არ ჩამოუტანეს. მისი უნმიდესობის

წვეთები — მთელი ცხოვრების უძვირფასესი საჩუქარია ჩემთვის.

— **ცოტა ხნის წინ, საქართველოს პლასიდო დომინგო და დიმიტრი ხვროსტოვსკი სტუმბრობდნენ, ისინი „იანანას“ მზრუნველობის ქვეშ მყოფ ოჯახებს დაესმარნენ...**

— როგორც იცით, პლასიდო დომინგომ ბათუმში გამართა კონცერტი და ეს ძალიან მნიშვნელოვანი საღამო იყო, მსოფლიო ვარსკვლავები რომ ეცნობიან ჩვენს ქვეყანას და შემდეგ სხვებს უამბობენ ამის შესახებ — დიდი საქმეა. ამავე დროს, დომინგომ შემოწირულობა გაიღო იმ ბავშვებისთვის, ვისაც „იანანა“ ეხმარება. 4 დეკემბერს დიმიტრი ხვროსტოვსკიმ თბილისის საკონცერტო დარბაზში გამართა საქველმოქმედო კონცერტი. დიმიტრი თავად ოთხი შვილის მამაა და ამ საქველმოქმედო კონცერტით, მიტოვებულ ვაგონში მცხოვრებ ბავშვების შვიდშვილიან ოჯახს დაესმარა. სამი წლის მანძილზე დედას ხუთი შვილი ჭიათურის ბავშვთა პანსიონატში ჰყავდა მიბარებული, უკვე დაიბრუნა ისინი და ახალ წელს ყველანი ერთად ახალ სახლში შეხვდებიან. ეს დიდი ბედნიერებაა და მე დიდი მადლობა მინდა ვუთხრა ჩვენს მხარდამჭერებს, ყველა იმ ადამიანს, ვინც ბილეთს ყიდულობს ჩვენს კონცერტებზე დასასწრებად, ვისაც ერთხელ მაინც დაურეკავს ნომერზე 30-30 და თუნდაც 10 თეთრი ჩაუგდია ჩვენს შესანიერ ყულაბაში. თუკი „იანანამ“ სასიკეთო საქმეების კეთება შეძლო ეს ჩვენი ქველმოქმედი ხალხის დამსახურებაა, დიდი მადლობა ყველას!

ინტერვიუ მოამზადეს ნათია გომბაძემ და თინათინ ჯაფარიძემ

საშობაო ალილო

ამობაო სიმღერები მთელ საქრისტიანოშია გაფრცვლელი. საუკუნეთა მანძილზე ისტორიულ გარემოებათა ცვალებადობამ, ხელი შეუწყო სხვადასხვა ფორმისა და შინაარსის საშობაო სიმღერების წარმოქმნას. დასავლეთში რომაულ-კათოლიკური ეკლესიის სამყაროში, სადაც ლათინურ ენაზე სრულდება ღვთისმსახურება, ზოგიერთ ყველაზე ძველ საშობაო საგალობელს ეროვნულ ენაზე გალობენ. არსებობს ასევე საშობაო სიმღერები სამეფო კარზე და ქალაქებში შექმნილი პროფესიონალი მუსიკოსების მიერ. მე-19 საუკუნიდან მოყოლებული შობის დღესასწაულს ოჯახურ წრეშიც ზეიმობენ, რამაც დიდად შეუწყო ხელი საშობაო სიმღერის შენარჩუნებას.

საინტერესოა საქართველოში გაფრცვლელი ალილოს ტექსტი, რომელიც ძირითადად ოთხი მოტივისაგან შედგება: 1) დღესასწაულის გამოცხადება ხშირად ზუსტი თარიღის აღნიშვნით. 2) შობისა და ამავე დროს საახალწლო დღესასწაულის მოლოცვა; 3) მინიშნება მოსალოდნელ საჩუქრებზე; 4) დალოცვა „თქენი სიცოცხლე“, „სახლი ღმერთმა აგიშენოს“, „ენა ტიკტიკ მერცხალს გიგავს, ინდოეთით გადმოსულსა“, „ჩიტი ღობეზე შემოჯდა, იძახის ქრისტე იშვაო“.

ყველა კუთხის ალილოს თავისი საერთო ნიშანი აქვს — მას კარდაკარ სიარულისას მღერიან. „ალილო: სახლით სახლად დადიან კაცები და ფულსა ჰკრებენ ამ ალილოს მომღერლები“

— ასეთია ჯამბაკურ ორბელიანისეული დახასიათება. გამონაკლისია ზემოსვანური ალილოს ვარიანტი, რომელიც როგორც ცნობილია სუ-

ფრასთან იმღერებოდა. სვანეთში შობის წინა დღეს მთელ სოფელს ერთი მასპინძელი ჰყავდა არჩეული, რომელიც ყველას ინვევდა სადილ-ვანშამზე და გულუხვად ხვდებოდა. სანადიმოდ მსხდომნი ამბობდნენ შობის სიმღერას ორპირულად.

ალილოს შესრულება 24 დეკემბრის (ძვ. სტ.) ღამის დამაგვირგვინებელი ნაწილია. დილაუთენია იწყება კორკოტის ან ჭანტალის ხარშვა, „ყოველგვარ თესლეულს სამ-სამ კაკალს ჩაყრიდნენ და ნახარშის ქაფს გარეთ ხეებს წაუსვამდნენ, მომავალ წელს უხვი მოსავლის მისაღებად. ნიგვზიანი სართულო ნამცხვრის, განატყვზე სამ სანთელს დაანთებდნენ და მხოლოდ საღამოს მიერთმევდნენ ლოცვის წაკითხვის შემდეგ — ღმერთო, რამდენი კაკალი ეს არის, იმდენი სიკეთე მოგვეცე, იმდენი კოდი მოგვეცი, იმდენი თეთრი და ქონება და იმდენი კოდი ხორბალი მოგვეციო. ანთებულ სანთელს სახლის ოთხივე „ყურში“ მიაკრავდნენ და სანამ არ დაინვებოდა არ ჩააქრობდნენ. ამის შემდეგ მოდიოდნენ „მეალილოები, ენ. ქრისტეს მახარობელნი, ზოგჯერ გადაცმულები და დათხუზულები, რომ ისინი ვერ ეცნოთ, დადიოდნენ მთელი ღამის განმავლობაში და სადაც დაათენდებოდათ იმ ოჯახში იქეიფებდნენ. საალილოო ლექსები არც თუ ბევრია, მათ შორის ყველაზე პოპულარულია:

„ოცდახუთსა დეკემბერსა ქრისტე დაბადებულიაო, ალილო!

ღმერთმა ყველას გაგიტენოთ შობა-ახალიწელიწადი, ალილო!

ჩიტი ღობეზე შემოჯდა, იძახდა ქშმაშობასა, ალილო!

ღმერთმა მრავალ დღეს დაგასწროთ ახალწელს ქრისტეს შობასა, ალილო!

თომაზ ჰოიზერმანის 2002 წლის მრავალხმიანობის სიმპოზიუმის მოხსენებების მიხედვით მოამზადა მარიაშ გელაშვილმა

საშობაო უჩაყიციები

სანთელი ფანჯახაში

მ დღეებში, კეისრის ბრძანებისამებრ, ყოველადნმიდა ქალნულსა და მართალ იოსებს მოუწინათ წასვლა ბეთლემში, რათა აღწერილიყვნენ. ქალაქში ჩასულებს ყველა სახლი და სასტუმრო დაკავებული დახვდათ, ვერსად იპოვეს თავშესაფარი. მხოლოდ საქონლის ბაგა დახვდათ ცარიელი, სადაც იშვა უფალი ჩვენი იესო ქრისტე.

ზოგიერთ ქვეყანაში არსებობს ასეთი ტრადიცია: შობის ღამეს ფანჯარასთან ანთებენ სანთელს და ამით წმინდა ოჯახს თავიანთ სახლში ეპატიუებიან.

საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის, ილია მეორის ლოცვა-კურთხევით ეს ტრადიცია ჩვენშიც დამკვიდრდა. ამით ჩვენ მოვიხმობთ ყოველადნმიდა ქალნულს, რათა შემოვიდეს ჩვენს ოჯახში, მოვიხმობთ ქრისტეს, რათა იგი იშვას ჩვენს სახლებში და არა მარტო ჩვენს სახლებში, არამედ, უპირველეს ყოვლისა, ჩვენს გულებში.

ნაძვის ხე

ასობაოდ ნაძვის ხის მორთვის ტრადიციის დაწესებაზე მრავალი გადმოცემა არსებობს.

ერთი გადმოცემით, როდესაც ჰეროდეს მახვილს განრიდებული ღვთისმშობელი მარიამი და ახალშობილი იესო ეგვიპტეში გარბოდნენ, მათ თავი ტყის პირისთვის შეუფარებიათ...

მეფის მხედრებმა მათ კვალს მიაგნეს და როდესაც ტყემდე მიაღწიეს, მაშინ, დაუცველად დარჩენილ ჩვილიან ღვთისმშობელს ნაძვმა მძიმე წინვინა ტოტები ჩამოაფარა...

იმ ღამეს ეს ნაძვი ულამაზესი თეთრი ყვავილებით გაიდაიპენტა.

ამ ამბის გამო, მარად მწვანე ნაძვს, შობა-ახალი წლის სიმბოლოდ თვლიან...

საშობაოდ ნაძვის ხე პირველად გერმანიაში მორთვის მე-18 საუკუნეში. იგი ტკბილეულით, სანთლებითა და ბეთლემის ვარსკვლავით შეამკეს. ეს ტრადიცია ძალიან მოეწონათ სხვა ხალხებსაც და მალე საშობაოდ ნაძვის ხის მორთვა მთელ მსოფლიოში დაიწყო.

ნაძვის ხე ქრისტესმეორე, მარადიული სიცოცხლის სიმბოლო გახდა.

ის იყო აღაიანი, რომელიც ქატი იყო და

„დაქსად იქცა“

*„მე შენს ხმაურში სიცოცხლოვს ზეიდავ
რაც სიხუმრში გოგონი მისმის“*

ლადო სესთიანი

ლადო ახლა 26 წლისაა, ისევ მაღალია და გამხდარი... „ცეცხლოვანი თაფლისფერი თვალებითა“ და ამაყი მზერით... ისევ მისეინობს რუსთაველის პროსპექტზე, დინჯად და აუჩქარებლად. ის ახლა ჩემს სახლში ცხოვრობს (და ალბათ თქვენსაშიც) პატარა ნიგნად... ასოდე ლექსად, ორ პოემად, წერილებად, ჩანაწერებად და მოგონებებად... არც აქ ისვენებს ერთ ადგილას. ერთი კია, ხშირად ვანვალებთ... ხანდახან მგონია თვითონ მოსწყინდა საკუთარი ლექსები... ალბათ სწყინს, ჯერ კიდევ ზეპირად რომ ვერ დავიმახსოვრე. ხანდახან მისი ლექსების ნაკითხვისაც მეშინია, არ მინდა დავამახინჯო ჩემეული ინტერპრეტაციით, მისი გულწრფელი პატრიოტიზმი, ეროვნული თვითშეგნება, ენთუზიაზმი, შემართება და სიყვარული...

ერთხელ ირაკლი უგულავამ სანატორიუმის კლუბში ლადოს ერთ-ერთი ლექსი წაიკითხა, წყნარად და მკაფიოდ. შემდეგ კი ლადოსთვის მორიდებით უკითხავს აზრი მის მიერ წაკითხულზე, მან კი ასე უპასუხა: „მე,

ჩემო კარგო, მაგ ლექსს კბილთა ღრჭენით ვწერდი, ვებრძოდი, ვერკინებოდი იმას, უხილავს, უხსენებელს, ვინც ეს სენი ადამიანებში გაავრცელა. მე იგი სამკვდრო-სასიცოცხლო ომში გამოვინვიე და დავწყევლე, განვედ ჩემგან, ძლიერო სენო, ჩემს შემდეგ ნურვინ ნუ მოგისხენოს, შენ კი თვითონ აცრემლდი და მაყურებელიც აატირე. ისეთი შთაბეჭდილება შემექმნა, რომ კულისებში სული შეგესუთა... და იატაკზე მოადინე ზღართან, არა ძმობილო ლადოს სიცოცხლე სურს, მას ეტრფის და უგალობს, ამიტომ ვინც წერს, მან უნდა წაიკითხოს. ლექსი პესა კი არ არის, სხვებისთვის რომ დავწერო. მე როცა ვწერ ჩემი ლექსისთვის მელოდიაც მაქვს და ინტონაციაც და, რაც მთავარია, მიზანი!“

ახალგაზრდა პოეტს, ძალიან უყვარდა სიცოცხლე, უყვარდა შოთა, ილია, აკაკი, ვაჟა, ტერენტი გრანელი, ბარათაშვილი, ნინოშვილი და მათი გმირები, უცხოელებიდან: ბაირონი, გოეთე, პუშკინი, სტენდალი, ტოლსტოი... ლადომ იცოდა ნიგნების ამოჩემება. უზომოდ უყვარდა ცხოვრებისგან დაჩაგრული ფიროსმანი, მის „ნაფეხურებს ეთაყვანებოდა“ და მის ნაკვალევს დაჰყვებოდა რუსთაველზე...

„— ადამიანს ყველაფერი უნდა, მთელი ქვეყანა. ვინრო და ცოტა არ ყოფნის, სულს უხუთავს — ეს ჩემზეა ნათქვამი. შევიძინე ჰობონი, პლუტარქე და თუკიდიდე. რომი და საბერძნეთი ჩემია მთელი სიგრძე-სიგანით.

მშვენიერია პლატონის დიალოგები, მიტაცებს სოკრატეს „უკანასკნელი ღამე“. მომხიბვლელია დიოგენეს ახირებული ცხოვრება. „დანაშაულისა და სასჯელის“ კითხვის შემდეგ ვეღარ დავიძინე. ჰამლეტი — გაუბედავი და მართლა ბრძენი სულელი; ყოველთვის საყვარელი და საბრალო დონ კიხოტი; მაგრამ ყველას მიჩვენია ჩვენი ხვეისბერი გოჩა! ისტორიული გმირებიდან დიმიტრი თავდადებული,“ — ამბობდა პოეტი.

თქვენ ალბათ ისიც იცით, რომ ლადო ხატავდა და ქმნიდა მუსიკას... პოეზიით, რითმებით გამოხატავდა ემოციას და სიყვარულს უხსნიდა სამშობლოს. „მას ყველაფერი უყვარდა, რაც ქართველი ხალხის ტალანტს ამჟღავნებდა“... ის იყო ადამიანი, რომელიც კაცი იყო და „ლექსად იქცა“. „მან გაზაფხული მოიტანა ქართულ პოეზიაში“... ლადოს ყოველი სიტყვა ღრმად სუნთქავს ჩვენს გულეში და ჟრუანტელს გვგვრის მისი გულის ფეთქვა პოეზიაში...

*„ღაყუაზრით! ჯერ ხომ წიხტოი
გვიღვას ძარღოში.
ჯერ ხომ წაწოს თოთოვები
ან გასტყენიას.
ჯერ ხომ მტებით სეკიტცხოვლის
ღიღო ცაძარში
საქართველოს ცხელი გული ასვენის!
ღაყუაზრით! რა იმღიღიოთ ისე მგზავს.
რომ თიოცოვები გვიტყინოს რა რაგვებეროს!
ღაყუაზრით. რომ ჯახუნი ვიყოთ მწრავს.
რომ ცხოვრივამ ვერწაწროს
ჯერ რაგვებეროს!“*

ლადო წარსულიც არის და მომავალიც, იმედიც და მწუხარებაც, სიხარულიც, სიყვარულიც, სევდაც, ნალველიც, სიკვდილიც და სიცოცხლეც...

„ლადო ასათიანის ლექსი მსუყეა და ხალხურ მეტყველებაზე დამყნოლი. დაუძაბავი და დუნე ლექსი მისთვის უცხოა და მიუკერძოებელი. შთაგონების ფრთები ყოველთვის მაღლა ეზრდება მის ღონიერ

ლადო მეულესთან,
ანიკო ვარნაძესთან ერთად

სტრიქონებს. ადამიანებისათვის განუყოფელი სიხარულიცა და ტკივილიც ერთადაა ლადოს ლექსში. მისი პოეზია ეროვნულია და თავისთავადი, მომხიბლავია და ანკარა“ (რევაზ მარგიანი).

ლადო ფიქრობდა „რა იქნებოდა ტოლსტოისა და გოეთეს ხნის ბაირონი, პუშკინი, ბარათაშვილი ან ლერმონტოვი...“ — და ლადო? თუნდაც ათი ან ოცი წლის შემდეგ როგორი იქნებოდა ის და მისი შემოქმედება... ჩვენ კი, უბრალო მოკვდავებს ამის წარმოდგენაც არ შეგვიძლია.

ლადოს ყაყაჩოები უყვარდა ძალიან, მასში ხედავდა თავისუფლებას, სილალეს, გმირულ წარსულს... ყაყაჩო სიხარულისა და ბედნიერების მომასწავებელიაო.

ანა კალანდაძე წერდა:

*„მე ასე მწამს,
ერთი ნორჩი ნაძვის ძირას,
ყაყაჩოში საუკუნოდ ჩაგეძინა,
ჩაგეძინა სიყვარულით ანაჩქროლებს,
არა ლადო, აღარ მოწყვეტ ყაყაჩოებს.“*

მისი ყაყაჩოებიც კი ცოცხალია და მოქმედი... ლადო და ყაყაჩო განუყოფელია. „შეხედეთ ამ ბებერ კრწანისს, როგორ აფეთქებულა და აბრდღვიალებულა, ცეცხლი წაკიდებია და ინვის, ზეცა გადმოპირქვავებულა და წვრილ-წვრილი ვარსკვლავები დაუყრია ამ ველზე.“

*„ჭი, ძმობილო. შებეცე.
წამეძინი ყაყაჩო გაშლიოვს!...“*

ლადოს სამუშაო კუთხე

მან იცოდა, რომ მისი ცხოვრება ხანმოკლე იქნებოდა... სამწუხაროდ, 26 წლის ასაკში „საქართველოს სოციალისტურ-ში“ დაღლილმა პოეტმა სამუდამოდ დაიძინა „სასთუმალზე“ და ასე ქართული პოეზიის „მარადიულ ჭაბუკად“ დარჩა. „1943 წელს ტუბერკულოზით გარდაიცვალა. უამრავი ოცნება დარჩა ასარულელებელი...

ისტორიული რომანის დაწერა უნდოდა პოეტს, ქართული ზღაპრების ლექსებად ქცევა...“

„ლადო ასათიანი არის ქართულ საკრავზე გაჭიმული ის ლარი, რომელმაც დამკვრელის ტანჯვას ველარ გაუძლო და განყდა...“

ვინ იცის, იქნებ „სამოთხის მთვარით“ განათებულ რუსთაველის პროსპექტზე ერთად დადიან ლადოს და ფიროსმანის აჩრდილები... ჩვენ კი მათ ნაფეხურებსაც ვერ ვამჩნევთ... ლადო კი იცოცხლებს სანამ ერთი ყაყაჩო მანაც „აბრდღვიალდება“ ქართულ მიწაზე, სანამ რუსთაველის პროსპექტი იარსებებს...

*„შენ როცა ამ წიგნს ხელოში აიღობ,
ცოცხალთა შორის მე არ ვიქნები.
მავრამ მყითხველოთ მიხვდი, გაიგე,
აღიღე წასწყოი ყაყინს თიჭობი.“*

*ნაც ყოფილიცინებს გამოცლით
ყოფილ რა ყოფილ განმირიას:
მინღვრიებს, გორწყებს, თერღობებს
ფიინებს რა ირებს.
გზაში ყაყაჩოს შიგვიღვრის
სოფითი რაღვრებირებს:
სყო სხარგზნორა ვიქნებით.
გყოი არ რაღვრებირებს“.*

ქეთი ბელაშვილი

შობა ჩვენს ცხოვრებაში

ვაჟა ოთარაშვილი —
მწერალი, ჟურნალ „ჩვენი მწერლობის“ რედაქტორი

მახსოვს, 2004 წლის შობას ღვთაების მონასტერში შევხვდი. მაშინ მამა ბენიამენმა ჩაიბარა ალსარება და მაზიარა. წირვის დასრულებისას, ტაძრიდან რომ გამოვედი, უკვე თენდებოდა. ვარსკვლავები კი არ ქრებოდნენ ზეცაში, არამედ ანგელოზები ჩამოდიოდნენ ზეციდან მიწაზე. სიხარულით — დაფერინავდი. შობა დღეს წმ. ანტონ მარტყოფელის საფლავთან შევხვდი.

ვუსურვებდი ყველას, რომ თავისუფალ და ქრისტიანულ საქართველოში ვიცხოვროთ. სულიერად საქართველო ახლიდან შობილიყოს. თუ ეს მოხდა, — ქვემარტ მართლმადიდებელ ქრისტიანად იშვა, მაშინ გადარჩება, გაერთიანდება, გამთლიანდება და ყოველგვარ მტერს ძლევს.

თიანეთისა და შუაშ - სეპსუჯეთის პოეტოლოგიური თარგოვი (იოჯაგაშვიდი)

პოსეპეგეგისთვის

ეძღვნება უწმინდესსა და უნეტარესს სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქს ილია II-ს.

თქვენს ამ ქვეყნად მოვლინებას
 მადლი ახლდა მზედა.
 გიკურთხებდათ მომავლის გზებს
 ღვთისმშობელი დედა.
 საქართველოს სიხარული,
 რაზე ფრთებსა შლიდა,
 მოდიოდით ღმილით
 კეთილად და მშვიდად.
 მხოლოდ უფლის კურთხევით და
 მხოლოდ უფლის ნებით...
 საქართველოს გახარება
 ქართველთ გაბრწყინება...
 მაღალ ხედვით, საღმრთო ჭკრეჭით,
 წარსულზე ფიქრით.
 ვით წარვსდგებით მაქოვართან
 დღეის ამას იქით.
 შინაგანი ნამებით და შინაგანი ჭანჭვით,
 ღვთაებრივი ენერგიის
 მხოლოდ შუქად ხარჭვით.
 მირონმდინარ სვეტიცხოვლით
 და სიონის მადლით.
 გელათის მზით, იყალთოთი
 აღავერდის ნათლით.
 წმინდა ნინოს ვაზის ჭვარით,
 მზე – თამარის ხაჭით
 გზით რომელიც აქ იწყება და
 სულ მალსა ადის.
 გორგასლიან-დავითიან

მახვილ დროში ფირთ.
 რწმენის რეხლით, განსუკეთელ
 ანდამაჭზე მტკიუნელ.
 ლომ-ღმიჭრის თავდადებით
 ქეთევანის სევდით.
 არაგველთა ზვავის ქართ,
 სიკვდილს ელდად ვღევდით.
 დედა რხრა ძმას ანოვებდა,
 საფირარი მკერდით.
 მხოლოდ ღმერთით ვიმარჯვებდით
 ხშირად ასზე – ერთით.
 უკვდავების ნიღნაყარი
 მუხა იყრის ყლორჭებს,
 წინაპართა კვალზე ვდგებით,
 რომ მზეს გავყსნორდეთ.
 მადლიერი, კვლავ ძლიერი,
 ფეხზე დგება ერი
 და ღვთიური ენერგიით
 საგლობელს მღერის.
 მამულს ზევი ეყოლება
 ვაჟი – ლომისფერი...
 ქართველთ გამარჯვების იყოს,
 მრავალჟამიერი.

1987 წლის 25 დეკემბერი –
 უწმინდესის აღსაყდრების
 მეთე წლისთავი.

ს ა ა ს ა ლ ზ ლ უ

ტკბილადავ შეხვდით ახალწელს,
 ტკბილადავ დაბრუნდით ყველა,
 გფარავდეთ წმინდა რა – ლურჯი,
 მშვიდობის რისარტყელა:
 გიმრავლოთ ხვავი, შარაქა,
 რხვარ-ძროხა, ჰური, ღვინო...
 არა რა მოგაკლოთ უფაღმა
 სამღერაღ-საღლიღინო...
 სიკეთით სძლიეთ თქვენს მჭერსა,
 მარხოვრის დარიგებით.
 იყავით მადლით მღიღარნი
 და როღვით ღარიღები.
 რწმენით სიკვდიღის მომრეღნი,
 მართმაღიღებელ რწმენით,
 მამა-პაპათა საყრღით,
 ტკბილი ქართული ენით...
 არ დაიღინყოთ სამშობლო
 საღიღარ-საღლორღვი,
 ზერის გზა დაგვეღლორღება,
 თუ მას შეღვნიღეთ თავი.
 ღმერთმა სიკეთე მოგვემადღოს,
 მანვე გვაშოროს აღი.
 გვიმრავლოს ძმა და მოყვანი
 და სულით ნათესავი.

სხვა რა ვინაღროთ? დაგლოოროთ
 სვეტიღხოვეღმა მეღაღ,
 საყფლო საღლორღავებმა –
 რით ჩამოსულან სვეღაღ.
 ჭვარი ენერთ ყვეღასა,
 ვინღ ღვთისღან ეღის შეღვღასა.
 მღიღარსა – გულიმონყაღესა,
 ღარიღსა – კონკი-ძვეღასა;
 მხეღარსა მამულიმრღვღესა,
 მხვენელ-მთსვეღ-მკელ-მთიღვეღასა,
 მწყემსსა – რხვარ-ძროხის მომშენსა,
 ხვავით რომ ავსებღ კერასა,
 ყრმასა მამულიმთსვეღესა,
 იმის არნიღყურ მზერასა;
 კამარის შემკვეღელს რომ არას
 გააღანს ყვავს და ძერასა.
 ღმერთო, შენ ჭვარი დასწრე
 ქართვეღთა ზეღისწენასა...
 ...იმღენი მადლი მოგმადღოთ,
 იქრეთ სინათღის სვეღაღა,
 აქ იმზეღრძეღეთ, იქ ღირს-გყოთ
 სასუფვეღელის ჭვრეღაღა.

1999 წლის 12 ნოემბერი.
 (წმინდა დიდმონამის, იოთამ ზეღგინიღის ღღე)

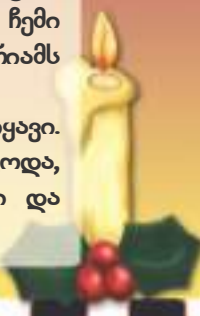

შობა ჩვენს ცხოვრებაში

თამარიკო ჭოსონელიძე

დღეს სულ სხვა დროა... ჩემს ბავშვობაში, არათუ შობის აღნიშვნას, პირველის გადაწერასაც კი გვიკრძალავდნენ... პირველი, რაც შობასთან დაკავშირებით განსაკუთრებით მახსოვს, არის 1989 წლის 9 დეკემბერი, როცა დაიბადა მარიაში, ჩემი უფროსი შვილი. შობას უკვე, როგორც დედა ისე შევხვდი. დღეების მარიაში საშობაო სიმღერა ვუმღერე.

შემდეგი წლის 9 დეკემბერს შემეძინა კოკო. უკვე ორი შვილის დედა ვიყავი. მე და მარიაში, მიუხედავად იმისა, რომ მან წესიერად ლაპარაკიც კი არ იცოდა, ერთად ვუმღერეთ კოკოს „ოცდახუთსა დეკემბერსა“... ეს საოცრად ლამაზი და დასამახსოვრებელი იყო...

გვამი სვანეთში

ანდრია პირველთაძე

განიხვანა ეს და გარდმოსული ხმა მყის იქანი,
 გზად დაგეფინა მზის სხივი და მაღლი ღვთისანი,
 განკარდა სიტყვა, გადინაფრა უკუნი სრულად,
 მეოხ არს, ქვეშე ფრთეთა მისთა, მეოხ არს, სულის.
 ვინე განეშორა ამაოხა, ყრუსა სოფელსა,
 ნყალოზა დიდი თანამავალ ეყოს ყოველსა,
 ნარიღებს უამი საკერპეთა საზარელ მოთქმას
 მარადმღვიძარე იბერიის მოგელის მოდგმა.
 ჩალიზრავს თვალში გულისგამლა ღრუბლის თეთრ დილას,
 აჭმის კვირჭებში ჩაფენილი ზედაზნის დილა,
 ათასწლებში რომ ღვიოდა და წხოვნად ღუძდა,
 დღეს აღთქმულ მინას უფლის სიტყვა ახარო უნდა.

თქვენი პეტიციები

ღრო არის ჩადგენენ ქარ-ნვიძები და,
 ქმნას სამართალი უჩინოს კვერთხმა,
 ჩვენ ყველა უფლის ნანილოები ვართ
 და მხოლოდ მასში თუ ვპოვებთ ერთხმას.

ყველა მოსავი მრე არის, ვხედავ,
 კურჩხალო მოსწყრეს ფიქრს თუ თვალებმა,
 თეთრ ნათელს იხვევს ადგილო დედა,
 მარადისობის იდუმალება.

ეს საფარველ ქვეშ ფიქრი არ ნყდება,
 სვე ზედი მოაქვს მწერსაყ და უნარსს,
 ყუშორესი ვარსკვლავთა წყება,
 უბრყვილო ჩვილის ღიმილში ზრუნავს.

მოხველო...გახედე...გახე...ზანიდან,
 შენე და ნუ ნაღვლოზ, რომ ზღვისებრ ღელავ,
 ჩვენ დიდ სამყაროს სახებანი ვართ,
 ღმერთი სიწორხლოეს გვიგზავნის ყველას.

ღრო არის ჩადგენენ ქარ-ნვიძები და,
 ქმნას სამართალი უჩინოს კვერთხმა,
 ჩვენ ყველა უფლის ნანილოები ვართ
 და მხოლოდ მასში თუ ვპოვებთ ერთხმას.

მათ სიტოპო და სიყვარული სჭირდებათ

ნიაღვი ქრის... გრილი სიო სასიამოვნო გარემოს ქმნის. ჩიტები ჟღერდებიან, ნაკადულის ჩხრიალა ჰანგები ერწყმის ამ სილამაზეს და ჩვენს გარშემო ერთობ მუსიკალური სახლი იქმნება, სადაც თავს კარგად ვგრძნობთ. მეგობრები, მასწავლებლები, რომელთაც ბევრი ჩვენგანი დედასაც კი ეძახის. თითქოს ბედნიერები ვართ და არაფერი გვაკლია, ერთი დიდი ოჯახი გვქვია... მაგრამ ყველაზე მეტად გვჭირდება დედის სიტოპო, რომელმაც მიგვატოვა ქუჩაში, მიგვაბარა ცივ შენობაში უცხო ადამიანების ანაბარა და მოგვაკლო სიყვარული, მშობლიური კერა.

ზოგჯერ ვუყურებ ჩემს მეგობრებს, როგორ აკითხავს მშობელი და იკრავს გულში. მან შვილი მიატოვა, რადგან მატერიალურად უჭირდა, მაგრამ აკითხავს და სიტოპოს ჩუქნის, როგორც შეუძლია. მე კი მარტო ვარ, სულ მარტო და არავის ვახსოვარ. ვხედავ დედა ეალერსება შვილს, ვუყურებ და თვალები მევსება ცრემლებით. ვეკითხები ჩემს თავს — რა ჩავიდინე ჩვილმა ბავშვმა ასეთი, რომ დედამ ჩემზე უარი თქვა? გულიდან ამომიგლიჯა და გადამაგდო... — მიკვირს, რადგან პასუხს ვერ ვპოულობ.

„უპატრონო ბავშვთა სახლი“ — რატომ უნდა ერქვას ჩემს კერიას ასეთი მწარე სახელი? აქ გემრიელი საჭმელიც გვაქვს, სიტოპიც და სიყვარულიც, მაგრამ მირჩენია დედის თბილ კალთას ვიყო ამოფარებული, თუნდაც ქუჩაში ვიზრდებოდე და საძილედ მუყაოს ყუთი მქონდეს; მე ეს მირჩენია, რადგან მეცოდინება, რომ მარტო არ ვარ, გვერდით მყავს მშობელი, რომელსაც შემიძლია ძილის წინ ვუთხრა: დედიკო, დედა, მიყვარხარ... მაშინ უკვე თბილად დავიძინებ იმ ფიქრით, რომ დილით დედის თბილი სიტყვები გამაღვიძებს.

ბავშვებმა ნაძვის ხე მოჭრეთ და ქვეშ კონვერტები დავანყვეთ, სადაც ჩვენი სურვილები ეწერა. დავნექით თბილ ლოგინებში იმ ოცნებით, რომ ოდესღაც თოვლის ბაბუა აგვისრულებდა ნატვრას...

მასწავლებლებმა თითოეული ჩვენგანის მშობლები დაიბარეს მეორე დღეს. ზოგი მოვიდა, ზოგი არა. გადასცეს ის კონვერტები, სადაც ჩვენი სურვილები ეწერა. ყველა კითხულობდა გულით დაწერილ ფრაზებს და ცრემლი მოსდიოდათ. აღმოჩნდა, რომ ყველას წერილი დედას ეძღვნებოდა და თითოეულ ფურცელზე ეწერა: „დედიკო მენატრები...“ „მთელი გულით გთხოვ, თოვლის ბაბუ, მაპატიოს დედამ ყველაფერი და დამიბრუნდეს“. ამ სიტყვებმა ბევრს გული მოუღებო და თავისი შვილი მოაშორა ამ ცივ კედლებს. მაგრამ მე? ჩემთან რატომ არ მოდის არავინ, რომ ეს წერილი წავაკითხო? არც თოვლის ბაბუ ჩანს. სულ მარტო დავრჩი და არავის ვუყვარვარ, ავტირდი... მარტოობამ ამატირა. თითქოს ყველაფერი გაყინულიყო ჩემს გარშემო. მაგრამ მოიცა! უეცრად რაღაც სიტოპო ჩამეღვარა გულში, თითქოს ვიღაც ჩამჭურჩულებდა: ნუ გეშინა მე შენთან ვარ და არ მიგატოვებ. მივხვდი ეს უფალი იყო, რომელსაც მთელი გულით ვუყვარვარ. იმედი არ დამიკრგავს. ყოველდღე კარგად ვიქცეოდი იმ პირობით, რომ მალე დედა მოვიდოდა ჩემს წასაყვანად...

თამარ სუსნიშვილი

შობა ჩვენს ცხოვრებაში

გულნაზ გოლეთიანი

ყველა ქრისტიანი ადამიანისთვის შობა არის ერთ-ერთი უნიშვნელოვანესი დღესასწაული წლის განმავლობაში.

ყოველთვის განსაკუთრებულად ვემზადები შობის დასახვედრად. მინდა ყოველი შობა-ახალი წელი, ბედნიერად და ლამაზად გაუთენდეს ჩემს შვილებს და ოჯახს.

მთელი ოჯახით ვესწრებით შობის ღამისთვის წირვას, რომელსაც ჩვენი მეუფე ცაგერისა და ლენტეხის მთავარეპისკოპოსი სტეფანე ატარებს. დილით კი ჩვენი მრევლი, დიდი თუ პატარა ვმონაწილეობთ ალილოს მსვლელობაში. შეგროვებულ ტკბილეულს და ტანისამოსს ვწირავთ გაჭირვებულ ოჯახებს და ბავშვთა სახლებს.

მინდა, ყველა ქართველს და მთელ საქართველოს ვუსურვო ბედნიერი შობა-ახალი წლის დადგომა. ვუსურვო, ჯანმრთელობა, გაერთიანება და სულის სიმტკიცე. მინდა ვნახო საქართველო ბედნიერი, გალალბებული, გაერთიანებული და ერთმანეთის მოსიყვარულე.

საშობაო ნაძვის ხე ჩვენს ცხოვრებაში

საშობაო ნაძვის ხე ჩიტებისთვის სკანდინავიური ტრადიციაა. ამით ადამიანები ცდილობენ, ქრისტეშობის სიხარული სხვა ცოცხალ არსებებსაც გაუზიარონ. შობას ან შობის წინა დღეს ჩიტებისთვის საკენკი, მარცვლები და პურის ნამცეცები გააქვთ.

საშობაო საჩუქრები

აშობაოდ ადამიანები ერთმანეთს საჩუქრებს უძღვნიან. ეს ტრადიცია პირველი საუკუნიდან მომდინარეობს. როდესაც სპარსელი მოგვები ყრმა იესოს სანახავად მივიდნენ, მათ ახალშობილს საჩუქრები მიართვეს: ოქრო, გუნდრუკი და მური.

საშობაოდ ერთმანეთისათვის საჩუქრების მიძღვნა სწორედ მას შემდეგ დაწესდა, ამგვარად ჩვენ ვიხსენებთ მოგვების მიერ ქრისტესთვის მირთმეულ ძღვენს.

წმიდა ნიკოლოზის ცხოვრებიდან ვიცით, რომ იგი ძალიან მოწყალე იყო, მას არასოდეს ავიწყებოდა გაჭირვებული ადამიანები და განსაკუთრებით დღესასწაულებზე შეეწეოდა.

შობის ღამეს ჩამოივლიდა და ჩუმად უწყობდა საჩუქრებს ღარიბ ადამიანებს: ზოგს კარებთან დაუტოვებდა, ზოგს ფანჯრიდან შეუგდებდა, ზოგსაც საკვამურში ჩაუგდებდა. ასე დაუკავშირდა წმინდა ნიკოლოზის სახელი ქრისტეშობის დღესასწაულს.

მცენარეული ზეთებით ან რბილი მარგარინით;

6. ცხიმოვანი ხორცი და ხორცპროდუქტები ჩავენაცვლოთ ლობიოთი, პარკოსნებით, უგრეხელით (ოსპით), თევზით, ფრინველით ან უცხიმო ხორცით;

7. მივირთვათ ნაკლებად ცხიმოვანი და ნაკლებმარილიანი რძე და რძის პროდუქტები (მანონი, კეფირი, იოგურტი და ყველი);

8. ავირჩიოთ მცირე რაოდენობით შაქრის შემცველი პროდუქტები, ნაკლებად მივირთვათ რაფინირებული შაქარი, მკვეთრად შევზღუდოთ ტკბილი სასმელებისა და ნუგბარის გამოყენება;

9. ავირჩიოთ ნაკლებად მარილიანი საკვები. გამოყენებული მარილის დღიური რაოდენობა საშუალოდ ერთი ჩაის კოვზი (6გ) უნდა იყოს. ამ რაოდენობაში იგულისხმება ის მარილიც, რომელიც არის პურში, დამუშავებულ, შებოლილ ან დაკონსერვებულ პროდუქტებში (იქ, სადაც იოდის უკმარისობა აღინიშნება, აუცილებელია მარილის გამდიდრება იოდით);

10. მაქსიმალურად შეამცირეთ ალკოჰოლური სასმელების მიღება, დღეში არაუმეტეს 2 პორციისა (იგულისხმება სპირიტს მაქსიმუმ 20 გრამის შემცველობა). ქალებისთვის ეს ნორმა განახევრებულია.

ალკოჰოლის ჭარბი მოხმარება უარყოფითად მოქმედებს თავის ტვინზე,

ღვიძლზე, გულის კუნთზე, ნერვულ სისტემასა და საკვების მეტაბოლიზმზე. ხელს უშლის ნივთიერებათა ნორმალურ ცვლას ორგანიზმში.

11. საკვები მოვამზადოთ უსაფრთხო და ჰიგიენური მეთოდით. საკვებში დამატებული ცხიმების რაოდენობის შესამცირებლად უმჯობესია საკვების მომზადება ორთქლზე ან მიკროტალღურ ლუმენში, ასევე, გამოცხოვა, მოხარშვა;

რაც შეეხება ახალშობილთა კვებას, ამ შემთხვევაში უმთავრესია რაც შეიძლება ითქვას, არის ის, რომ

12. აუცილებელია ახალშობილთა ძუძუთი კვება, დაახლოებით, 6 თვის მანძილზე, უკიდურეს შემთხვევაში, არანაკლებ 4 თვისა.

ჯანმო-ს მიერ მოწოდებულია რეკომენდაცია დაბალანსებულ კვებაზე „შუქნიშნის პრინციპით, რომელიც დაყოფილია ზონებად:

მწვანე ზონა: წინ, სრული სვლით!

აქ იგულისხმება პური და მკარონის ნაწარმი (სჯობს, უხეშად დაფქული ხორბალი); ბურღული; კარტოფილი; ბოსტნეული და ხილი. ეს პროდუქტები უზრუნველყოფენ საჭირო ენერჯის ნახევარს და ყოველდღიური რაციონის საფუძველს ქმნიან.

ყვითელი ზონა: ფრთხილად! ამ ჯგუფის საკვები ნაკლებად უნდა მოიხმაროს ადამიანი. ესენია: ხორცი და თევზი; რძის პროდუ-

ქტები. ამასთან, ხორცი და რძე, შეძლებისდაგვარად, უცხიმო უნდა იყოს.

წითელი ზონა:

მოერიდეთ! ამ ზონაში შემავალი პროდუქტები ძალიან იშვიათად უნდა ჩაერთოთ მენიუში — კარაქი; შაქარი; საკონდიტრო

ნაწარმი; ნუგბარი.

აუცილებელია, შევეხოთ ე.წ. სწრაფი კვების საკითხებს. „სწრაფი კვება სწაფად და ადვილად უზრუნველყოფს ადამიანის ენერგეტიკული მოთხოვნების დაკმაყოფილებას და დანაყრებას, რითიც იზიდავს მოსახლეობის ფართო ფენებს. თუმცა, საკვების ეს ფორმა ვერ უზრუნველყოფს ჯანსაღ ცხოვრებას, რადგან იწვევს ქარბონიანობასა და სიმსუქნეს. ამ ტიპის კვებით ადამიანის ორგანიზმი ქარბად მოიხმარს ისეთ საკვებ ნივთიერებებს, როგორცაა რაფინირებული ნახშირწყლები (აღნიშნულ

საკვებში ცომეულის და შაქრების ქარბად არსებობის გამო), ნაჯერი ცხიმები და ქოლესტერინი (აღნიშნულ საკვებში ცხოველური ნარმოშობის კვებითი პროდუქტების ქარბად არსებობის გამო). ეს ნივთიერებები ქარბონიანობასა და სიმსუქნესთან ერთად, განსაზღვრავენ ძირითადი ქრონიკული დაავადებების (გულ-სისხლძარღვთა დაავადებები, შაქრიანი დიაბეტი, ავთვისებიანი სიმსივნეები) განვითარებისა და სიკვდილობის რისკს. ამდენად, ჯანსაღი კვების პრინციპების დამკვიდრებისათვის კვების რაციონიდან ამოღებული უნდა იქნას ასეთი ტიპის კვების პროდუქტები და კერძები.

დედამიწის ამა თუ იმ რეგიონში არსებობს ტრადიციული კვების პრინციპები. მათ შორის ყველაზე დაბალანსებულად არის მიჩნეული — აზიური. იაპონიის, ჩინეთის, კორეის, ტაილანდისა და ინდოეთის მცხ-

ოვრებლები უფრო ნაკლებად ავადდებიან გულ-სისხლძარღვთა სისტემის პათოლოგიით და სიმსუქნით, ხოლო ქალები, ევროპელ და ამერიკელ თანატოლებთან შედარებით, გაცილებით უკეთ იტანენ ასაკობრივ ჰორმონულ ძვრებს. აზიური კვების ერთადერთი ნაკლი იმაში მდგომარეობს, რომ მასში შეინიშნება რძის პროდუქტების სიმცირე. რეგულარული ფიზიკური ვარჯიშის და ალკოჰოლის ზომიერი მოხმარების ფონზე კვების რაციონი ამგვარია:

ყოველდღიურად — ბრინჯი და მისგან დამზადებული ყველანაირი პროდუქტი, პური, სიმინდი, ზოგადად, მარცვლოვნები (სასურველია მთელ-მთელი ან უხეშად დაფქული); ბოსტნეული, ხილი, პარკოსნები, თესლები (მზესუმზირის, გოგრის); მცენარეული ცხიმები (სასურველია არარაფინირებული).

კვირაში რამდენჯერმე — თევზი და ზღვის პროდუქტები ან რძის პროდუქტები.

კვირაში ერთხელ (ან უფრო ხშირად, მხოლოდ მცირე ულუფებით) — ფრინველი, კვერცხი; ტკბილეული.

თვეში ერთხელ (ან უფრო ხშირად, მხოლოდ მცირე ულუფებით) — წითელი ხორცი.

ბოლო 4 ათეული წლის განმავლობაში ჩატარებული სამეცნიერო კვლევების საშუალებით გამოვლინდა ცხოვრების წესის შემადგენელი ისეთი რისკ-ფაქტორები, რომლებსაც უმნიშვნელოვანესი როლი ენიჭებათ ქრონიკული დაავადებების განვითარებაში. ესენია:

თამბაქოს მოხმარება, დაბალი ფიზიკური აქტივობა, არაჯანსაღი კვება, ჭარბ-ნონანობა და სიმსუქნე, სისხლის მაღალი არტერიული წნევა, სისხლში ქოლესტერინისა და გლუკოზის მაღალი დონე. სწორედ ამ რისკ-ფაქტორების თავიდან აცილება დაიცავს ადამიანს ქრონიკული დაავადებების განვითარების, მათი უმძიმესი გართულებებისა და ნაადრევი სიკვდილისაგან.

ზამთრის სეზონზე განსაკუთრებულად (წელიწადის სხვა დროსაც) აქტიუალურია საკითხები, რომლებიც ჩნდება გადამეტებულ კვებასთან და სმასთან დაკავშირებით, რაც გამოიხატება სხვადასხვა დაავადების მწვავედ განვითარებასა და ქრონიკული — გართულებაში (ქოლესტეროლი, პანკრეატიტი, გასტროტიტი და სხვ.). როგორც უკვე აღვნიშნეთ, მედიცინა გვაფრთხილებს ამასთან დაკავშირებით, რომ ჯანმრთელობის შესანარ-

ჩუნებლად საჭიროა ზომიერების დაცვა როგორც ყოველდღიური კვების პროცესში, ასევე გამორჩეულ (ან განსაკუთრებულ) დღეებშიც.

არა მხოლოდ მედიცინა, ქრისტიანობაც იმას

გვასწავლის, რომ ყველაფერში საჭიროა ზომიერება. „ჭამისა და სმისაგან მრავალი სნეულება იშვება, გარნა ლოცვისა და მარხვისაგან — არცერთი, „დასძლიე მუცელი, ვიდრე იგი დაგძლევს შენ“; „ზედმეტი საკვები სხეულს უკიდურესად დამძიმებულ გემად აქცევს, რომელიც ტალღების მცირე მოძრაობაზეც კი ფსკერისკენ ეშვება“; „სმა კი არაა აკრძალული, არამედ — თრობა“; „ღვინო ღვთიური საქმეა, ხოლო მემთვრალეობა — ეშმაკისა“, — გვმოდგრავენ წმინდა მამები.

გახსოვდეთ! ოჯახის თუნდაც ერთი წევრის მიერ ცხოვრების ჯანსაღი წესის გაზიარება და დანერგვა მნიშვნელოვან დადებით მაგალითს წარმოადგენს ოჯახის სხვა წევრებისთვისაც. დაეხმარეთ თქვენს ოჯახს მისდიოს ცხოვრების ჯანსაღ წესს, ამით თქვენ მნიშვნელოვან წვლილს შეიტანთ მათ ჯანმრთელობასა და კარგად ყოფნაში!

და ბოლოს, „მნიშვნელოვანია სხეულის ჯანმრთელობა, მაგრამ ბევრად უფრო მნიშვნელოვანია სულიერი ჯანმრთელობა და იმდენად მნიშვნელოვანი, რამდენადაც სული აღემატება სხეულს.

საეკლესიო საკმეველი კიბოს მკურნალია

ამერიკელი მეცნიერ-იმუნოლოგი მაჰმუდ სუჰალი მიიჩნევს, რომ საეკლესიო საკმეველი ონკოლოგიაში დიდი სარგებლობის მომტანია. თვითონ სუჰალი ერაყში დაიბადა, კარგად იცნობს კეთილსურნელებასა და ნელსაცხებლებს, რომელთაც ადგილობრივი მოსახ-

ლეობა დაახლოებით ათასი წელია არა მარტო რელიგიური, არამედ სამედიცინო მიზნებისთვისაც იყენებს. საკმევლის ხე ომანის მთებში იზრდება, მისი ზოგი ნაირსახეობა კი — იემენში, ეთიოპიასა და ინდოეთში. საკმევლის კვამლი შეიცავს ნივთიერებას, რომელიც ანტიდეპრესანტია. ამჟამად სუჰალის კვლევის საგანია საკმევლის ფისიდან მიღებული აქტიური ნივთიერება, რომელიც ხელს უშლის კიბოს უჯრედების განვითარებას. მიღებულ ხსნარს ჯერ ცხოველებზე ცდიან.

შობა ჩვენს ცხოვრებაში

ლამარა ტოკლიკიშვილი — 76 წლის

მე ვარ ლამარა ტოკლიკიშვილი კახეთიდან — კერძოდ, დედოფლის წყაროდან. სანამ ოჯახი მყავდა, მანამდე ყოველ წელს აღვნიშნავდით შობა-ახალწელს. მახსოვს ჩემს სოფელში შობა დილას ოჯახი ვკლავდით ხოლმე ღორს, სუფრას ვანყობდით და ახლობლებს ვპატიჟებდით.

მახსოვს, სამსახურში — უფალ იესოს რომ ვახსენებდი, ყველა დამცინოდა. მაგრამ მე მაიც ვაგრძელებდი ბიბლიის კითხვას. იქამდე მივედი, რომ ღმერთი ვინამე. ახლა როცა დარდი შემომანწვება ხოლმე, უფალს და ღვთისმშობელს შევევედრები და ძალიან მშველიან. ჩემს ოჯახში ბებია იყო მორწმუნე. მე ადრეც მწამდა, მაგრამ ახლა ეკლესიის აქტიური მრევლი გავხდი — აღსარებას ვაბარებ და ვეზიარები.

მინდა გითხრათ, რომ ლექსებსაც ვწერ. ახლახანს დავწერე ლექსი, რომელიც შობის ბრწყინვალე დღესასწაულს მივუძღვენი.

იესოს დაბადება

მაშინ ბეთლემს იესო რომ იშვა,
ანგელოზნი ჩამოფრინდნენ ციდან,
უგალობეს, უგალობეს ჩვილსა,
მარიამის და თვით ღმერთის შვილსა.
მღვიმე იყო სიხარულით სავსე
ძეს და დედას თავს ნათელი ედგათ,
ღმერთი კაცად მოევლინა მინას,
მწყემსთაც ნახეს ბაგას ბავშვი იწვა.
სწავლულები ვარსკვლავს მოყვნენ შორით,
ოქროებით, გუნდრუკით და მურით.
ვერ სწავლობდა ღვთიურ იდილიას,
კაცთა შორის არსებული შური.
მზრუნველობდა დედასა და შვილსა,
იოსები მამად წოდებული.
სათნოებით სურდა აღეზარდა,
ღმერთისაგან მისთვის ბოძებული.

ბოლოს, სრულიად საქართველოს ვუსურვებ გამთლიანებას და ერთიანობას. ახალგაზრდებს კი სწავლას, კარგი განათლების მიღებას.

ჩიჩილაკი

ანსაკუთრებულად ხვდებოდნენ ახალ წელს საქართველოში. ქართველთა მეკვლედ წმინდა ბასილი დიდი ითვლებოდა, რადგან 1 იანვარს (ახალი სტილით 14 იანვარს (ე.წ. ძველით ახალ წელს) მისი ხსენებაა. ქართველი ხალხისათვის ეს წმინდანი განსაკუთრებით საყვარელია. მას ევედრებოდნენ წლის ბედნიერად წარმართვისათვის და განსაკუთრებით ვაჟიანობისა და საქონლის გამრავლებისათვის.

დასავლეთ საქართველოში ახალი წლის დადგომისას კაცები გარეთ გადიოდნენ, ქალები კი სახლში ლოცულობდნენ, შესთხოვდნენ ღმერთსა და წმ. ბასილს, რომ ამ წელს მათთვის ბედნიერება მოეტანა. ლოცვის შემდეგ კაცები ბრუნდებოდნენ. უფროსს მოჰქონდა ჩიჩილაკი. მათ კარებს მანამდე არ გაუღებდნენ, სანამ არ დარწმუნდებოდნენ, რომ წმინდა ბასილს მოაბრძანებდნენ. ჩიჩილაკის ტალღოვანი ბურბუშელა წმინდა ბასილი დიდის წვერს განასახიერებს. გადმოცემით, წმინდა ბასილს სწორედ გრძელი და დატალღული წვერი ჰქონდა. ჩიჩილაკს რთავდნენ სუროს ფოთლებით, კურკანტელას წითელი მარცვლებით, ჩურჩხელებით, ტკბილეულითა და ხილით. აღმოსავლეთ საქართველოში ახალი წლის სუფრას ამშვენებდა ე.წ. ბედისკვერები, რომლებიც კაცის ფორმისა იყო და ბასილა ერქვა.

ახალი წლის თარიღს საქართველოში ხშირად ცვლიდნენ. მეშვიდე საუკუნემდე ახალ წელს აგვისტოში აღნიშნავდნენ, მეშვიდე საუკუნიდან მეცხრე საუკუნის დამდეგამდე — სექტემბერში, შემდგომ კი ახალი წელი მარტში გადაიტანეს. ბოლოს კი იანვრის დასაწყისში. რაც შეეხება შობას, ამ დღესასწაულს ჩვენში განსაკუთრებულ მნიშვნელობას ანიჭებდნენ, რაზეც დეკემბრის ქართული სახელწოდება - ქრისტეშობისთვეც მეტყველებს.

შობა ჩვენს ცხოვრებაში

ირმა მსხარაშვილი. სტუდენტი

იქნებოდა 2000 წელი; ეკლესიურად არ ვცხოვრობდი; შობის დღეს მეგობართან ერთად გადავწყვიტე ტაძარში წასვლა, სანთელი მაინც რომ დაგვენთო. სიონში რომ მივედი, წირვა-ლოცვა ლამისთევით ჩატარებულიყო და უკვე დასრულებულიყო. ხალხი ლიტანიობისთვის ემზადებოდა, სამების ტაძარში უნდა ასულიყვნენ (ტაძრის მშენებლობა დასრულებული არ იყო და პატრიარქის კურთხევით მრევლი სამების ეზოში უნდა შეკრებილიყო), მაშინ არ ვიცოდი რა იყო ლიტანიობა, რა დატვირთვა ჰქონდა, მაგრამ მსვლელობა ძალიან მომეწონა; პარლამენტთან პოლიტიკოსები დაგვხვდნენ, ლამაზ კალათებში ჰქონდათ ტკბილეული ჩალაგებული და შემოსწირეს; გზაზე გვხვდებოდნენ და შემოწირულობა მოჰქონდათ. სტიქარში გამოწყობილი ბიჭები... მგალობლები... მრავალჟამიერი — ძალიან ლამაზი იყო ეს ყველაფერი. იმდენად დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა ჩემზე ამ დღემ, რომ ეკლესიურად ცხოვრება მას შემდეგ დავინყე.

ღავით მურაჩაშვილი. სტუდენტები

ყველაზე ლამაზად დამამახსოვრდა შობის ის დღესასწაული, როდესაც შობას სტიქარში შემოსილი შევხვდი. სრულიად მოულოდნელად, 5 იანვარს ჩამაცვეს სტიქარო... შეიძლება ითქვას, რომ იმ დღიდან დავიწყე ეკლესიური ცხოვრება.

თამარ ფილიშვილი. სტუდენტები

ჩვენთან იყო ტრადიცია, რომ შობის დღესასწაულზე სოფელში უნდა ჩავსულიყავით; ჩემი ოჯახის წევრებს არ მიაჩნდათ საჭიროდ წირვაზე წასვლა და ამას ყოველთვის განვიცდიდი. ერთხელ შობასთან დაკავშირებით შემდეგი სიტყვები წავიკითხე: იუდეის ქალაქ ბეთლემში არ აღმოჩნდა ისეთი სახლი, რომელიც მართალ იოსებსა და მარიაშს შეიფარებდა და ამიტომაც ბაგაში იშვა, და გისურვებთ ყველას გულში შობილიყოს ყრმა იესოო. ამ სიტყვებმა დიდი ნუგეში შემოიტანეს... ეს რომ გავიაზრე, წირვაზე წაუსვლელობას იმდენად არ განვიცდიდი, და ვცდილობდი შინაგანად მოვმზადებულიყავი ამ დღესასწაულის შესახვედრად.

უფლის წყალობით, დღეს ჩემს ოჯახში სულ სხვა დამოკიდებულებაა საეკლესიო საიდუმლოებებთან დაკავშირებით.

გიორგი ბარამიძე. სტუდენტები

ჩემთვის ყველაზე ლამაზი იყო 2007 წლის შობის დღესასწაული, როცა პირველად ჩამაცვეს სტიქარო და მეუფესთან ერთად ვიმსახურე ღვთისმშობლის მიძინების სახელობის ტაძარში.

იკა მაღალდაძე — თსუ-ს სტუდენტები

საშობაო საჩუქრებს საახალწლოდ სანტა კლაუსისგან დიდხანს ვიღებდი და მისი არსებობისაც კარგა ხანს მჯეროდა. ამის წყალობით, ერთ-ერთი შობა ჩემთვის დაუფინყარი გახდა. ბავშვებისთვის ამაზე ლამაზი ტყუილი, მგონი, ადამიანებს ჯერ არ მოუგონიათ. ტყუილი, რომელიც ყველაზე სანატრელს გისრულებს და მოლოდინსაც მუდამ გიმართლებს.

შობა საღამოს, როცა სანტა შორეული გრენლანდიიდან ისევ ჩამოვიდა, არც მე დავვინყებოვარ და სანატრელი აუდიო-მაგნიტოფონი „ჩამომიტანა“, ბუთქუნა ყურსასმენებითა და, თქვენ წარმოიდგინეთ, ჩემი საყვარელი აუდიოფირებითაც კი.

რამდენიმე დღის შემდეგ კი, როცა ჩემმა ცნობისმოყვარეობამ არ მომასვენა და ყუთში დავიწყე ქექვა, ამოვალაგე პასპორტი, ინსტრუქციები და საგარანტიო ტალონი. ერთ-ერთზე მინანერიც აღმოვაჩინე: სავაჭრო სახლი კიდობანი, ჯისური 16, ვახო. ერთი პირობა კი გავიფიქრე, იქნებ გრენლანდიაშიცაა ასეთი სავაჭრო ცენტრი-მეთქი, მაგრამ აღარც ამდენად პატარა ვიყავი. თანაც ეს ვახო მიშლიდა ხელს, ზედმეტად არაგრენლანდიურად ჟღერდა. რამდენიმე დღის შემდეგ მშობლებსაც ვამცნე, თურმე გრენლანდიაშიც იციან ქართული წერა-კითხვა-მეთქი.

მერე ამაზე ყველამ ბევრი ვიცინეთ, მაგრამ მე დიდხანს მწარედ მახსენდებოდა, როგორ გამიფუჭა საქმე იმ ვილაც ვახომ. თუმცა ახლაც ყველაფერი სიცილით მახსენდება და საშობაო განწყობაც ყოველთვის კარგი მაქვს...

რუბრიკას უძღვება
ახალგაზრდა ფერმერთა სახლი

თანამედროვე მეცნიერული მიღწევები და ცხოველავი

ახალი კვლევების თანახმად, რომელიც გამოქვეყნდა „FASEB JOUR“-ში, ფუტკრები ამზადებენ პროტეინს ეგრეთ წოდებულ „DEFESIN-1“, რომელსაც ისინი უმატებენ თაფლს. ამ პროტეინს გააჩნია ანტიბაქტერიული თვისებები. მეცნიერების განმარტებით, ამ ინგრედიენტის დახმარებით საშუალება ექნებათ შექმნან უამრავი პრეპარატები დამწვრობების და კანის ინფექციური დაავადებების წინააღმდეგ. ასევე ანტიბიოტიკური პრეპარატები.

რიტანელმა მეცნიერებმა დაადგინეს, რა გაჩნდა პირველად — კვერცხი, თუ ქათამი

ბრიტანელებმა მკაცრი მეცნიერული მეთოდებით დაადგინეს, რა გაჩნდა პირველად — კვერცხი, თუ ქათამი. შეფილდისა და უორიკის (დიდი ბრიტანეთი) უნივერსიტეტების სამეცნიერო კოლექტივმა ძლიერი სუპერკომპიუტერის დახმარებით, ქათამის კვერცხის წარმოშობის პროცესის გენეტიკურ დონეზე მოდელირება შეძლო. აღმოჩნდა, რომ ნაჭუჭის ფორმირებაში მთავარ როლს OC-17 ასრულებს. ამ პროტეინის გარეშე, რომელიც ქათამის ორგანიზმშია, კვერცხის წარმოქმნა შეუძლებელია. შედეგად მეცნიერები იმ დასკვნამდე მივიდნენ, რომ პირველად ქათამი გაჩნდა, შემდეგ კი კვერცხი, იტყობინება ÈÒÀÐ-ÒÀÑÑ

დღეში 7 კვერცხი?

რეკორდსმენი ქათამი დღეში 7 კვერცხს დებს. ჰოლანდიაში მცხოვრები ამსტრონგების ოჯახმა, მათი ფერმის მკვიდრი ქათამის წყალობით, მსოფლიო პოპულარობა მოიპოვეს. დები ამსტრონგების თქმით, ქათამი, სახელად სარა, დღეში 7 კვერცხს დებს. ეს საოცარია!

თურქი ნუ იტყვი და რომორ ჰეპარუბიკო ჰეპარუბს სხოველები...

ანსაკუთრებული მოთხოვნები ცხოველთა მფლობელთათვის — ასეთი კანონპროექტი დაანესეს ჰავაელმა კანონმდებლებმა, რომლის მიხედვითაც პატრონებმა უნდა უზრუნველყონ თავიანთი ცხოველები საცხოვრებელი ადგილით, სათანადო კვებით და ვეტერინალური მზუნველობით. კანონპროექტში განმარტებულია, თუ როგორი უნდა იყოს სათანადო თავშესაფარი და აუცილებელი საზრდო. ახალი კანონი ასევე, ითვალისწინებს ცხოველების ვეტერინალურ მოვლას. კანონი ძალაში შევა 2011 წლის 1 იანვრიდან.

გადაჰანჩინოთ ეინჯი გაუდაუჯნოეჯისკან!

ქართველმა გამოგონებელმა იოსებ ნარჩემაშვილმა გამოიგონა ეკონომიური თვითმოქმედი წყლის საქაჩი ტუმბო „ირეკსონი“, რომელიც შეიძლება ითქვას, რომ არის ახალი სიტყვა სამეურნეო მექანიზაციაში.

მისი უპირატესობებია:

- არ საჭიროებს ელექტრო ენერჯიას
- ეკოლოგიურად უსაფრთხოა და არ საჭიროებს არავითარ სანავა-საპოხ მასალებს.

- ავტონომიური მუშაობის რეჟიმი 24-საათიანი, საჭიროების შემთხვევაში, ზამთარ-ზაფხულ.

- მისი არც ერთი დეტალი არ განიცდის ცვეთას, გარდა ორი რეზინის ფირფიტისა, რომლის შეცვლა ძალზე მარტივია.

- უმარტივესია საექსპლუატაციოდ, საჭიროების შემთხვევაში, მას მოემსახურება ნებისმიერ ადამიანი.

- წყლის მიწოდების მანძილი ჰორიზონტალურად განუსაზღვრელია, გეომეტრიული სიმაღლე კი 300 მეტრამდეა.

- წყლის მიწოდების რაოდენობა დღე-ღამეში მერყეობს 6 6000 მ³-მდე. (წყლის მიწოდების რაოდენობა დამოკიდებულია მკვებავი მილის დიამეტრზე, დანწევზე და მიწოდების სიმაღლეზე)

- ის გამოიყენება: სასოფლო-სამეურნეო მიწების მოსარწყავად, სათევზე მეურნეობაში, სამშენებლო სექტორში, მაღალმთიან რეგიონებში, წყაროს წყლის სასმელად მისაწოდებლად და სხვა.

სახალისო აიბაგი სსოველების შესახებ

- ზღვის ცხენთვება არის ყველაზე ნელი თევზი, რომელიც მოძრაობს 0.01 მილი/ საათში.

- ბეჰემოტის რძე ღია ვარდისფერია.
- პოლარული დათვები ცაციები არიან.
- ლამურებს სიარული არ შეუძლიათ.
- სპილო არის ერთადერთი ცხოველი, რომელსაც არ შეუძლია ხტუნვა.
- ძროხას არ შეუძლია კიბებზე ჩამოსვლა.

შპს-ის წევრთა პორტრეტები

თორნიკა
ჯვინიაძე

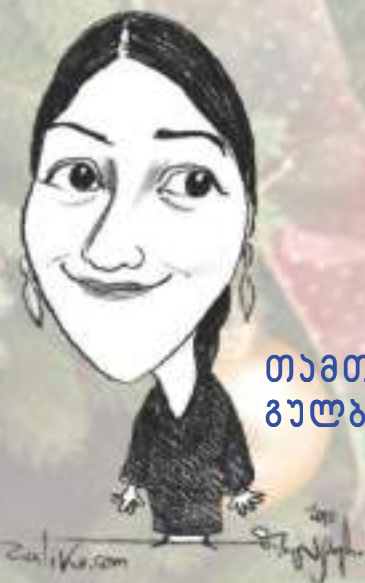
მარტა
მეხვალისი

ნინო
ჭიჭოლაძე

თამაზ
გულბიაძე

ნათია
გომეზაძე

თავდორა
რეხვიაშვილი

გიორგი
ფარეხიშვილი

ზვიად
ქვიციანი

გვილოცავს!

გიორგი
ცაქალოშვილი

მირანდა
გაბუნია

მარიამ
მულაშვილი

თინათინ
ჯაფარიძე

ირაკლი
მავარაშვილი

ნინო
სამბელიაშვილი

გიორგი
სუხიშვილი

ქათავან
გელაშვილი

